

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

BUDIMÍR

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

NÁVRH

SCHVÁLENÉ

Obecným zastupiteľstvom v Budimíre

uznesením č. zo dňa

VZN č. zo dňa

.....
**starosta obce
Budimír**

Súhrnný obsah dokumentácie:

Grafická časť dokumentácie:

- Výkr. č. 1 Výkres širších vzťahov M 1 :50 000
- Výkr. č. 2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M 1 :10 000
- Výkr. č. 3 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny a prvky úz. systému ekologickej stability M 1 :10 000
- Výkr. č. 4 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia M 1 : 5 000
- Výkr. č. 5 Výkres dopravného riešenia M 1 : 5 000
- Výkr. č. 6 Výkres technického vybavenia - vodné hospodárstvo M 1 : 5 000
- Výkr. č. 7 Výkres technického vybavenia – elektrina, plyn, elektronické komunikačné siete M 1 : 5 000
- Výkr. č. 8 Výkres perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely M 1 : 5 000

Textová časť dokumentácie:

- Sprievodná správa
- Záväzná časť ÚPN
- Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske účely

Počet vyhotovení:

- grafická časť v troch exemplároch
- textová časť v troch exemplároch

OBSAH

OBSAH	3
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	4
1.1. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI	4
1.2. VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	4
1.3. ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM	4
2 RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	4
2.1. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	4
2.2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU	4
2.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	9
2.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY	13
2.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	14
2.6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE.....	14
2.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	17
2.8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	26
2.9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	26
2.10. NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI.....	30
2.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY	31
2.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA	43
2.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	67
2.14. VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	71
2.15. VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU.....	71
2.16. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNEHO FONDU A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY	71
2.17. HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA.....	71
3 DOPLŇUJÚCE ÚDAJE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	72

1 Základné údaje

Odborne spôsobilou osobou, prostredníctvom ktorej obec obstaráva územný plán je RNDr. Peter Bohuš (reg.č. 407).

Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Cieľom spracovania územného plánu obce bolo získať záväzný územnoplánovací dokument pre usmerňovanie výstavby a iných činností v území optimalizáciou využitia územia obce z hľadiska lokalizácie funkcií na nových rozvojových plochách s návrhom kompaktného využitia územia obce formami intenzifikácie, dobudovania a doplnenia využitia územia v racionálnej miere vzhľadom na reálne územnotechnické, ekologické a ekonomické podmienky pri zachovaní optimálneho životného prostredia.

Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce

Obec Budimír mala spracovaný plán sídla v roku 2008, v priebehu rokov 2009 až 2021 bolo spracovaných 6 Zmien a doplnkov. Vzhľadom na rozsiahle zmeny, ktoré už spôsobovali neprehľadnosť dokumentácie, sa pristúpilo k spracovaniu nového územného plánu obce.

Údaje o súlade riešenia so zadaním

Okresný úrad v Košiciach, odbor výstavby bytovej politiky posúdil zadanie podľa § 20 ods. 5 stavebného zákona a vydal súhlasné stanovisko listom č. OU-KE-OVBP1-2022/005447-002 zo dňa 10.01.2022, na základe ktorého obec dňa 02.2022 schválila zadanie pre spracovanie územného plánu obce Budimír uznesením č.175/2022 zo dňa 14. 01. 2022. Návrh ÚPN je v súlade so schváleným zadaním.

Doplnenie dokumentácie po verejnom prerokovaní konanom 7.04.2022

K návrhu ÚPN bola daná pripomienka Ing. Halásza, ktorý požaduje zakresliť navrhované polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti a výroby podľa schválených ZaD č. 3 ÚPN-O Budimír. Táto plocha nebola v návrhu pôvodne zakreslená z dôvodu, že lokalita sa z väčšej časti nachádza v záplavovom území Torysy. Po prerokovaní bola lokalita zapracovaná do návrhu ÚPN-O. Pre odsúhlasenie doplnenej lokality v záplavovom území Torysy je v opätovnom procese prerokovania ÚPN-O podľa §22 stavebného zákona nutné súhlasné vyjadrenie príslušného orgánu štátnej vodnej správy podľa §28 zákona č. 364/2004 Z. z. a súhlasné stanovisko dotknutého správcu SVP, š.p..

Na základe požiadavky obce boli doplnené 2 cyklistické cesty (od lokality RD Pod lesom a od piknikovej lúky severným smerom k miestnej ceste, ktorou ide cyklistická trasa EUROVEVO 11.

Zmeny voči pôvodnému zneniu textovej časti dokumentácie sú písané bordovou farbou.

2 Riešenie územného plánu obce

2.1. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Riešeným územím je katastrálne územie obce Budimír. Obec Budimír (kód obce 521221) sa nachádza v severnej časti Košického samosprávneho kraja. Rovinatú časť kotliny tvoria široké riečne nivy Torysy a Olšavy, ktoré po obvode prechádzajú do pahorkatiny. Východnou časťou katastrálneho územia prechádza diaľnica D1 (E50) medzi Košicami a Prešovom. Nadmorská výška v centre obce je 209 m n.m., v katastri 200 – 400 m n.m. Rozloha obce je 693,2692 ha.

Riešené územie v M 1 : 10 000 je vymedzené hranicami katastrálneho územia obce, riešené územie v M 1 : 5 000 je vymedzené hranicami zastavaného územia obce rozšírenými o plochy navrhované na bývanie, rekreáciu a technickú vybavenosť. Širšie vzťahy sú riešené v M 1 : 50 000.

2.2. Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

Nadradenou územnoplánovaciu dokumentáciu pre obec je Územný plán veľkého územného celku Košický kraj, v znení nariadenia vlády SR č. 281/1998 Z.z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť ÚPN-VÚC Košický kraj, v znení VZN Košického samosprávneho kraja č. 2/2004, v znení VZN Košického samosprávneho kraja č. 10/2009, v znení VZN Košického samosprávneho kraja č. 6/2014 a v znení VZN Košického samosprávneho kraja č. 18/2017.

Záväzné časti ÚPN - VÚC Košický kraj v znení následných Zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v návrhu Územného plánu obce Budimír:

1. V oblasti medzinárodných súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.1. rozvíjať košicko-prešovské ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia celého Karpatského euroregiónu
- 1.3. rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

- 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 2.3. podporovať rozvoj osídlenia v Košickom kraji s dominantným postavením košicko-prešovskej aglomerácie, s nadväznosťou na michalovsko-vranovsko-humenské, popradsko-spišskonovoveské ťažiská osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere južnoslovenskej rozvojovej osi,
- 2.4. podporovať rozvoj košicko-prešovskej aglomerácie ako kvartérneho centra s najväčším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít,
- 2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,
- 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,
- 2.10. podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 2.15. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
- 2.15.1. podporovať ako osi prvého stupňa:
 - košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji),
- 2.16. podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov,
- 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových a rozvojových dokumentov,
- 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centráм, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,

3. V oblasti sociálnej štruktúry

- 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ
- 3.3. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,
- 3.4. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja a podporiť vytváranie stredných odborných škôl, ktoré poskytujú pomaturitné vzdelávanie,

- 3.6. rozvíjať zdravotnícke zariadenia v záujme ich optimálneho využitia v rovnocennej prístupnosti obyvateľov,
 - 3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - 3.8. podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie tradičnej ľudovej kultúry.
4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu
- 4.8. viazať lokalizáciu služieb cestovného ruchu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
 - 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
 - 4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
 - 4.12. na území Košického kraja podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž hlavných cestných tranzitných turistických trás:
 - Poľsko – Prešov – Košice – Milhost' – Maďarsko (súčasť ViaCarpatia),
 - 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
 - 4.14. vytvárať podmienky pre realizáciu cyklomagistrál: EuroVelo 11 v koridore hranica kraja s PSK – Košice – hranica s MR a Zemplínskej cyklomagistrály v koridore hranica kraja s PSK – Zemplínska šírava (vrátane cyklistického okruhu) – Zemplín – hranica s MR a siete nadväzujúcich cyklotrás nadregionálneho a regionálneho významu
 - 4.16. zabezpečiť na územiach európskej sústavy chránených území a územiach národnej sústavy chránených území funkcie spojené s rozvojom turizmu a rekreácie tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu stavu ochrany týchto území a predmetu ich ochrany,
 - 4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestská kultúrno-poznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry
- 5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
 - 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
 - 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
 - 5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
 - 5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,
 - 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske

- využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajiny štruktúry,
- 5.10. v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch prírodného dedičstva UNESCO, v NEOCENT, v biotopoch európskeho významu, národného významu a v biotopoch druhov európskeho a národného významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania, resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
- 5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciu vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie,
- 5.12. zabezpečiť zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivú existenčnú podmienku pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. identifikovať stresové faktory v území a zabezpečiť ich elimináciu
- 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
- 5.13.3. vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch
- 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou.
- 5.15. zabezpečiť pri rekonštrukcii krajiny vrátane projektov pozemkových úprav podmienku pre uplatňovanie zásad tvorby krajiny s rešpektovaním špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny,
- 5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,
- 5.17. zabezpečiť trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity,
- 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí transformáciou povodňových prietokov počas povodní.
6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
- 6.3. podporovať rozvoj existujúcich a výstavbu nových cestných komunikácií do 3,5 t rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú a plánovanú v trasách mimokoridorových sietí ITF konvenčnej železničnej a kombinovanej dopravy a cestnej siete TEN-T
- 6.3.2. cestné komunikácie:
- Poľsko – Prešov – Košice – Milhošť – Maďarsko – Rumunsko – Ukrajina (zároveň ako súčasť výhľadovej Via Carpatia),
- 6.5. rešpektovať dopravnú infraštruktúru zaradenú podľa európskych dohôd (AGR, AGC, AGTC)
- 6.5.1. koridory ciest:
E 50 Prešov – Košice – Vyšné Nemecké – Ukrajina,...
- 6.8. chrániť územie na trasu diaľnice D1 Budimír – Michalovce – Záhor (hraničný priechod s Ukrajinou),
- 6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest, a to:
- 6.12.6. cestu č. I/68 úsek hranica kraja Prešov/Košice – Budimír – Košice – Šebastovce – Seňa – Milhošť s napojením na štátnu hranicu SR/Maďarsko vrátane plánovaných mimoúrovňových a úrovňových dopravných uzlov (Haniska križovatka),
- 6.19. v oblasti rozvoja leteckej dopravy

- 6.19.4. rešpektovať ochranné pásma verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení,
- 6.19.3. pri prerokovaní územných plánov spracovaných v katastrálnych územiach s výskytom ochranných pásiem verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení vždy vyžadovať stanovisko Dopravného úradu Slovenskej republiky.

7. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach ležiacich v ochranných pásmach zdrojov vody, termálnych a minerálnych zdrojov
 - 7.11.1. s vybudovaným vodovodom,
 - 7.11.2. nachádzajúcich sa v ochranných pásmach zdrojov podzemnej vody Košického kraja a v alúviách vodných tokov Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Uh a Latorica,
- 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálne a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

- 8.1. rozvíjať ekonomiku prostredníctvom :
 - 8.1.1. vytvorenia polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socioekonomickú úroveň regiónov v súlade s platnými strategickými a programovými dokumentmi v oblasti regionálneho rozvoja a územného plánovania,
 - 8.1.2. zvyšovania konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti regiónov rozvíjaním inovačného potenciálu regiónov a efektívnejším využívaním existujúcich výrobných zdrojov,
- 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.3. dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji a vytvárať podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou a zvyšovať vzdelanostnú úroveň a mobilitu pracovnej sily v regiónoch,
- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.10. rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,
- 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja a využívať pritom predovšetkým miestne surovinové zdroje
- 8.14. prioritne vytvárať podmienky a chrániť územie pre zakladanie nových priemyselných parkov prioritne vytvárať podmienky a chrániť územie pre zakladanie nových priemyselných zón rôznych typov sídlach na rozvojových osiach,
- 8.17.
 - a) minimalizovať používanie fosílnych palív v energetike,
 - b) podporovať efektívne zavádzanie elektrickej energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov,
 - c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

9. V oblasti odpadového hospodárstva

- 9.1. usmerniť cieľové nakladanie s určenými druhmi a množstvami odpadov, budovania nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, ako aj budovania zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programom odpadového hospodárstva,
- 9.2. koordinovať a usmerňovať výstavbu nových skládok a zariadení na zhodnocovanie odpadov tak, aby kapacitne a spádovo zabezpečili požiadavky na ukladanie odpadov v jednotlivých regiónoch kraja podľa ich špecifickej potreby,
- 9.4. vytvárať podmienky pre otváranie nových skládok a zariadení na zhodnocovanie odpadov v okresoch Gelnica, Spišská Nová Ves, Trebišov, Michalovce, Košice - okolie, Rožňava, Sobrance

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1. Cestná doprava
- 1.5.6. cesta č. I/20 úsek hranica kraja Prešov/Košice – Budimír – Košice – Šebastovce – Seňa – Milhošť s napojením na štátnu hranicu SR/Maďarsko vrátane plánovaných mimoúrovňových a úrovňových dopravných uzlov (Haniska križovatka),
- 1.11. stavby cyklomagistrál EuroVelo 11 a Zemplínskej cyklotrasy.

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce**2.3.1 Demografia**

V obci bolo k sčítaniu ľudu, domov a bytov, uskutočneného v roku 2021, celkom 1 272 trvale žijúcich obyvateľov.

Vekové skupiny trvale bývajúceho obyvateľstva v roku 2021 :

veková skupina	Spolu	%
Predproduktívny (0 – 14 rokov)	218	16,93
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	880	68,32
Poproduktívny (65 a viac rokov)	190	14,75
spolu	1 288	100,0

Zdroj: SOBD 2021

Index vitality, vyjadrujúci podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku k obyvateľstvu vo veku poproduktívnom k roku 2021 mal hodnotu 114,74

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 693,2692 ha, priemerná hustota osídlenia 185 obyv./na 1km².

Dynamika rastu počtu obyvateľstva obce Budimír od roku 1970:

Rok	1970	1980	1991	2001	2011	2021
Poč.ob.	788	838	832	890	1042	1288
Index rastu	100	106,35	99,28	106,97	117,78	128,72

Z uvedeného vývoja počtu obyvateľov možno konštatovať stabilný výrazný nárast v počte obyvateľov v rokoch 1991 – 2021. Spôsobený je najmä veľmi dobrou polohou obce na spojnici dvoch krajských miest s dobrým

dopravným napojením, blízkosťou krajského mesta Košice s dostatkom pracovných príležitostí a dostatkom stavebných pozemkov v obci.

Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania k roku 2011 malo základné vzdelanie ukončených 13,3 %, učňovské a stredné bez maturity 20,9 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 32,5 % a vysokoškolské 17,9 % obyvateľstva. Bez vzdelania si udávalo 14 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (71,6 %), nasleduje Evanjelická cirkev augsburského vyznania (12 %) a bez vyznania si udáva 5,1 %.

Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania k r. 2021 má základné vzdelanie ukončených 10,33 %, učňovské a stredné bez maturity 14,44 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 27,33 % a vysokoškolské 26,55. Bez vzdelania si udáva 3,8 % obyvateľstva.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Budimír 94,8 % obyvateľov slovenskej národnosti a 4 % sa neprihlásilo k žiadnej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom 1,4 %.

Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Dosiahnuté vzdelanie	Spolu abs.	%
Bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0 – 14 rokov)	168	13,04
Základné vzdelanie	133	10,33
Stredné odborné učňovské vzdelanie bez maturity	186	14,44
Úplné stredné vzdelanie s maturitou	352	27,33
Vyššie odborné vzdelanie	56	4,35
Vysokoškolské vzdelanie	342	26,55
Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	49	3,8
Spolu	1 288	100,00

Zdroj: SOBD 2021

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v r. 2011 v obci Budimír 94,8 % obyvateľov slovenskej národnosti a 4 % sa neprihlásilo k žiadnej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom 1,4 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v r. 2021 v obci Budimír 94,64 % obyvateľov slovenskej národnosti a 2,95 % sa neprihlásilo k žiadnej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom 2,41 %.

Návrh

Do roku 2040 predpokladáme 25 %-ný index deceniálneho rastu jestvujúceho obyvateľstva. Z toho vyplýva nasledovný nárast počtu obyvateľstva:

rok	2021	2031	2040
počet obyvateľov	1288	1550	1900
Index rastu	100	125	125

Pre veľký záujem o stavebné pozemky zo strany obyvateľov Košíc a iných okolitých obcí najmä z dôvodu najmä blízkosti a dobrej dopravnej dostupnosti do Košíc a kvalitného životného prostredia v obci je predpoklad ďalšieho konštantného rastu počtu obyvateľov v obci.

2.3.2 Ekonomické rozvojové predpoklady obce

K sčítaniu obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 bolo v obci celkom 1042 obyvateľov, z nich bolo 753 v produktívnom veku.

Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity SODB 2011 Budimír:

Pohlavie		Muži	ženy	spolu
Obyvatelia ekonomicky aktívni	spolu	278	249	527
	v %	52,8	47,2	100
	na mater. dovolenke	0	10	10

	prac. dôchodcovia	10	7	17
	Vypomáhajúci v rod. podniku	0	0	0
	nezamestnaní	34	33	67
Nepracujúci dôchodcovia		81	129	210
Ostatní nezávislí		2	3	5
Deti do 16 rokov		72	83	155
Študenti str. a vys. škôl		47	55	102
Nezistení		12	22	34
Úhrn obyvateľstva		492	550	1042

TAB. 116 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

SODB 2011 Budimír:

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Budimír				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	8	4	12	10
Lesníctvo a ťažba dreva	2	0	2	1
Výroba potravín	5	2	7	6
Výroba nápojov	0	2	2	2
Výroba tabakových výrobkov	0	1	1	0
Výroba textilu	2	0	2	1
Výroba odevov	4	2	6	1
Výroba kože a kožených výrobkov	1	3	4	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	3	2	5	4
Výroba chemikálií a chemických produktov	2	1	3	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	2	1	3	2
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	3	3	6	4
Výroba a spracovanie kovov	15	3	18	18
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	8	0	8	8
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	5	1	6	3
Výroba elektrických zariadení	3	2	5	4
Výroba strojov a zariadení i. n.	2	0	2	1
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	3	6	9	7
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	1	0	1	1
Výroba nábytku	1	0	1	1
Iná výroba	0	1	1	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	9	1	10	7
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	9	7	16	14
Zber, úprava a dodávka vody	4	1	5	5
Čistenie a odvod odpadových vôd	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	1
Ozdravovacie činnosti a ostatné činnosti nakladania s odpadom	1	0	1	1

Výstavba budov	5	1	6	5
Inžinierske stavby	5	1	6	6
Špecializované stavebné práce	11	6	17	13
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	3	1	4	4
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	19	13	32	28
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	13	19	32	28
Pozemná doprava a doprava potrubím	20	6	26	24
Vodná doprava	0	1	1	1
Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	3	4	2
Poštové služby a služby kuriérov	1	13	14	11
Ubytovanie	2	6	8	7
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	7	14	10
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	2	0	2	2
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	0	1	1	1
Telekomunikácie	0	2	2	2
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	1	3	3
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	2	3	3
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	2	1	3	3
Činnosti v oblasti nehnuteľností	4	3	7	7
Právne a účtovnícke činnosti	3	4	7	5
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1	1
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	4	1	5	3
Vedecký výskum a vývoj	1	0	1	1
Reklama a prieskum trhu	0	1	1	1
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	3	1	4	2
Veterinárne činnosti	1	0	1	0
Prenájom a lízing	3	0	3	3
Bezpečnostné a pátracie služby	5	0	5	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	0		1	1
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	0	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	23	18	41	38
Vzdelávanie	9	40	49	46
Zdravotníctvo	7	24	31	26
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	2	4	4
Sociálna práca bez ubytovania	0	3	3	3
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	0	2	2	1
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	1	1	2	2
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	1	1	1
Činnosti členských organizácií	2	1	3	3
Ostatné osobné služby	1	3	4	3
Zamestnávateľ v zahraničí	1	0	1	0
Nezistené	18	15	33	22

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1 042 obyvateľov obce tvorilo 527 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 50,58 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %). Nezamestnaných ku dňu

sčítania bolo 67 osôb. Za prácou dochádzalo 437 obyvateľov obce. Najviac ľudí odchádzalo za prácou v oblasti Veľkoobchodu a maloobchodu (56), vzdelávania (46), nasledovala verejná správa (38, zdravotníctva (26) a dopravy (24).

Návrh

- nárast pracovných príležitostí predpokladáme najmä v obchode a službách
- odporúčame vytvoriť vhodné podmienky pre znižovanie nezamestnanosti v obci (podpora tradičných ľudových remesiel, drobné podnikateľské aktivity)
- obyvatelia obce aj naďalej budú zamestnaní prevažne v Košiciach a v Prešove

2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy

Obec Budimír je situovaný v centrálnej časti Košickej kotliny na hranici Košického a Prešovského kraja. Administratívne patrí do Košického kraja.

Kataster obce hraničí s katastrami obcí: Bretejovce (na severe), Ploské (na severovýchode), Kráľovce (na východe), Vajkovce (na juhovýchode), Beniakovce (na juhu), Ťahanovce (na juhozápade), Tepličany (na západe) a Malá Vieska (na severozápade).

Budimír leží v Košickej kotline, 12 km severovýchodne od Košíc a 23 km južne od mesta Prešov na ceste I/20 Košice – Prešov. Východne od centra obce pretína kataster diaľnica D1 Prešov - Budimír, Budimír - Bidovce. Severne od zastavaného územia obce sa na cestu I/20 napája cesta III/3337 v smere do Družstevnej pri Hornáde, v južnej časti katastra sa na mimoúrovňovú križovatku na ceste I. triedy I/20 napája cesta III/3339 v smere do obce Vajkovce a Rozhanovce, a cesta III/3325 v smere do obce Kráľovce. od ktorých sa odvíja miestna cesta v smere do obce Beniakovce.

Z geografického hľadiska obec leží v miernom podnebnom pásme v nadmorskej výške 209 m n. m., všeobecne priaznivom pre poľnohospodárstvo. Zo strategického pohľadu sa obec v minulosti nachádzala na významnej obchodnej ceste (sever - juh) spájajúcej Balt s Balkánom Toryským údolím.

Katastrom obce viedla frekventovaná obchodno - vojenská krajinská cesta, ktorá bola dôležitou spojniciou medzi dvomi v stredoveku významnými kráľovstvami poľským a uhorským.

Na východe horizont ohraničuje impozantná silueta Slanských vrchov, ktoré vytvárajú mierny oblúk orientovaný v severojužnom smere o celkovej dĺžke cca 50 km. Pri pohľade z kopcov sa nad obcou rozprestiera severná časť tohto pohoria, ktorej dominujú kopce Čierna hora 1073 m n. m., Šimonka 1092 m n.m a Makovica 981 m n. m. Západný horizont tvorí kopec Viničná (408 m n. m.) a výrazný reliéf hrebeňa Slovenského Rudohoria (Čečatová 773 m n. m., Biela skala 806 m n.m. a Vysoký vrch 858 m n.m.) Viničná tvorí masív sopečného pôvodu, ktorý vytvára prirodzený predel medzi úzkym, drsným hornádkym a širokým miernym toryským údolím.

V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do katastra obce ochranné pásma Letiska Košice určené Leteckým úradom Slovenskej republiky rozhodnutím zn. 313-477-OP/2001-2116 zo dňa 09.11.2001

Obec sa nachádza v záujmovom území mesta Košice, preto obec má mnoho väzieb s mestom Košice

a to predovšetkým v oblasti:

- dochádzky do stredných a vysokých škôl
- dochádzky do zdravotníckych zariadení občianskej vybavenosti
- v oblasti dochádzky do práce
- v oblasti správy a administratívy

Hydrologickú kostru riešeného územia predstavuje vodný tok Torysa (východne od k.ú.), do ktorého sa vlieva Vajkovský potok odvodňujúci vlastný kataster obce a pritekajúci zo západu (ten priberá východne od zastavaného územia obce za diaľnicou vodný tok Mlynský potok). Vodný tok Torysa sa pri obci Ždaňa (južne od Košíc) vlieva ako ľavostranný prítok do rieky Hornád.

Návrh

- dobudovať cyklistické trasy EUROVELO 11

2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Budimír vznikol spojením dvoch pôvodných častí Veľkého Budimíra a Malého Budimíra, ktorých dominanty tvorili v období feudalizmu kaštiele a príslahlé hospodárske objekty.

Obec je rozdelená dopravnou osou – cestou I. triedy na východnú a západnú časť a diaľničný privádzací z Košíc delí kataster obce na severnú časť s pôvodnou zástavbou a menšiu južnú časť s pripravovanou zástavbou v lokalite Beniakova Podhora, ktorá má svojou polohou viac väzieb na obec Beniakovce.

Pôvodná zástavba vychádzala z úzkych a dlhých pozemkov – priečelie jednotraktových dlhých stavieb bolo orientované k ceste.

Novšia zástavba je realizovaná v západnej a severnej časti obce. Ide o veľkopriestorové atypické domy, ktorých zväčša sedlové strechy sú využité na podkrovné bývanie presvetlené vikiermi a strešnými oknami.

Objekty občianskej vybavenosti sú okrem R-K kostola sústredené v blízkosti cesty I/20 a historického centra, kde na vyvýšenej terase sa zachoval súbor historických objektov, ktoré si tunajší zemanovia budovali už od obdobia gotiky. Komplex šiestich historických objektov na pomerne malej ploche vytváral zaujímavú ukážku stavebných slohov. Starý kaštieľ, kúria, sýpka vytvárali uzavreté priestranstvo "Parádni dvor", pod ktorým bol neskôr vybudovaný liehovar a majer.

Druhou lokalitou, ktorá do nedávna sústreďovala viacero historických objektov bol areál okolo klasicistického kaštieľa. Obidve starodávne centrá obce kedysi obklopovali rozsiahle parky. K historickým objektom v obci ďalej patria kúria, kostoly, panské sýpky a historické sochy. Dominantu v panoráme obce tvorí katolícky kostol s vežou.

Návrh

Urbanistická koncepcia rozvoja sídla sa odvíja od pôvodnej urbanistickej štruktúry. Kompozičnou osou v štruktúre sídla ostáva cesta I. triedy, nový rozvoj bývania sa kumuluje najmä v severnej časti obce a v miestnej časti Beniakova Podhora.

Pre obytnú zástavbu formou rodinných domov sú v maximálnej miere využité aj prieluky v jestvujúcej zástavbe a nadmerné záhrady, či už sprístupnené priamo z cesty, alebo krátkymi slepými prístupovými cestami.

Komplexný návrh občianskej vybavenosti je navrhnutý v lokalite Beniakova Podhora, kde je navrhnutá aj materská škola. Novú občiansku vybavenosť komerčného charakteru (obchod, nevýrobné služby) je možné situovať okrem navrhovaných plôch občianskej vybavenosti a polyfunkčných plôch občianskej vybavenosti a bytových domov aj rozptýlene v jestvujúcej a navrhovanej zástavbe rodinných domov.

Poľnohospodársku a lesnú výrobu navrhujeme ponechať v terajšom rozsahu okrem plôch, kde je navrhnutý rozvoj obce.

2.6. Návrh funkčného využitia územia obce

V zastavanom území zostáva ako prevládajúce využitie obytné územie s funkciou bývania prevažne v rodinných domoch so záhradami doplnené o plochy pre občiansku vybavenosť a šport, v minimálnom rozsahu o plochy pre technickú vybavenosť. V južnej časti zastavaného územia obce zostáva výrobná funkcia. Rozvojové plochy sú navrhované v zastavanom území, východne a severne od zastavaného územia obce, ktoré nadväzujú na jestvujúce zastavané územie obce a v miestnej časti Beniakova Podhora, ktorá sa nachádza v južnej časti katastrálneho územia severne od zastavaného územia obce Beniakovce vzdialenej 500 m.

Rozvoj výroby je navrhnutý medzi diaľnicou a cestou I. tr. južne od obytnej zástavby v nadväznosti na jestvujúce výrobné areály, navrhuje sa zrušenie výrobnéj lokality v obytnej zóne.

S rozvojom rekreačnej zóny sa v katastri obce neuvažuje.

Hlavnou dopravnou osou územia ostáva cesta I triedy.

V katastri obce nie sú navrhované žiadne nové nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov a energetiky.

V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia, ktoré je zapracované v záväznej časti ÚPN v bode 2.

Navrhované rozvojové funkčné plochy bývania, rekreácie, športu, občianskej vybavenosti a výroby

plochy rodinných domov

- lokalita Pod cestou, Pri HD, Na záhumní, Pri cintoríne, Deviata tabla v severnej časti obce
- lokalita Ulica v strednej časti obce
- lokalita Beniaková Podhora

plochy bytových domov

- lokalita Beniaková Podhora

polyfunkčné plochy- plochy s výrazným zastúpením minimálne dvoch funkcií, ktoré môžu byť zastúpené formou samostatných objektov pre jednotlivé funkcie alebo polyfunkčných objektov

- polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti a bytových domov Beniaková Podhora

plochy občianskej vybavenosti

- lokalita Beniaková Podhora (28, 33)
- lokalita centrum

plochy výroby a technickej vybavenosti

- plocha pre výrobu južne od obce – logistické centrum
- plocha pre kompostovisko a zberný dvor
- plocha výroby v strednej časti obce

Priestorové usporiadanie navrhovaných lokalít

Lokality RD Na záhumní (20), Pod cestou (25), Za Kecerom(18), Pod Sulov (10), prieluky v obci(27)

maximálny počet bytových jednotiek	100
odporúčaná min. veľkosť pozemkov	600 m ²
stavebná čiara	min. 9 m od osi prístupovej cesty, 15 m od osi cesty I/20
šírka uličného priestoru	8 m
ostatné podmienky	• ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás min. 5 m od vodného toku Mlynský potok; zabezpečiť individuálnu protipovodňovú ochranu na Q₁₀₀, resp. umiestniť stavby mimo zistené záplavové územie na základe predloženého hladinového režimu toku, ktorý musí byť vypracovaný odborne spôsobilou osobou v odbore vodohospodárske stavby; PD jednotlivých stavebných objektov predložiť k vyjadreniu Slovenskému vodohospodárskemu podniku

Lokalita RD Beniaková Podhora

predpokladaný počet bytových jednotiek	200
odporúčaná min. veľkosť pozemkov	600 m ²
stavebná čiara	min. 9 m od osi prístupovej cesty a 15 m od osi cesty do Beniakoviec
šírka uličného priestoru	8 -10 m
ostatné podmienky	• západná časť lokality sa nachádza v potenciálne zosuvnom území, stavby vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom, • akceptovať ochranné pásmo VN vedenia

Plochy bytových domov

Lokalita BD Beniaková Podhora

predpokladaný počet bytových jednotiek	30
odporúčaná min. veľkosť pozemkov	-
stavebná čiara	min. 9 m od osi prístupovej cesty
šírka uličného priestoru	10 m, 12 m cesta do Beniakoviec
ostatné podmienky	- západná časť lokality sa nachádza v potenciálne zosuvnom území, stavby vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom - akceptovať ochranné pásmo VVN vedenia a bezpečnostné pásmo VTL plynovodu - akceptovať ochranné pásmo ČOV

Polyfunkčné plochy

Lokalita Beniaková Podhora -polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti a bytových domov

predpokladaný počet bytových jednotiek	20
odporúčaná min. veľkosť pozemkov	-
stavebná čiara	min. 9 m od osi prístupovej cesty
šírka uličného priestoru	10 m
ostatné podmienky	

Plochy občianskej vybavenosti

Lokalita Beniaková Podhora

stavebná čiara	min. 10 m od osi prístupovej cesty a 15 m od osi cesty do Beniakoviec
šírka uličného priestoru	12 m
ostatné podmienky	lokalita sa nachádza v potenciálne zosuvnom území, stavby vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom

Plochy výroby a technickej vybavenosti

Plocha pre kompostovisko a zberný dvor

šírka uličného priestoru	-
Ostatné podmienky	zabezpečiť kompostovanie biologického odpadu a činnosti tak, aby nedošlo k znečisťovaniu podzemnej vody

Výrobná lokalita – logistické centrum

šírka uličného priestoru	12 m
ostatné podmienky	- lokalita sa nachádza v potenciálne zosuvnom území, stavby vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom - v lokalite povoliť iba hygienicky bezávadnú výrobu

2.7. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

2.7.1. Bývanie

K roku 2021 celkom 437 domov, z toho 389 rodinných domov a 2 bytové domy, 4 ostatné budovy na bývanie, 18 neskolaudovaných rodinných domov a 7 budov neurčených na bývanie. Celkom bolo k roku 2021 v obci 364 trvalo obývaných bytových jednotiek.

Obložnosť bytov k roku 2021 bola 3,48 ob./1 b.j. V návrhu uvažovať s obložnosťou 3,0 obyv./1 b.j.

Návrh

- určiť územie pre výstavbu rodinných domov v zmysle prognózy demografického vývoja obce
- vymedzujú sa plochy pozemkov pre výstavbu rodinných domov v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad, v prielukách a mimo zastavaného územia v prevažnej miere s možnosťou obojstrannej zástavby uličného priestoru
- plošný rozsah území bývania (jestvujúce a navrhované) musí byť nadimenzovaný nad údaje demografickej prognózy vzhľadom na územnoplánovacou praxou overenú skúsenosť, že viac ako tretina až polovica z navrhovaných plôch s funkciou bývania bude v návrhovom období ÚPN-O poznačená pomalým majetkovým -právnym vysporiadaním a zostane preto v pozícii dlhodobej rezervy. Do tejto rezervy je navrhnutých 99 bytov.
- počítať s vytvorením ponukových plôch pre výstavbu rodinných domov aj pre záujemcov mimo obce
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy
- Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov na 1900 je potrebné k roku 2040 uvažovať s celkovým počtom 633 bytových jednotiek, z toho je 364 existujúcich bytov a 368 navrhovaných a rozostavaných bytov.
- Z 368 b.j. je predpoklad, že cca 37 % nebude zrealizovaných z dôvodu majetkoprávných nevysporiadaných vzťahov.
- Predpokladaný počet bytov k roku 2040 je teoretický. Naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.
- Z celkového počtu nových bytov sa predpokladá prevažujúce zastúpenie formou rodinných domov.

Návrh počtu bytového fondu:

ukazovateľ	r. 2021	r.2040
počet obyvateľov	1288	1900
počet trvale obýv. bytov	364	633
osoby /byt	3,54	3,00

Návrh byt. fondu podľa členenia na byt. domy, rodinné domy a ostatný bytový fond

	počet bytov stav k r. 2011	úbytok bytového fondu asanáciou a zmenou funkcie	navrhované byty k roku 2040		spolu bytový fond k roku 2040
			rozostav.	nové	
v rodinných domoch	245		27	300	572
v bytových domoch	11			30	41
Ostatné (polyfunkčné byt. domy)				20	20
v neobývaných rod. domoch	35	35			
spolu	291	35	27	350	633

Návrh byt. fondu podľa členenia na byt. domy, rodinné domy a ostatný bytový fond

	počet bytov súčasný stav k r. 2021	úbytok bytového fondu asanáciou a zmenou funkcie	navrhované byty k roku 2040		spolu bytový fond k roku 2040
			rozostav.	nové	
v rodinných domoch	352		18	300	670
v bytových domoch	12			30	42
Ostatné (polyfunkčné byt. domy, iné)				20	20
v neobývaných rod. domoch	65	65			
spolu	437	52	18	350	732

2.7.2. Občianske vybavenie

2.7.2.1. Školstvo

Základná škola a materská škola

Základná škola s materskou školou v Budimíre pôsobí v regióne ako stredisková škola.

V základnej škole sa nachádza 25 tried – na 1. stupni 12 tried, na 2. stupni 11 tried a v materskej škole 2 triedy. Základnú školu v súčasnosti navštevuje 530 žiakov, materskú školu 52 žiakov. Súčasťou školy je školský klub detí, školská jedáleň, školská knižnica a centrum voľného času.

V areáli základnej školy je materská škola s kapacitou 23 detí a 12 detí je od septembra 2021 dočasne umiestnených do jednotriednej materskej školy v areáli evanjelickej fary. Po zvýšení kapacity o 10 % je kapacita MŠ v základnej škole 25 detí a v areáli evanjelickej fary 14 detí. Celkom je v Budimíre kapacita MŠ 39 detí. V areáli základnej školy je v realizácii nadstavba nad jedálňou pre účely 1 triedy materskej školy s kapacitou 15 miest, čo s jestvujúcou kapacitou bude 54 miest.

Na základnej škole pôsobí 74 pedagogických pracovníkov a 12 nepedagogických pracovníkov. Celkom je na základnej škole 86 zamestnancov.

Návrh základnej školy

- pre 1 900 obyvateľov Budimíra je potrebná kapacita základnej školy 292 žiackych miest.
- kapacita základnej školy bude vyhovovať aj k návrhovému obdobiu, v prípade potreby zvýšenia kapacity školy vzhľadom na to, že škola pôsobí v regióne ako stredisková škola, je možné kapacitu školy zvýšiť vymiestnením materskej školy do nových areálov a využitie takto získaných priestorov na ďalšie učebne a tiež realizáciou nadstavby a prístavby k jestvujúcemu objektu v školskom areáli.

Materská škola s 2 triedami v areáli školy má kapacitu 40 detí.

Návrh materskej školy

- pre 1 900 obyvateľov je potrebná kapacita materskej školy 62 žiackych miest s podlažnou plochou 860 m² a plochou pozemku 3 390 m², avšak vzhľadom na záujem mladých z okolia Budimíra a Košíc o bývanie v Budimíre a situáciu s migrantmi už v súčasnosti je nedostatočná kapacita materskej školy.
- vzhľadom na výrazné navýšenie počtu bytových jednotiek, najmä na nové lokality v severnej časti obce a tiež v lokalite Beniakova Podhora sa navrhuje väčšia kapacita materských škôl.
- novú materskú školu v obci je možné situovať na plochy občianskej vybavenosti (21) v centre obce, kde sa navrhuje dvojtriedna MŠ s kapacitou 40 detí, s podl. plochou 550 m² a pl. pozemku 1600 m²
- v m.č. Beniakova Podhora je ako podmieňujúca investícia pre realizáciu bytovej výstavby navrhnutá štvortriedna materská škola na ploche občianskej vybavenosti (28) s kapacitou 80 miest, s podl. plochou 1 300 m² a plochou pozemku 3 800 m²

2.7.2.2 Kultúra

Kultúrny dom (5)

Kultúrny dom je situovaný v centre obce. Sála kultúrneho domu dom má kapacitu 250 stoličiek, objekt vyhovuje svojmu účelu.

V objekte kultúrneho domu sú aj priestory, pošty, obecného úradu, knižnice, potravín a kvetinárstva. Objekt aj v budúcnosti bude slúžiť kultúrnym a administratívnym účelom.

Návrh

Kultúrne centrum (obecný úrad, knižnicu, klubové priestory) situovať v areáli „Paradni dvor“ do objektov NKP Starý kaštieľ (14) a NKP Kúria (15). NKP Kúria si vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu.

Objekt kultúrneho domu naďalej využiť pre občiansku vybavenosť.

NKP Kaštieľ Florián - Múzeum historických hodín (13)

Kaštieľ Florián mal v r. 2017 vymenený poškodený krov a strešnú krytinu, úpravu fasády.

Expozícia historických hodín s vybranou kolekciou exponátov hodín zo zbierkového fondu Slovenského technického múzea a Východoslovenského múzea v Košiciach sa nachádza v kaštieli rodiny Ujházyovcov

Vo výstavných priestoroch sa striedajú v kratších či dlhších časových intervaloch rozmanité výstavy, zamerané nielen na dejiny techniky, ale i na históriu, umenie, zberateľstvo. Rozsiahly zbierkový fond Slovenského technického múzea vytvára bohaté predpoklady pre inštalovanie menších ucelených kolekcií exponátov z fondu hutníctva, baníctva, strojárstva či exaktných disciplín zastúpených v múzeu.

Návrh

Navrhuje sa rekonštrukciu interiéru kaštieľa.

NKP Starý kaštieľ a NKP Kúria

Oba objekty si vyžadujú rekonštrukciu.

V objekte NKP Starý kaštieľ sa navrhujú priestory pre kultúrny stánok – spoločenská sála, obecný úrad, klubové priestory.

V objekte NKP Kúria sa navrhujú priestory pre zdravotné stredisko a záujmovú činnosť.

Sýpka (16)

Sýpka v areáli kaštieľa je využívaná ako priestor pre burzu starožitností a kuriozít, ktorá sa tu uskutočňuje v pravidelných intervaloch. Zrekonštruovaný objekt pre svoj účel bude vyhovovať aj do budúcnosti.

2.7.2.3 Cirkevné objekty

Kostol rímskokatolícky

Rímskokatolícky kostol z 15. storočia, v 20. storočí neoklasicisticky upravený) je situovaný vedľa nového cintorína, vyhovuje svojmu účelu.

Kostol evanjelický

Starý evanjelický kostol z konca 18. storočia) v historickom parku, pôvodne krypta evanjelickej vetvy rodiny Ujházyovcov je využívaný pre spomienkové a pohrebné obrady.

Nový evanjelický kostol dokončený v roku 1992 je situovaný vedľa obecného úradu, vyhovuje svojmu účelu.

2.7.2.4 Zdravotníctvo a sociálne zariadenia

Zdravotnícke zariadenia

sa v obci nenachádzajú. Najbližšie zdravotné stredisko je zriadené na území obce Kráľovce vzdialenej od obce Budimír asi dva kilometre. Pôsobí tam obvodný všeobecný lekár, detský lekár, zubný lekár a v blízkosti je aj lekáreň. Obyvatelia obce využívajú zdravotnícke služby v Košiciach.

V obci s nachádza Štúdio zdravia MERIDIN.

Návrh

Navrhuje sa „Integrované zdravotné stredisko“, s tromi ambulanciami a bytmi pre lekárov, situované do NKP Kúria (15)

Sociálne zariadenia

sa v obci nenachádzajú.

Návrh

Sociálne zariadenia je vhodné situovať na plochy občianskej vybavenosti, plochy rodinných domov, polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti bytov.

Veterinárna ambulancia

V obci sa nachádzajú 2 veterinárne ambulancie (9, 10), pri jednej (10) je aj psí hotel.

2.7.2.5 Miestna správa a administratíva

Obecný úrad

sa nachádza v objekte kultúrneho domu. Kancelárie sú situované na poschodí objektu. Podlažná plocha obecného úradu a jej situovanie je vyhovujúca. Na obecnom úrade je celkom 7 zamestnancov.

Návrh

K návrhovému obdobiu navrhnuť premiestnenie obecného úradu do NKP Starý kaštieľ.

Pošta

Poštový úrad pre obec sa nachádza v objekte kultúrneho domu, priestory sú pre účely pošty vyhovujúce.

Hasičská zbrojnica

V obci nachádza hasičská zbrojnica pri základnej škole v rekonštruovanom objekte starej sýpky. V obci pôsobí dobrovoľný hasičský zbor.

2.7.2.6 Cintorín a miesta posledného odpočinku

V obci sa nachádzajú 2 cintoríny.

Starý cintorín je situovaný v strednej časti zastavaného územia západne od cesty I/20. Plocha cintorína je 0,4 ha.

Nový cintorín je situovaný v strednej časti zastavaného územia vedľa R-K kostola. Plocha cintorína je 1,1 ha, kapacita cintorína bude vyhovovať k výhľadovému obdobiu.

Na cintoríne je dom smútku so zastavanou plochou 207 m². Obradná sála má kapacitu 30 stoličiek. V zariadení je chladiarenský box pre 2 zosnulých.

2.7.2.7 Maloobchodné zariadenia a veľkoobchod

V obci maloobchodné zariadenia sú zastúpené predajňou COOP Jednota v spoločnom objekte s kultúrnym domom, predajňami potravín, krmív, ovocia a zeleniny, železiarstvom.

Veľkoobchod je situovaný vo výrobnom areáli (29).

Návrh

- maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci

- novú komerčnú vybavenosť maloobchodného charakteru je možné situovať na plochách rodinných domov ako doplnkovú funkciu, plochách bytových domov ako doplnkovú funkciu, polyfunkčných plochách občianskej vybavenosti a bytových domov, plochách občianskej vybavenosti
- novú komerčnú vybavenosť veľkoobchodného charakteru je možné situovať na plochách výroby (29)

2.7.2.8 Služby

Súčasný systém služieb na území obce je rozvinutý predovšetkým na úseku osobných služieb, ako je verejné stravovanie, kaderníctvo, fyzioterapeuta, dom smútku.

Návrh

- nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie služby a pod.) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo, oprava obuvi a spotrebného tovaru, elektroniky a pod.) navrhujeme situovať v zmysle regulatívov záväznej časti. Výkup druhotných surovín navrhujeme situovať na výrobné plochy
- ubytovacie a stravovacie zariadenia (napr. formou penziónu) je možné zriadiť na navrhovaných plochách rodinných domov

2.7.2.9 Telovýchova a šport

Futbalové ihrisko

s viacúčelovým ihriskom s tribúnou, so šatňami a sociálnym zariadením sa nachádza južne od centrálnej časti zastavaného územia. Plocha športového areálu je 11 073 m². Objekt šatní a sociálnych zariadení je vo vyhovujúcom stave. V areáli futbalového ihriska sa nachádza aj pizzeria.

Hádzanárske ihrisko je pri základnej škole.

V záujmovom území obce sú trasy pre pešiu turistiku.

Detské ihriská sú vybudované pri existujúcom kultúrnom dome a v lokalite Na ulici – vedľa Mlynského potoka a v blízkosti studničky – lokálneho oddychového priestoru.

Návrh

- ďalšie ihriská a športové zariadenia je možné realizovať v športovom areáli, na plochách rodinných a bytových domov a polyfunkčných plochách občianskej vybavenosti a bytových domov

2.7.2.10 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Knávrhovému roku 2040 je potrebné uvažovať s nasledovnou štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti:

Č.	občianska vybavenosť	terajšia kapacita	navrhovaná kapacita	poznámka
1	Základná a materská škola	530 žiakov ZŠ 23 detí v MŠ 8780 m ² podl. plochy 9866 m ² plochy pozemku	530 žiakov ZŠ 52 detí v MŠ 8780 m ² podl. plochy 9866 m ² plochy	Objekt vyhovuje, je potrebná ďalšia rekonštrukcia objektu.
			Navrh. MŠ pre 30 detí, s podl. Plocha 488 m ² a pl. pozemku 1500 m ²	V prípade zvýšenia počtu tried pre ZŠ realizovať v centre obce novú MŠ na funkč. ploche 21
			Navrh. MŠ pre 80 detí, s podl. Plocha 1 300 m ² a pl. pozemku 4 000 m ²	V m.č. Beniakova Podhora sa navrhuje nová MŠ
2	Rímskokatolícky kostol a v. a fara	360m ² podl. pl.	360m ² podl. pl.	

3	Evanjelický kostol fara	430 m ² podl. pl.	430 m ² podl. pl.	
4	Starý evanjelický kostol	110 m ² podl. pl.	110 m ² podl. pl.	v prenájme G-K cirkvi
5	Obecný úrad			priestory vyhovujú, po zrekonštruovaní objektu NKP Kúria presťahovať úrad do jej priestorov
	Kultúrna sála	Kult. sála 250 stoličiek	Kult. sála 400 stoličiek	priestory vyhovujú, po zrekonštruovaní objektu NKP Kúria a NKP Starý kaštieľ presťahovať úrad do ich priestorov
	COOP Jednota, kvetinarstvo	76 m ² podl. pl.	76 m ² podl. pl.	Priestory vyhovujú
	Pošta			Kultúrne centrum (obecný úrad, knižnicu, klubové priestory) navrhujeme v areáli „Paradni dvor“ v objektoch kaštieľa a kúrie. Kúria si vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu. Poštu ponechať v jestvujúcich priestoroch
	knižnica	30 m ² podl. pl.	30 m ² podl. pl.	priestory vyhovujú, po zrekonštruovaní objektu NKP Kúria presťahovať knižnicu do jej priestorov
6	Ubytovanie Pri ceste			
7	Minihotel			
8	Gasthaus			
9	Veterinárna ambulancia			
10	Veterinárna ambulancia, psí hotel			
11	Cintorín starý	0,4 ha	0,4 ha	
12	Cintorín nový dom smútku	1,1 ha 207 m ²	1,1 ha 207 m ²	V dome smútku je chladiarenský box pre 2 zosnulých,
13	NKP Kaštieľ – múzeum hist. hodín	620 m ²	620 m ²	Priestory vyhovujú
14	NKP Starý kaštieľ	400 m ²	400 m ²	Navrhujú sa priestory pre kultúrnu sálu, OcÚ, klubové priestory; objekt zrekonštruovať
15	NKP Kúria	680 m ²	680 m ²	Navrhujú sa priestory pre zdravotné stredisko a záujmovú činnosť; objekt zrekonštruovať
16	Burza starožitností	280 m ²	280 m ²	Bývalá sýpka, priestory vyhovujú
18	Amfiteáter	400 m ²	400 m ²	V areáli historického parku
19	Športový areál	11 073 m ²	11 073 m ²	
20	Občianska vybavenosť, výroba	14 800 m ²	14 800 m ²	Zmiešaná funkcia služieb, komerčnej vybavenosti a skladov, hygienicky nezávadnej výroby
21	Občianska vybavenosť – materská škola	-	40 detí v MŠ 550 m ² podl. pl. 1 600 m ²	Navrh. funkčné využite - školské zariadenie, sociálne zariadenie, detské ihrisko

24	Detské ihrisko, oddych. plocha	100 m ²	100 m ²	
25	Požiarna zbrojnica	200 m ²	200 m ²	
26	Komerčná vybavenosť -	Plocha pozemku 2 440 m ²	Plocha pozemku 3 460 m ²	V súčasnosti železiarstvo
27	Komerčná vybavenosť	-	Plocha pozemku 2 000 m ²	Spracovaná PD pre predajňu Klas
28	Občianska vybavenosť materská škola	-	80 detí v MŠ 1 300 m ² podl. pl., plocha pozem. 3800 m ²	
33	Občianska vybavenosť -	-	Plocha poz. 13 800 m ²	V ďalšom stupni PD riešiť v rozsahu určenom podľa §20 ods. 5 – 7 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami

2.7.3. Výroba

2.7.3.1 Priemyselná výroba, skladové hospodárstvo, výrobné služby a stavebníctvo

Logistické centrum spolu s navrhovanými plochami má celkovú plochu 11,75 ha, z toho sú tu jestvujúce výrobné plochy:

- spoločnosť Slovak Parcel Service, s.r.o., Ivánka pri Dunaji tu má svoje garáže. Celková plocha tejto spoločnosti je 1,59 ha s garážami s plochou 0,23 ha
- Spoločnosť HET SLOVAKIA, s.r.o., s plochou 0,64 ha s výrobnou halou s plochou 0,18 ha

Návrh

- Navrhované výrobné plochy v logistickom centre sú vo vlastníctve:
 - Spoločnosť CHEMOLAK, a.s. s plochou 0,46 ha
 - HOTCAR s.r.o. Košice s plochou 0,26 ha
 - Spoločnosti In XECURITY a LUPO TEAM Bratislava s plochou 8,8 ha
- Výrobné služby v centre obce sú navrhnuté na zmenu funkčného využitia na plochy bývania v rodinných domoch, plochy pri základnej škole na polyfunkčné využitie občianska vybavenosť a výrobné služby hygienicky nezávadného charakteru
- Vo výrobnéj zóne povoliť iba hygienicky nezávadnú výrobu, keďže výrobná zóna je na severnej strane v kontakte s obytňou zónou

2.7.3.2 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Mimo územia zastavanej časti obce sú z pôdných typov zastúpené fluvizeme typické, stredne ťažké, glejové až ťažké, hnedozeme pseudoglejové na sprašných a polygénnych hlinách a na povrchu stredne ťažké, luvizeme pseudoglejové a pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách na povrchu stredne ťažké až ťažké. Pre väčšinu územia je typická svahovitosť. Podľa kamenitosti pôdy sa tu nachádzajú pôdy bez skeletu, či slabo skeletovité pôdy. Podľa zrnitosti sa dá pôda v obci charakterizovať ako stredne ťažká – hlinitá, ťažká pôda – ílovo hlinitá a výnimočne aj stredne ťažká pôda – ľahšia, čiže piesočnato hlinitá, ktorá je v južnejšom cípe katastra. Úrodnou je hlavne nížina v blízkosti Torysy, kde je hrubá vrstva stredne ľahkej hnedozeme. Ťažšie pôdy vo vyšších polohách intravilánu sú vhodné na pestovanie ovocia.

V riešenom území sa nachádzajú tieto bonitované pôdno - ekologické jednotky:

0406002 – 5. sk.

Fluvizeme typické, stredne ťažké, na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie, hlboké pôdy bez skeletu

0411002 - 6. sk.

Fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké), na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie, hlboké pôdy bez skeletu

0411005 - 6. sk.

Fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké), na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie, hlboké pôdy bez skeletu

0412003 - 6. sk.

Fluvizeme glejové, ťažké (ilovito hlinité) na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie, hlboké pôdy bez skeletu

0415005 – 5. sk.

Fluvizeme (TYP), stredne ťažké s ľahkým podorničím, na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie

0550202 - 6. sk.

Hnedozeme pseudoglejové, (miestami pseudogleje s hrubším humusovým horizontom) na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké, na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie

0550402 - 6. sk.

Hnedozeme pseudoglejové, (miestami pseudogleje s hrubším humusovým horizontom) na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké, na rovine bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie

0556002 - 6. sk.

Luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké, bez prejavu vodnej erózie, alebo s možnosťou prejavu vodnej erózie, hlboké pôdy bez skeletu

0557202 - 6. sk.

Pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), na miernom svahu, s južnou, východnou a západnou expozíciou, hlboké pôdy bez skeletu

0557402 - 6. sk.

Pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), na výraznom svahu, s južnou, východnou a západnou expozíciou, hlboké pôdy bez skeletu

0557502 - 6. sk.

Pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), na strednom svahu, so severnou expozíciou, hlboké pôdy bez skeletu

0571212 - 6. sk.

Kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké, na miernom svahu, s južnou, východnou a západnou expozíciou, hlboké pôdy slabo skeletovité

0571312 - 6. sk.

Kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké, na miernom svahu, so severnou expozíciou, hlboké pôdy slabo skeletovité

0571412 - 7. sk.

Kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké, na strednom svahu, s južnou, východnou a západnou expozíciou, hlboké pôdy slabo skeletovité

0571512 - 7. sk.

Kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké, na strednom svahu, so severnou expozíciou, hlboké pôdy slabo skeletovité

0558772 – 8. sk.

Luvizeme pseudoglejové až pseudogleje, erodované na výrazných svahoch, stredne ťažké až ťažké, na výraznom svahu, so severnou expozíciou, rôzne hlboké pôdy, bez skeletu, alebo slabo skeletovité.

Národné poľnohospodárske a potravinové centrum, Výskumný ústav pôdoznectva a ochrany pôdy neeviduje v katastri obce pôdu kontaminovanú cudzorodými látkami.

Orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona 57/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov zabezpečuje ochranu najkvalitnejšej pôdy v katastrálnom území obce.

V katastrálnom území Budimír sú najkvalitnejšie pôdy podľa kódu BPEJ: 0406002, 0411002, 0411005, 0412003, 0415005, 0550202, 0556002.

V k.ú. Budimír je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka, ktorý je nefunkčný. V rámci delimitácie v roku 1993 nebol terajšiemu obhospodarovateľovi pôdy - Agro Plus, spol. s r. o. dodaný žiadny doklad ohľadom odvodnenia poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.

Rastlinná výroba

Na poľnohospodárskej pôde v katastri obce hospodári:

- Agro Plus, spol. s r. o. na ploche 1347 ha ornej pôdy a trvalých trávnatých porastov
- samostatne hospodáriaci roľníci (p. Grega a p. Nosál'), ktorí obhospodarujú každý po cca 20 ha ornej pôdy.

Návrh

- rastlinnú výrobu a obhospodarovanie lesov uskutočňovať v súlade s požiadavkami na zvyšovanie ekologickej stability územia - vid' návrh opatrení v kapitole Kostra ÚSES

Živočíšna výroba

Živočíšna výroba v obci je zastúpená chovom hovädzieho dobytku (350 ks) a ošípaných (2 x 400 ks ročne) v areáli Agro Plus, spol. s r. o. Budimír.

Ochranné pásmo od objektov živočíšnej výroby je 200 m.

Lesné hospodárstvo

Na k.ú. obce Budimír sa nachádza len fragment lesného porastu v severozápadnej časti katastrálneho územia, na ktorom sa vyskytuje biotop národného významu - dubovo - hrabové lesy karpatské. Lesné pozemky v katastri obce Budimír, t.j. dielce 127a, 127b a 127c sa nachádzajú na LC LESY na LHC SOKOL'.

2.7.4.Rekreácia

Ubytovanie v cestovnom ruchu je zabezpečené v troch ubytovacích zariadeniach (Minimotel, Ubytovanie pri ceste a Gasthaus) s celkovou kapacitou 80 lôžok.

Motokrosová lokalita

Motokrosová lokalita sa nachádza na západnej hranici k.ú. Budimír severne od pásu lesa. Prijazd k motokrosovej lokalite je panelovou cestou v k.ú. Družstevná pri Hornáde.

Chatová lokalita

Na južnom okraji m.č Beniakova Podhora sa nachádza chatová lokalita s 22 chatami kombinovaná s plochu záhradkárskych lokalít.

Návrh

Chatovú lokalitu ponechať v rozsahu jestvujúcich plôch rekreácie v ochrannom pásme VN vedenia a ochrannom a bezpečnostnom pásme VTL plynovodu nepovoľovať novú výstavbu rekreačných objektov.

Motokrosovú lokalitu nerozširovať.

Cyklotrasy

Severojiužná cyklomagistrála EuroVelo 11 – Cape Nord – Atény

je naplánovaná cez územie východného Slovenska, ktorá má spojiť najsevernejší bod Škandinávie Cape Nord v Nórsku s Aténami v Grécku.

Severojiužná cyklomagistrála EuroVelo 11 by sa v košickom kraji mala trasovať cez katastre obcí Budimír, Družstevná pri Hornáde, Kostoľany nad Hornádom, Kokšov-Bakša, Nižná Myšľa, Ždaňa, Čaňa, Gyňov a Trstené pri Hornáde.

V ÚPN VÚC sa navrhuje pre EuroVelo 11 v smere od Prešova samostatná cyklistická cestička východne od cesty I/20 po cestu III/3337 do Družstevnej nad Hornádom, ktorou pokračuje smerom do Družstevnej pri Hornáde. Podľa stratégie cyklistickej dopravy KSK „Aktualizácia stratégie cyklistickej dopravy a cykloturistiky v KSK na obdobie 2022 – 2027 – 2030“, v ktorom je aktualizovaná Kostrová sieť KSK sa cykl. Magistrála od tejto trasy oproti HD odpája od cesty III/3337 a pokračuje južným smerom po hranici zastavaného územia, potom sa točí na západ a pokračuje poľnými cestami smerom do Družstevnej nad Hornádom.

Cykloturistická cestička do m.č. Beniakova Podhora je navrhnutá v súbehu s cestou I/20 s pokračovaním popri ceste III/3339 a s odbočením do Beniakoviec.

2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce v zmysle zákona č. 237/2000 Z.z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle NV SR č. 152/1996 Z.z., ktoré sú rozšírené o nové lokality bývania, rekreácie a technickej vybavenosti. Priebeh navrhovanej hranice je znázornený v grafickej časti vo výkresoch č.2 a 4 čiarou vedenou:

V západnej časti sa odpája od jestvujúcej hranice zastavaného územia severným smerom, kde obchádza 1 rodinný dom, vracia sa späť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia, a pred lokalitou Na záhumní sa lomí severným smerom pred miestnou cestou, pokračuje k ceste do Družstevnej nad Hornádom, ktorú križuje a pokračuje západným smerom po koniec hospodárskeho dvora, kde sa lomí severným smerom a obchádza celý hospodársky dvor, po návrate k ceste do Družstevnej nad Hornádom pokračuje severnou stranou tejto cesty, križuje cestu do Prešova a pokračuje po severnej a východnej strane lokality RD Pod Cestou a Za Kecerom, pri lokalite Pod Sulov sa láme východným smerom, obchádza nový cintorín a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia, ktorou pokračuje východným a južným smerom po cestu do Ploského, pred ktorou sa lomí východným a južným smerom a pokračuje južným smerom po východnej strane navrhovanej cesty k lokalite rodinných domov, potom pokračuje východnou stranou kanálu a ďalej východnou a južnou hranicou navrhovanej výrobnéj zóny po cestu I/20, ktorú križuje a jej západnou stranou sa vracia severným smerom k ploche rodinného domu, ktorú obchádza a pokračuje severným smerom po západnej hranici občianskej vybavenosti, následne sa lomí západným smerom a pokračuje južnou hranicou plôch rodinných domov. Na západnom okraji plôch rodinných domov sa lomí severným smerom po cestu k lokalite rodinných domov Pod lesom, ktorú následne obchádza južným, západným a severným smerom, za vodojemom prechádza na severnú stranu prístupovej cesty k vodojemu a vracia sa jej severnou stranou východným smerom po jestvujúcu hranicu zastavaného územia, ktorou pokračuje severným smerom, kde obchádza navrhovanú otočku cesty, navrhované parkovisko a detské ihrisko, kde je východný bod na západe zastavaného územia.

Samostatná nová hranica zastavaného územia je navrhnutá okolo **navrhovaných** plôch bývania, rekreácie a **občianskej vybavenosti** v miestnej časti Beniakova Podhora.

2.9. Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1. Ochranné pásma a obmedzenia v rozvoji obce

V návrhu ÚPN-O je potrebné rešpektovať nasledovné obmedzenia v rozvoji obce:

- ochranné pásmo diaľnice D1 (E 50) - 100 m obojstranne od osi príslušného jazdného pásu mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce
- ochranné pásmo cesty I. triedy (I/20) - 50 m obojstranne od osi príslušného jazdného pásu mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce
- ochranné pásma ciest III. triedy (III/3337, III/3339, III/3325) - 20 m obojstranne od osi vozovky mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce

- ochranné pásma elektrických zariadení:

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie krajného vodiča podľa § 43 zákona NR SR č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení zákona NR SR č. 251/2012 Z. z.. Vzdialenosť obidvoch rovin od krajných vodičov je:

- pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- pri napätí nad 400 kV 35 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.
- vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami.
- ochranné pásmo zemných káblových vedení v zmysle Zákona č. 70/1998 Zb. o energetike je stanovené 1 m na každú stranu vedenia.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je, okrem prípadov podľa odseku 14, zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy,
 - vysádzať a pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
-
- PHO 2° vodojemu vymedzené oplatením pozemku vodojemu
 - pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie 1,5 m do priemeru 500 mm vodorovnej vzdialenosti od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany
 - pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie 2,5 m nad priemer 500 mm vodorovnej vzdialenosti od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany
 - pre potreby údržby vodných tokov pozdĺž brehov vodohospodársky významných vodných tokov – Vajkovský potok ponechať nezastavaný manipulačný pás v šírke 10 m a pozdĺž oboch brehov ostatných vodných tokov nezastavaný manipulačný pás v šírke 5 m
 - ochranné pásma plynárenských zariadení:

- ochranné pásmo regulačnej stanice plynu VTL/STL a pre technologické objekty plynovodov – 8 m od obvodovej hrany pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia
- ochranné pásmo anódového uzemnenia 8 m od objektu
- ochranné pásmo pre plynovody s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm - 8 m od osi plynovodu
- ochranné pásmo pre plynovody a prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm - 4 m od osi plynovodu
- ochranné pásmo pre plynovody a prípojky s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa v zastavanom území obce 1 m od osi plynovodu
- bezpečnostné pásma plynárenských zariadení:
 - 10 m od osi plynovodu s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve
 - a na nezastavanom území
 - 20 m od osi plynovodu s tlakom od 0,4 MPa do 4,0 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m od osi plynovodu s tlakom nad 4,0 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm
 - 100 m od osi plynovodu s tlakom nad 4,0 MPa a s menovitou svetlosťou do 300 mm
 - 50 m od obvodovej hrany pôdorysu technologického objektu pri časti plynárenského zariadenia pri regulačných staniciach, filtračných staniciach a armatúrnych uzloch
 - bezpečnostné pásmo anódovej ochrany VTL plynovodu (150 m mimo zastavané územie a 40 m v zastavanom území obce)
- ochranné pásmo pre elektronické komunikačné káble min. 1 m od ostatných inžinierskych sietí uložených v zemi
- ochranné pásma Letiska Košice určených Leteckým úradom Slovenskej republiky rozhodnutím zn. 313-477-OP/2001-2116 zo dňa 09.11.2001:
 - výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy (vrátane stavebných a iných mechanizmov), porastov a pod. je stanovené:
 - ochranným pásmom okrskového prehľadového rádiolokátoru SRE s obmedzujúcou výškou pre k.ú. Budimír v rozmedzí nadmorských výšok cca 322,98 – 359,15 m n.m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 0,5 o v smere od zariadenia
 - ochranným pásmom vzletového a približovacieho priestoru s obmedzujúcou výškou objektov v rozmedzí nadmorských výšok cca 388,77 - 445,28 m n.m. Bpv, pričom obmedzujúca výška stúpa v sklone 1:70/ 1,43 % v smere od letiska

Kedže sa jednotlivé ochranné pásma prelínajú, záväznou výškou pre konkrétny priestor je výška stanovená ochranným pásmom s nižšou hodnotou. Nad tieto výšky je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia nestavebnej povahy bez súhlasu Dopravného úradu. V ochrannom pásmo vzletového a približovacieho priestoru je nutné zohľadniť zvýšenú hladinu hluku z leteckej prevádzky.

V zmysle ust. § 28 ods. 3 a ust. § 30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri:

- stavbách a zariadeniach, ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Košice,
- stavbách a zariadeniach vysokých 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavbách a zariadeniach vysokých 30 m a umiestnených na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice (§30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona);

- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesných pozemkov
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora 200 m od objektov živočíšnej výroby
- plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sú zosuvné územia.
Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových dokumentácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely

Rešpektovať chránené územia prírody a krajiny a ich ochranné pásma v katastrálnom území obce Budimír:

- regionálny biokoridor hydrický alúvium rieky Torysa (dotýka najjužnejšieho cípu katastra obce)
- regionálny biokoridor terestrický pokračuje od Torysy severozápadným smerom v severnej časti katastrálneho územia obce významným biotopom (segment biodiverzity) – Vajkovským potokom od cesty I/20 k prameňu vymedzeným pásom v šírke 20 m po oboch stranách potoka. Súčasťou biokoridoru je i krovinná a stromová zeleň priľahlých strží.
- plochy kostry miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ktoré je potrebné chrániť:
 - miestne biocentrum: historický park v centre obce
 - miestne biokoridory hydrické : brehové a pobrežné porasty pozdĺž všetkých vodných tokov v katastri obce (šírka týchto biokoridorov je cca 20 - 50 m, v zastavanom území 5 - 20 m)

Interakčné prvky:

- fragment lesného porastu v severozápadnej časti katastrálneho územia obce -významný biotop národného významu Ls2.1 Dubovo - hrabové lesy karpatské v západnej a severozápadnej časti katastrálneho územia obce - biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

2.9.2 Kultúrne pamiatky

V ústrednom zozname pamiatkového fondu sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky:

Kaštieľ s areálom: starší kaštieľ – parc. č. 159, č. ÚZPF 413/1
 kaštieľ II. – parc. č. 166, č. ÚZPF 413/2
 kúria – parc. č. 168, č. ÚZPF 413/3
 plastika sv. Florián – parc. č. 166, č. ÚZPF 413/4
 park – parc. č. 169, č. ÚZPF 413/5

Archeologické náleziská

V centrálnej evidencii archeologických nálezísk sú na území katastra obce Budimír evidované tieto archeologické pamiatky:

1. Farské role južne od budov ZS zistené osídlenie z doby bronzovej (gálska kultúra), včasného stredoveku (8. – 9. stor.) a neskorého stredoveku (13. – 15. stor.) Plošný rozsah obytných areálov sídlisk nie je verifikovaný
2. Kaštieľ archeologickým výskumom zistená gotická stavba. V okolí zachytené sídliskové objekty zo 14. – 15. storočia
3. Kaťov povrchovým prieskumom zistené osídlenie z neolitu (bukovská kultúra), eneolitu, mladšej doby rímskej a stredoveku.
4. Kostol v blízkosti kaštieľa – sondážnym výskumom zistené gotické základy, stopy renesančných a barokových prestavieb
5. Mohylový násyp poloha vyšné cesty – kultúrne bližšie neurčený
6. Osada z doby halštatskej a rímskej severne od obce na pravostrannej terase Torysy. Rozsah obytného areálu nezistený
7. Osídlenie z doby železnej a rímskej medzi cestou z Budimíra do Beniakoviec.

V stavebnom a územnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb z dôvodu ochrany možných archeologických nálezísk, v zmysle § 41 pamiatkového zákona je povinnosťou stavebníka vyžiadať si stanovisko, alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu.

Návrh

Navrhuje sa zachovať a udržiavať v dobrom stavebno-technickom stave národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok.

Krajský pamiatkový úrad Košice v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk na územiach aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Obec si môže v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu zaviesť evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť hnutelné a nehnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam možno zaradiť aj staré stromy, božie muky, kríže a iné objekty.

Do evidencie pamätihodností obce navrhujeme zaradiť dom s historickými architektonickými prvkami na parc. č. C 40.

Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

Záujmy obrany štátu

Obec Budimír má spracovaný „Zoznam protiradiačných úkrytov budovaných svojpomocne pre všetkých obyvateľov obce.

V navrhovaných lokalitách rodinných domov, bytových domov, občianskej vybavenosti a rekreácie sa vymedzia konkrétne objekty vhodné na ukrytie obyvateľstva a návštevníkov obce v súlade s Plánom ukrytia obce Budimír.

Požiarna ochrana

V obci je hasičská zbrojnica v starej sýpke vedľa školy.

Zdrojom vody na hasenie požiarov je obecný vodovod, na ktorom sú vybudované hydranty. V obci je potrebné zabezpečiť voľné nástupné miesta a príjazdové cesty k jednotlivým objektom a dodržiavať odstupové vzdialenosti medzi objektmi uvedené v kapitole 2.5.

Ochrana pred povodňami

V grafickej časti dokumentácie sú zakreslené údaje z máp povodňového rizika.

Pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách a v znení neskorších predpisov je navrhnutý pozdĺž drobných tokov voľný pobrežný pozemok v šírke 5,0 m od brehovej čiary, ktorý zároveň umožní správcovi toku prístup k vodným tokom pre účely prevádzkových činností správcu toku.

V povodí Torysy sú navrhnuté na bezmennom prítoku Torysy vodozádržné opatrenia, ktoré zabezpečia ochranu obce pred Q_{100} ročnou vodou.

Úpravu koryt potokov v zastavanom území obce na Q_{100} ročnú vodu riešiť bez zmeny polohy koryta iba s jeho prípadným prehĺbením, alebo rozšírením, a vegetačným spevnením brehov bez navyšovania brehov, ktoré bráni vtoku povrchových vôd do toku

V katastri obce je navrhnutá sieť odvodňovacích rigolov a vodozádržných opatrení, ktoré zabránia zaplavovaniu zastavaného územia obce.

2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny

2.11.1 Prírodné podmienky

Klimatické podmienky

Z hľadiska klimatického patrí obec Budimír do okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou, s priemerným po tom letných dní za rok 57 a viac.

Priemerné teploty vzduchu v mesiaci júl, ktorý je najteplejším mesiacom, dosahujú 8,7 až 19,2°C. Priemerné teploty v mesiaci január, ktorý je najchladnejším mesiacom, dosahujú -3,4 až -4,2°C. Najvyššie priemerné mesačné teploty vzduchu sú v mesiacoch júl a august. Najnižšie teploty sú v mesiacoch december až február. Priemerná teplota vo vykurovacom období je 3,3°C. Priemerný počet vykurovacích dní v roku je 215.

Charakteristika klimatických regiónov v k.ú. obce Budimír :

Kód regiónu	Charakteristika	TS >10°C	td
04	pomerne teplý, suchý, kotlinový, kontinentálny	3030 – 2800	229
05	pomerne teplý, suchý, kotlinový, kontinentálny	2800 – 2500	222

Zrážky

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomernej stanici Ploské

stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Ploské	27,4	30,2	28,2	48,5	72,4	82,4	86,6	73,4	58,5	44,7	39,1	37,9	629,2

Zrážky sú ovplyvňované nadmorskou výškou územia. Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území je 629,2 mm. Obdobie najbohatšie na zrážky je mesiac jún, alebo júl. Minimum zrážok padne v mesiacoch január až marec. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok je 46,9 dní.

Priemerné mesačné (ročné) počty dní so snehovou pokrývkou za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomernej stanici Ploské

stanica	XI	XII	I	II	III	IV	Rok
Ploské	2,8	9,7	15,8	14,4	3,8	0,3	46,9

Z hľadiska hydrografických charakteristík patrí dotknuté územie k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Hornád. Hydrologickou osou územia je rieka Torysa, do ktorej sa vlievajú krátke a málo vodnaté prítoky vrátane odvodňovacích kanálov s občasným výskytom povrchových vôd.

Vlhkosť

Priemerná denná relatívna vlhkosť vzduchu riešeného územia je cca 40%, pričom v zime, kedy prevláda západné alebo severozápadné prúdenie vzduchu, ktoré prináša vlhký morský (oceánsky) vzduch, je najväčšia. Riešené územie patrí do oblasti nížin so zníženým výskytom hmiel, ktoré je v rozmedzí 20 až 40 dní v roku.

Veterné pomery

Severozápadná orientácia Košickej kotliny určuje smer prúdenia vetrov. V katastri obce prevláda severný s vedľajším južným smerom vetra. Prevládajúce prúdenie zo severu sa vyznačuje relatívne vyššími rýchlosťami, ktoré v priemere dosahujú hodnotu 5,7 m.s-1. Priemerná rýchlosť v roku zo všetkých smerov je 3,6 m.s-1.

Morfológia a morfometria územia

Z hľadiska geomorfologických jednotiek spadá katastrálne územie obce Budimír do

Sústavy Alpsko-himalájskej

Podsústavy Karpaty

Provincie Západné Karpaty

Subprovincie Vnútrotné Západné Karpaty
Oblasti Lučansko-košická zníženina
Celku Juhoslovenská kotlina
Podcelku Košická kotlina
Časť Toryská pahorkatina

Košická kotlina je typický medzihorský krajinný celok v Lučenecko-košickej zníženine tvorený štruktúrou neogénnych až kvartérnych sedimentov vnútroblúkových panví je výsledkom neotektonických pohybov, ktoré určovali vývoj dvoch morfolofických stupňov: roviny tvorenej širokými pásmi riečnych nív a nízkymi holocénnymi terasami vyvinutými pozdĺž tokov a pahorkatiny vytvorenej v dôsledku rozčlenenia vrchnopliocénneho povrchu eróznou a akumuláčnou činnosťou tokov.

Obec Budimír leží v centrálnej časti Košickej kotliny. Rovinatú vnútrotnú časť kotliny tvoria široké riečne nivy Torysy a Olšavy, ktorá po obvode prechádza do pahorkatiny.

Najstaršia časť obce Budimír bola založená na jednom z výbežkov pravostrannej línie pahorkatiny nad riekou Torysa. Táto terasovitá vyvýšenina, ohraničená strminami, je vytvorená naplaveninami a usadeninami rieky a jej prítokov z obdobia treťohôr a štvrtohôr.

Geologická stavba podložia

Geologická stavba riešeného územia a jeho okolia je tvorená prevažne súvrstvím neogénu Východoslovenskej panvy, ktoré reprezentujú napr. zlepenec, sivé íly s kamennou soľou, sadrovcom a anhydritom, ílovce, siltovce, pieskovce, vápnité ílovce a prachovce, tufy, sivé vápnité íly s polohami pieskov, štrkov, lignitu, tufov a tufitov, štrky, piesky, pestré kaolinické íly s ojedinelými polohami lignitu. Neogénne vulkanity, ktoré vystupujú sporadicky vo východnej časti, reprezentujú pyroxenické a amfibolickopyroxenické andezity Slanských vrchov, konkrétne stratovulkánov Bogoty a Miliča (sarmat - spodný panón).

Kvartérny pokryv riešeného územia reprezentujú fluviálne sedimenty (nivné humózne hliny, hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív, piesky, piesčité štrky až piesky na terasách bez pokryvu), proluviálne sedimenty (hlinité až hlinito-piesčité štrky s úlomkami hornín v náplavových kužloch bez pokryvu a s pokryvom spraší, sprašových hĺn, alebo svahovín), eolické sedimenty (spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovité a nevápnité sprašové hliny) a deluviálne sedimenty (hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité svahoviny a sutiny) (Atlas krajiny SR, 2002). Predpokladaná mocnosť kvartéru je 5 - 8 m.

Inžiniersko – geologická rajonizácia

Severozápadná časť k.ú. :

Typ rajónu: Rajón predkvartérnych sedimentov

Inžiniersko-geologický rajón: rajón jemnozrnných sedimentov, v západných okrajových polohách rajón striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov

Východná časť k.ú. :

Typ rajónu: Rajón kvartérnych sedimentov

Inžiniersko-geologický rajón: rajón deluviálnych sedimentov

Juhozápadná časť k.ú. :

Typ rajónu: Rajón predkvartérnych sedimentov

Inžiniersko-geologický rajón: rajón piesčito-štrkových sedimentov

Geodynamické javy

V riešenom území nie je pozorovaná seizmicita. Celkovo je v katastri obce zaregistrovaných 9 svahových deformácií, z nich je 1 aktívna a 8 potenciálnych. .

Seizmicita

Z hľadiska seizmického ohrozenia, pod a mapy seizmického ohrozenia v hodnotách makroseizmickej intenzity (Atlas krajiny SR, 2002), územie navrhovanej činnosti patrí do oblasti, kde maximálne očakávané seizmické účinky môžu dosiahnu hodnotu 5 - 6° MSK-64. Z pohľadu projektovania bežných typov stavieb sa jedná o seizmicky stredne aktívnu oblasť, kde tento stupeň nepredstavuje nebezpečenstvo.

Hydrogeologické pomery

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska územie patrí do povodia Torysy. Tok rieky pretína celú kotlinu zo severu na juh. Maximálne priemerné mesačné prietoky sú zaznamenané v apríli a máji a minimálne mesačné prietoky boli zaznamenané vo februári, decembri a auguste. Maximálne kulminačné prietoky sa vyskytujú v marci, apríli, máji a v auguste. Dažďové a snehové vody odtečú z územia pomerne rýchlo a nedoplňajú zásoby podzemných vôd v dostatočnej miere. Snehová pokrývka trvá v kotlinách povodia 48 – 80 dní, na stráňach až 180 dní. Podstatné množstvo vody zo snehu priteká do povrchových tokov povodia od prvej tretiny marca do polovice mája

Územie katastra patrí do čiastkového povodia Hornád.

Základ hydrografickej siete v katastri Budimíra tvorí Vajkovský potok v zastavanom území obce s bezmenným prítokom z centra obce, ktorý ústi v katastri obce Vajkovce do rieky Torysa.

Znečistenie z komunálnych odpadových vôd

Organické znečistenie obsiahnuté vo vodách je dôsledkom znečistenia vody organickými látkami z prirodzených a antropogénnych zdrojov. Organické látky prirodzene sa vyskytujúce vode pochádzajú z rozkladných procesov odumretej fauny a flóry a z erózie pôd. Organické zložky pochádzajúce z ľudských aktivít patria k najčastejšie sa vyskytujúcim znečisťujúcim látkam vypúšťaným so povrchových vôd.

K znečisťovaniu vôd organickým znečistením dochádza priamym vypúšťaním odpadových vôd do recipientov a difúznym spôsobom. V katastri obce sa nenachádzajú potenciálne významné bodové a difúzne zdroje znečistenia.

V katastri obce sa v zmysle Vodného plánu SR (2015) nevyskytuje žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia povrchových vôd.

Znečistenie z poľnohospodárstva

Významným zdrojom znečistenia živinami je používanie minerálnych a organických hnojív, ktoré významne prispieva znečisťovaniu vôd živinami – difúznym odtokom prostredníctvom drenáže, vplyvom vetra a povrchovým odtokom.

Náchylnosť územia na vodnú eróziu v pahorkatinnej časti územia je stredná až silná, v alúviu Torysy je náchylnosť na vodnú eróziu nepatrná.

Podzemné vody

Geotermálne vody sú prírodné podzemné vody, ktorých teplota po výstupe na zemský povrch je vyššia ako priemerná ročná teplota vzduchu v danej lokalite. Podľa Vodného plánu Slovenska (2009) v k.ú. Budimír nebol vymedzený žiaden útvar geotermálnych vôd.

V katastri obce nie je dokumentovaný žiadny zdroj minerálnej, alebo banskej vody.

2.11.2 Fytogeografické členenie

Podľa J. Futáka (Atlas SSR, 1980) katastrálne územie obce Budimír patrí do:

Oblasti panónskej flóry (Pannonicum)

obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (EUPANONICUM)

okresu Košická kotlina

Fytogeograficko-vegetačné členenie

Podľa Plesníka 2002 (Atlas SSR, 1980) katastrálne územie obce Budimír patrí do:

Zóny dubovej

Podzóny kryštálicko-druhohornej

Okresu Košická kotlina

Podokresu torýsky

Budimír patrí medzi územia s chudobným výskytom hodnotných prírodných biotopov a vzácných druhov flóry a fauny.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Dubovo-hrabové lesy karpatské (Carici pilosae-Carpinenion betuli).

Lesné porasty, vyskytujúce sa prevažne na alkalických, hlbokých pôdach, väčšinou typu hnedých pôd, menej na rendzinách, ilimerizovaných pôdach, hnedozemiach a čierniciach a to na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené aj javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Z krov zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sú významné ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), reznáčka hájna (*Dactylis polygama*), lipkavec Schultesov (*Galium schultesii*), taxóny z okruhu iskerník zlatožltý (*Ranunculus auricomus* agg), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*) a i.

2.11.3 Živočíšne regióny

Zoogeograficky patrí katastrálne územie Budimír (podľa Atlasu SSR, Čepelák: Živočíšne regióny) do

- provincie Vnútrokarpatské zníženiiny
- oblasti Panónskej
- Juhoslovenský obvod
- Košický okrsok

Živočíšstvo

Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí.

Budimír patrí k provincií listnatých lesov podkarpatského úseku. (Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Zoogeografické členenie: limnický biocyklus

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Budimír patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora.

Zoocenózy lesov

Z cicavcov sú pre lesné biotopy nižších polôh typické kuna hôrna (*Martes foina*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), drobné zemné cicavce sú v týchto biotopoch zastúpené bohatými populáciami hrdziaka hôrneho (*Clethrionomys glareolus*) a ryšavky žltohrdlej (*Apodemus flavicollis*). Všeobecne sú pre lesné biotopy charakteristické veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), jež bledý (*Erinaceus concolor*), hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), plch sivý (*Glis glis*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), a vo väzbe na vodné toky duloonica väčšia (*Neomys fodiens*). Bežne sa vyskytuje srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň európsky (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scrofa*). Ako lesné druhy možno označiť niektoré druhy netopierov: netopier obyčajný (*Myotis myotis*), ucháč sivý (*Plecotus austriacus*), uchaňa čierna (*Barbastellus barbastelles*).

Zoocenózy trávnatých spoločenstiev

Zloženie zoocenóz trávnatých spoločenstiev závisí od spôsobu obhospodarovania a prítomnosti krovinej alebo stromovej nelesnej drevinovej vegetácie.

Na lúkach a pasienkoch sa z obojživelníkov sporadicky vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a v rôznych zamokrených terénnych depresiách aj kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), z plazov sú to užovka obojková (*Natrix natrix*), zriedkavejšie užovka hladká (*Coronella austriaca*) a jašterica bystrá (*Lacerta agilis*).

Lúčne spoločenstvá sú typickým biotopom pre niektoré drobné zemné cicavce: hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*). Veľmi často sa tu vyskytuje krt obyčajný (*Talpa europae*) a zajac poľný (*Lepus europaeus*). Trávnaté spoločenstvá lúk a pasienkov využívajú na pastvu lesné druhy: srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň karpatský (*Cervus elaphus*), veľmi často sa na lúkach vyskytuje diviak lesný (*Sus*

scrophia), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) využíva toto prostredie na lov. Na pasienkových spoločenstvách sú v riešenom území významné viaceré kolónie sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*).

Vo východnej časti k.ú. sa vyskytuje ohrozený druh obojživelníkov a plazov – kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), v západnej časti k.ú. jašterica zelená (*Lacerta viridis*).

Ornitocenózy trávnatých spoločenstiev sa líšia podľa charakteru trávnatého spoločenstva a jeho sukcesného štádia. Pre trávnaté spoločenstvá, spoločenstvá lúk a pasienkov, lúk s nelesnou drevinovou vegetáciou sú charakteristické druhy vtákov ako jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*) strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), strnádka malá (*Emberiza calandra*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), prhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), penica popolavá (*Sylvia curruca*). Viaceré druhy vtákov, ktoré nie sú priamo viazané na lúčne spoločenstvá, v týchto biotopoch vyhľadávajú potravu, napr. drozdy, krkavec čierny (*Corvus corax*).

Zoocenózy orných pôd

Väčšie plochy ornej pôdy sa v území vyskytujú najmä v južnej a juhozápadnej časti. Pre výskyt živočíchov tieto biotopy predstavujú najmä potravné a pobytové možnosti, zoocenózy sú zvyčajne pomerne chudobné, tvorené najmä tolerantnými druhmi. Konkrétne podmienky pre výskyt živočíchov sa menia v závislosti od konkrétneho spôsobu obhospodarovania, konkrétnej plodiny, veľkosti súvislých plôch ornej pôdy a prítomnosťou úkrytových možností v podobe fragmentov nelesnej drevinovej vegetácie, vetrolamov a podobne. Z obojživelníkov sa na ornej pôde vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), typickým obyvateľom periodických mlák je kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Z plazov na ornej pôde možno nájsť užovku obojkovú (*Natrix natrix*). Z vtákov je typickým druhom bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), vyskytuje sa aj jarabica poľná (*Perdix perdix*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), pipiška chochlatá (*Galerida cristata*). V blízkosti zamokrených terénnych depresii sa skoro na jar objavuje cibík chochlatý (*Vanellus vanellus*). Veľmi často na ornej pôde loví myšiak lesný (*Buteo buteo*), ale aj iné druhy dravcov.

Poľnohospodársky využívaná pôda spolu sa mozaikou vetrolamov, remízok, trávnych porastov, brehových porastov a vegetácie v okolí vodných tokov vytvára toto prostredie vhodné podmienky pre výskyt viacerých významných druhov vtákov: sokol rároh (*Falco cherrug*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) a iných. Väčšina týchto druhov samozrejme nie je priamo viazaná na ornú pôdu, ale aj v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine nachádzajú dostatok možností na hniezdenie a získanie potravy. Jedno hniezdisko orla kráľovského sa nachádza južne od obce Budimír mimo CHVÚ Košická kotlina.

Cicavce biotopov ornej pôdy reprezentuje napríklad zajac poľný (*Lepus europaeus*) a bežné druhy hlodavcov, ktoré profitujú z dostatku potravy v podobe jednotlivých poľnohospodárskych plodín. Za potravou na ornú pôdu veľmi často prichádza srnec hôrny (*Capreolus capreolus*).

Dočasné vodné plochy na ornej pôde môžu paradoxne predstavovať jedinečný biotop pre niektoré vzácne druhy kôrovcov (žiabronôžky, štitovce).

2.11.4 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra odráža aktuálny stav využitia zeme v záujmovom území. Vyjadruje vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajiny štruktúry) i umelého (človekom vytvorené prvky krajiny štruktúry) charakteru. SKŠ je tvorená prvkami, ktoré pokrývajú zemský povrch, vzájomne sa neprekrývajú a na druhej strane v rámci výkresu SKŠ by nemali byť biele plochy, nakoľko každý prvok zemského povrchu je pokrytý nejakým prvkom. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajiny štruktúry možno hodnotiť súčasný stav antropizácie územia (ľudského ovplyvnenia územia), či ide o územie prirodzené s vysokou krajinoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinoekologickou hodnotou. V dôsledku rozvoja hospodárskych aktivít sa prirodzené ekosystémy záujmového územia postupne menili na poľnohospodárske a až umelé ekosystémy. Takto boli mnohé prirodzené reprezentatívne ekosystémy nielen pozmenené ale často aj zlikvidované, čoho príkladom je aj obec Budimír, kde z pôvodnej krajiny štruktúry zostal iba úzky pás lesa a jedna lúka.

Pol'nohospodárska pôda.

Pol'nohospodársku pôdu v k.ú. Budimír tvoria najmä plochy využívané ako orná pôda veľkobloková.

Pôdne typy v území korešpondujú najmä s geologickým substrátom na ktorom sa vytvorili. Vznik, vývoj a vlastnosti pôdsú podmienené spolupôsobením pôdotvorných činiteľov (reliéf, hydrogeologické pomery, klíma rastlinstvo, organizmy, činnosť človeka).

Pre nízko položené kotliny, akou je Košická kotlina, je charakteristický pôdny typ černoze nachádzajúci sa na najteplejších a najsuchších miestach južne v južnej časti okresu Košice – okolie. Prevažne sú zastúpené subtypy černoze hnedozemné, luvizemné, na menších plochách sa vyskytujú modálne. Bližšie k pohoriam sú tu hnedozeme modálne, luvizeme modálne a pseudogleje modálne.

Na katastrálnom území obce Budimír sa vyvinuli nasledovné pôdne typy:

- Fluvizeme – pôdna jednotka: fluvizemekultizemnékarbonátové, sprievodné fluvizeme glejové, karbonátové a fluvizemekarbonátové ľahké; z karbonátových aluviálnych sedimentov,
- Hnedozeme – pôdna jednotka: hnedozemekultizemné, lokálne modálnea erodované a regozemekultizemné a modálne karbonátové; zo spraší,
- Kambizeme – pôdna jednotka: kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre; zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín,
- Kambizeme – pôdna jednotka: kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizemepseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín,
- Kambizeme – pôdna jednotka: kambizemepseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje; zo zvetralín rôznych hornín,
- Pseudogleje – pôdna jednotka: pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn, sprievodné čiernice glejové prekryté.

Lesné pozemky

Lesná pôda je v záujmovom území zastúpená veľmi nepatrne. Jej celková výmera je 6,984 ha, t. j. cca 1 %.

Vodné toky a plochy

Katastrálne územie obce Budimír je odvodnené do Torysy. Krátke a málo vodnaté vodné toky vrátane odvodňovacích kanálov s občasným výskytom povrchových vôd pretekajúce k.ú.obce sa vlievajú do Torysy juhovýchodne od katastra obce prostredníctvom Vajkovského potoka.

Východozápadnú os pôvodnej urbanistickej štruktúry obce Budimír tvorí Mlynský potok prameniacy pod vrchom Viničná . Tento sa vlieva do Vajkovského potoka za diaľnicou D1. Križovania potokov na k.ú. obce Budimír s diaľnicou D1 sú riešené mimoúrovňovo, avšak vzhľadom na nedostatočný priestor na odtekanie vody je toto križovanie zdrojom problémov pri prítalových vodách - pôsobí ako bariéra a voda sa zdržiava pred diaľnicou a zatápa pozemky v obci.

Niektoré časti jestvujúcich potokov sú nevhodne uložené do kanalizačného potrubia -napr. na pozemku evanjelického farského úradu, alebo v historickom parku.

2.11.5 Obytný typ krajiny

Riešená obec sa nachádza západne od diaľnice D1. Má vidiecky charakter, čo znamená, že staršie stavby sú riešené formou hospodárskych usadlostí - s kôľňou, drevárňou, záhradou. Pri novej zástavbe sú objekty bez hospodárskych priestorov.

Parková zeleň

NKP Park

pôvodne anglický park "Kerta" vybudovaný v druhej polovici 19. stor. Pôvodné záhradné architektonické riešenie sústavou terás a dômyselne riešených chodníkov plynulo prepájalo svah pod kaštieľom a kúriou s centrálnou časťou parku, ktorá nadväzovala na "Parádnú drahú" a ovocnú "Kertu". Dnešná dispozícia je iba torzom pôvodnej parkovej výsadby, no zachované fragmenty z dendrologického hľadiska aj tak predstavujú vzácny genofond.

Rastie v ňom niekoľko vzácných cudzokrajných drevín, ktoré patria k najmohutnejším exemplárom v niekdajšom východoslovenskom kraji (Benčať 1980 -1981).

Parku dominuje mohutný platan západný (*Platanus occidentalis* L.). Ďalšími cennými drevinami v tomto parku sú ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendron tulipifera* L.), úzky pyramídálny dub (*Quercus robur* cv. 'Fastigiata'), vysoká lipa malolistá (*Tilia cordata* Mill.) a niekoľko mohutných líp zelených (*Tilia euchlora* K. Koch).

V blízkosti starého evanjelického kostola rastie javor mliečny Schvedlerov (*Acer platanoides* cv. 'Schvedleri'), gledíčia trojtrňová (*Gleditsia triacanthos* L.), ginko dvojlačné (*Ginkgo biloba*), smrek biely (*Picea glauca* Moench.). Ďalej v parku rastú agát srstnatý (*Robinia hispida* L.), smrekovce (*Larix decidua* Mill.), brest väzový (*Ulmus laevis* Pall.), pagaštan (*Aesculus hippocastanum* L.). Na južnom svahu pod kurou vedľa potoka upúta pozornosť svojím zvláštnym tvarom stará tuja (*Thuja occidentalis* L.). V parku rastie dohromady 43 taxonov a taxanoidov drevín, z toho 5 je ihličnatých a 38 listnatých (vrátane drevín z náletu a sekundárnych ovocných výsadbí).

Zeleň starého cintorína - rastie tu väčší počet starých košatých líp zelených (*Tilia euchlora* K. Koch.), strieborná lipa (*Tilia tomentosa* Moench.) a mimoriadne vysoký súmerný jaseň úzkolistý (*Fraxinus excelsior* L.).

Pred klasicistickým kaštieľom je vybudovaný nový, esteticky hodnotný francúzsky park, v ktorom z pôvodnej výsadby zostal iba jeden, z botanického pohľadu zaujímavý javor (*Acer platanoides* L.).

Na východnej strane rímskokatolíckeho kostola rastie košatý buk červenolistý (*Fagus sylvatica* L.).

Zeleň športových zariadení je prezentovaná zatrávnenými plochami.

Zeleň pri rodinných domoch v zastavanom území je zastúpená hlavne úžitkovými a okrasnými záhradami, pri potoku zatrávnanou plochou. Stromová zeleň je zastúpená ovocnými stromami, darí sa tu jabloniam, hruškám, slivkám aj vlašskému orechu.

2.11.6 Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability hodnotí mieru stability krajinného systému (ekologickú stabilitu krajiny štruktúry) ako celku, prostredníctvom stupňa kultúrnej premeny (hemeróbie), v čom je vyjadrená aj miera antropického tlaku na krajinu. Hodnoty koeficientu ekologickej stability (KES) pre katastrálne územie Budimír podľa RÚSES okresu Košice – okolie je 1,43, čo predstavuje „nízku ekologickú stabilitu (ES)“ z 5-bodovej stupnice, kde 1,0 je veľmi nízka ES a 5,0 je veľmi vysoká ES.

2.11.7 Priemet regionálneho ÚSES

Spracovávaná kostra miestneho ÚSES Budimír sa odvíja od ÚSES-u okresu Košice – okolie spracovaného v roku 2019. Základné poznatky z R - ÚSES-u boli doplnené a spresnené terénnym prieskumom. Z prvkov R - ÚSES-u sa do riešeného územia premietli nasledovné:

RBk13 Šimonka - Mošník – Hradová – Čečatková

Kategória: Biokoridor regionálneho významu - terestrický

Stav –Prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Budimír, Bunetice, Družstevná pri Hornáde, Čížatice, Kecerovce, Kecerovský Lipovec, Kráľovce, Opiná, Sokol

Charakteristika a trasa biokoridoru: RBk 12 predstavuje terestrický regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodnou časťou okresu. Z východnej časti vedie od NRBk 1 (Šimonka – Mošník), ďalej cez RBc 1 (Verecina), RBc 2 (Dubina), RBc 3 (Suchá hora), NRBk 8 (Torysa), RBc 47 (Hrubý Les), RBc 45 (Sokol) a napája sa na RBc 46 (Hradová – Čečatková). Biokoridor prechádza do značnej miery poľnohospodárskou krajinou, sčasti, najmä v bezprostrednej blízkosti biocentier, je biokoridor tvorený lesnými porastmi. Vo východnej časti biokoridoru je poľnohospodárska krajina spestrená brehovou vegetáciou menších tokov a formáciami NDV. V úseku približne od obce Kecerovské Pekľany po obec Kráľovce využíva biokoridor sčasti menšie komplexy lesných porastov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: V západnej časti do územia zasahujú SKCHVU036 - Volovské vrchy, SKUEV0941 - Trebejovské skaly a SKUEV0328 - Stredné Pohornádie a z východnej časti SKCHVU025 - Slanské vrchy. V strednej časti do územia zasahuje aj GL 25 (Kráľovce - sysľovisko).

Ohrozenia, konfliktné uzly: Najvýznamnejšími konfliktnými uzlami na trase biokoridoru je križovanie s rýchlostnou cestou D1 a cestou č. 20 v blízkosti obce Budimír, stret so železničnou traťou Kysak – Košice pri Družstevnej pri Hornáde s križovanie s viacerými cestami nižšej úrovne pozdĺž celej trasy biokoridoru.

Manažmentové opatrenia: Snaha o spestrenie a vhodný manažment územia tvoreného poľnohospodárskou pôdou – zachovanie a rozšírenie NDV na poľnohospodárskych pozemkoch, výsadba drevín pozdĺž poľných ciest. Zabrániť snahám o oplocovanie väčších plôch poľnohospodárskej pôdy. Na lesných pozemkoch preferovať šetrné spôsoby hospodárenia a sústreďovania drevnej hmoty, zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: V rámci sústavy chránených území NATURA 2000 južná časť RBK13 Šimonka - Mošník – Hradová – Čečatková (mimo k.ú. obce Budimír) je súčasťou SKCHVU009 - Košická kotlina. Do územia biokoridoru zasahuje genofondová lokalita: GL25 (Kráľovce - sysľovisko).

Ohrozenia, konfliktné uzly: narušenie hydrologického režimu na území biokoridoru, nevhodné zásahy do brehových porastov, znečisťovanie toku, ťažba riečného materiálu, zmeny ekologických procesov v rieke, úbytok brehových porastov, resp. pôvodných druhov drevín, zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov, cestné komunikácie existujúce aj vo výstavbe, mosty a nadchody ponad biokoridor

Manažmentové opatrenia: zabezpečiť kvalitný hydrologický režim na území biokoridoru, vylúčiť nevhodné zásahy do brehových porastov, zosúladiť poľnohospodársku činnosť na území biokoridoru so záujmami ochrany prírody a krajiny, zamedziť znečisťovaniu toku a ťažbe riečného materiálu, zachovať aluviálne lúky (vhodný manažment), zabezpečiť doplnenie brehových porastov pôvodnými druhmi drevín (rekonštrukcia brehových porastov, doplnenie úsekov bez pobrežnej vegetácie), vylúčiť zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov na území biokoridoru (zamedziť najmä likvidácii mŕtvych ramien), zabezpečiť možnosť migrácie ichtyofauny, pri výstavbe nových cestných komunikácií je nutné striktné dodržiavať všetky platné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a krajiny a usmernenia a obmedzenia stanovené v priebehu hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

V rámci RÚSES Košice okolie (2006) bolo vyčlenených 69 biokoridorov regionálneho významu. Kvôli prehľadnejšiemu znázorneniu priestorových vzťahov v území bol pri súčasnom riešení navrhnutý menší počet zložených biokoridorov, z ktorých niekoľko vzniklo spojením viacerých pôvodných.

Súčasťou tohto regionálneho biokoridoru je aj Vajkovský potok v k.ú. obce Budimír

Vajkovský potok od prameňa po cestu I/20 je vymedzený pásom krovinnej a stromovej zelene (vrb, jelše lepkavej, ojedinele s dosadenými topoľmi) prilahlých strží v šírke 20m po oboch stranách potoka. Potok meandruje úvalinou medzi poľnohospodárskymi kultúrami. V hornom úseku na potok nadväzujú strže so súvislým zárastom krovin a stromov (buk, jaseň, čerešňa vtáčia, hrab, agát, trnka obyčajná), ktoré spolu s brehovými porastmi plnia významnú funkciu pôdochrannú, sú útočiskom pre zver a avifaunu a súčasne esteticky pôsobivým prírodným prvkom v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine.

2.11.9 Kostra miestneho ÚSES Budimír

Kostra miestneho územného systému ekologickej stability (M-ÚSES) nadväzuje na regionálny územný systém ekologickej stability (R-ÚSES) okr. Košice – okolie 2019 a ÚPN-VÚC Košického kraja, 2014.

V katastrálnom území obce Budimír sú navrhnuté tieto prvky kostry miestneho ÚSES:

Miestne biocentrum (MBc) NKP Historický park

Pôvodne anglický park bol vybudovaný v druhej polovici 19. stor.

V parku rastie niekoľko vzácných cudzokrajných drevín, ktoré patria k najmohutnejším exemplárom v niekdajšom Východoslovenskom kraji (Benčať, 1980 - 1981). Parku dominuje mohutný platan javorolistý (*Platanus x acerifolia* (Aot Willd.)). Ďalšími cennými drevinami v tomto parku sú ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendron tulipifera*), úzky pyramídálny dub (*Quercus robur* cv. "Fastigiata"), vysoká lipa malolistá (*Tilia cordata*) a niekoľko mohutných líp zelených (*Tilia euchlora*). Blízko "Paradneho dvora" rastie pekná breza previsnutá (*Betula verrucosa* L.). V blízkosti starého evanjelického kostola rastie javor mliečny Schvedlerov (*Acer platanoides* cv. "Schvedleri"), gledíčia trojtrňová (*Gleditsia triacanthos*), ginko dvojaločné, smrek biely (*Picea glauca*). Ďalej v parku rastú agát srstnatý (*Robinia hispida*), smrekovce (*Larix decidua*), brest vŕzový (*Ulmus laevis*), agát biely (*Robinia hispida*),

pagaštan (*Aesculus hippocastanum*) a jaseň štíhly. Na južnom svahu pod kúriou vedľa potoka upúta pozornosť svojim zvláštnym tvarom stará tuja (*Thuja occidentalis*). V parku rastie aj niekoľko starých ovocných stromov ako sú slivka čerešňoplodá pravá, orech kráľovský.

lokálne biokoridory: - jednotlivé miestne biokoridory (MBk - bezmenný (Mlynský) potok, MBk II, MBk III a MBk IV) sú tvorené najmä potokmi. Systém remízok s krovinatým podrastom a korýt potokov a melioračného kanálu zarastených hydrofilnou vegetáciou (vrby a jelše, miestami aj krovinové a kríčkové biotopy) vytvára podmienky vhodného biotopu pre živočíšstvo, najmä spevavce.

MBk bezmenný (Mlynský) potok

Najvýznamnejší biokoridor miestneho významu na spojnici centra obce s príslušnými lesmi na západnej hranici k.ú. obce Budimír sa v západnej časti vetví, severná vetva prechádza lesným biotopom a susednými remízkami.

Interakčné prvky

trvalé trávne porasty, lúky, pasienky i trstinové spoločenstvá mokradí južne od MBk Mlynský potok a lesy mimo riešené územie na západnej hranici k.ú. vytvárajú prirodzené interakčné prvky v k.ú. obce Budimír.

Ďalšie interakčné prvky sú tvorené porastmi na cintorínoch a enkláve remízok na západnej hranici k.ú. severne od diaľnice.

Chránené územia podľa zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny:

Európska sústava chránených území (Natura 2000):

V k. ú. obce Budimír sa nenachádzajú žiadne prvky európskej sústavy chránených území (Natura 2000).

Národná sústava chránených území:

V k. ú. obce Budimír sa nenachádzajú žiadne prvky národnej sústavy chránených území

Mokrade

ŠOP SR t.č. neeviduje v obci mokrade okrem tokov.

2.11.10 Negatívne javy a stresové faktory

V riešenom území sme zistili nasledovné negatívne javy a stresové faktory:

Prírodné / prirodzené stresové faktory

Dôsledkom pôsobenia prirodzených síl v krajine vznikajú javy, ktoré označujeme ako prírodné stresové faktory. Do ich skupiny zaraďujeme všetky geodynamické procesy, ktoré vznikajú v dôsledku náhleho uvoľnenia potenciálnej energie akumulovanej v seizmických, vulkanických, svahových, gravitačných systémov a podobne. V krajine sa vyskytujú prirodzene a organizmy sa na ne vedú adaptovať.

- **Radónové riziko**
Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie. V k. ú. Obce Budimír sa vyskytuje severne od diaľničného privádzača nízke radónové riziko, južne od diaľničného privádzača stredné radónové riziko
- **Seizmicita**
Seizmické ohrozenie vyjadruje pravdepodobnosť neprekročenia seizmického pohybu počas denného časového intervalu na zvolenej záujmovej lokalite.
- **Svahové deformácie**
Svahové deformácie sa prejavujú narušením stability hornín na svahu, čím vznikajú rôzne typy gravitačných deformácií. Geologická stavba Slovenska vytvára vhodné podmienky pre svahové pohyby a vznik celého radu konkrétnych deformácií svahov, ako sú blokové deformácie, zosuvy, zemné prúdy, a i.

- **Inundačné územia,**
oblasti s existenciou významných povodňových rizík a oblasti, v ktorých možno predpokladať ich pravdepodobný výskyt
- Inundačné územie je podľa § 20 zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z. z. , novely 292/2017 Z. z., územie priľahlé k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta. Inundačné územie smerom od koryta vodného toku vymedzuje:
 - a) záplavová čiara povodne vo vodnom toku, ktorá sa určuje:
 - 1. výpočtom priebehu hladiny vody povodne so strednou pravdepodobnosťou výskytu, ktorej maximálny prietok odhadnutý ústavom sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov,
 - 2. geodetickým meraním priebehu záplavovej čiary v čase kulminácie hladiny vody pri povodni, ktorej maximálny prietok ústav vyhodnotil ako prietok s dobou opakovania dlhšou ako priemerne raz za 50 rokov,
 - b) líniová stavba, ktorej účelom alebo jedným z účelov je ochrana pred povodňami, ak zabezpečuje ochranu pred povodňami pre maximálny prietok, ktorý sa dosiahne alebo prekročí priemerne raz za 100 rokov.
- Rozsah inundačného územia je určený okresným úradom vyhláškou, na základe návrhu na určenie rozsahu inundačného územia, vypracovaného správcom vodohospodársky významných vodných tokov.

Antropogénne stresové faktory

Do tejto skupiny patria všetky hmotné i nehmotné prejavy ľudských činností, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov. Stresor v krajine možno definovať ako negatívny faktor, ktorý v rôznom časovom horizonte vyvolá v krajinnom ekosystéme stres, teda zapríčiní negatívne, často nezvratné zmeny. Ide o faktor prostredia, ktorý negatívne pôsobí na prirodzený vývoj krajinných ekosystémov. Objektom pôsobenia tu nie je len živý organizmus, ale ekosystém ako celok.

Primárne stresové faktory

Primárne antropogénne stresové javy (prvotní pôvodcovia stresu) sa prejavujú plošným záberom prírodných ekosystémov. Charakteristickým znakom týchto stresorov je ich jednoznačné plošné vymedzenie v krajine. Dôsledkom lokalizácie primárnych stresových faktorov je zmena štruktúry a využívania krajiny (zánik prirodzených ekosystémov v dôsledku vývoja antropických aktivít), ako i ohrozenie migrácie bioty v dôsledku bariérového pôsobenia týchto stresorov.

V k.ú. obce Budimír sem patria najmä:

- **Priemyselné a dobývacie areály**
Zástavba priemyselnými areálmi má značný podiel na zástavbe riešeného územia (%). Zväčša sú to logistické a skladové areály bez negatívneho vplyvu na životné prostredie situované na južnom okraji zastavaného územia obce medzi cestou I/20 a diaľnicou D1 vhodne napojené na dopravnú infraštruktúru. Nevhodne je situovaná výrobná plocha v obytnej zástavbe, ktorú v ÚPN navrhujeme premiestniť do výrobnéj zóny a plochu využívať výlučne na bývanie. Plochu výroby a služieb v centre obce južne od základnej školy navrhujeme využívať na občiansku vybavenosť a hygienicky nezávadnú výrobu.
- **Poľnohospodárske areály**
V riešenom území špecifickú kategóriu predstavuje poľnohospodársky areál AGRO PLUS spol. s r.o čiastočne so zmenenou funkciou.
Poľnohospodárska výroba sa v záujmovom území orientuje na rastlinnú aj živočíšnu výrobu. V rastlinnej výrobe dominuje pestovanie obilnín. V živočíšnej výrobe dominuje chov hovädzieho dobytku a jatočných ošípaných.
- **Sídlné plochy**
Štruktúra sídelnej zástavby je determinovaná historickým založením obce a jeho formovaním vo väzbe na geomorfologický charakter krajiny a polohou voči centráм ekonomických aktivít. Špecifickom

Budimíra je jeho situovanie na spojnici (ceste I/20) dvoch významných centier osídlenia – Košíc južne od obce a Prešova severne, ktoré z hľadiska koncentrácie obyvateľstva a ekonomických aktivít patria medzi najvýznamnejšie na Slovensku. Súčasný intenzívny tok ekonomického a sociálneho života medzi týmito dvoma mestami a ich zázemím vytvára priestorovú sídelnú štruktúru nadregionálneho významu.

- **Rekreačné a športové areály**

Stresový účinok rekreácie v k.ú. obce Budimír je iba z motokrosovej dráhy na západnej hranici k.ú. Navrhuje sa túto lokalitu nerozširovať. Športový areál nepredstavuje environmentálnu záťaž vzhľadom na vhodné situovanie v južnej časti zastavaného územia v blízkosti cesty I/20.

- **Dopravné zariadenia**

Najvýznamnejšou cestnou komunikáciou v k.ú. Budimír je krátky úsek diaľnice D1 Prešov – Budimír na východnom okraji katastra, na tento úsek nadväzuje úsek Budimír – Bidovce s pokračovaním cez údolie rieky Torysa s mimoúrovňovou križovatkou Budimír. Kataster obce a zastavané územie v severojužnom smere pretína cesta I/20 so zaústením do diaľnice D1 v križovatke Budimír.

V okrajových častiach katastra severne od zastavaného územia sa na cestu I/20 napája cesta III/3337 smer Družstevná nad Hornádom, v južnej časti katastra sa do mimoúrovňovej križovatky napája cesta III/3339 smer Vajkovce a na tú sa v k.ú. Budimír napája cesta III/3325 smer Vajkovce, Kráľovce.

- **Zariadenia technickej infraštruktúry**

Severozápadnú časť k.ú. Budimír pretína ZVN 2x400kV V487/488 Lemešany – USS Košice – Moldava nad Bodvou. Katastrom prechádzajú aj 22 kV VN vedenia.

Kataster obce v súbehu s 2 x 110 kV VN vedením pretína severo-južným smerom aj VTL plynovod v smere U. S. Steel - Košice – Lemešany, ktorý zásobuje plynom celé územie okresu Košice-okolie.

V tomto koridore ide aj vodovodné potrubie VVS a.s. Starina DN 1000.

- **Veľkobloková orná pôda**

Veľké bloky ornej pôdy vytvárajú homogénny vzhľad krajiny. Ďalším negatívnym vplyvom je pokles druhovej diverzity, zníženie životného priestoru mnohých druhov rastlín a živočíchov. Pre zníženie negatívneho vplyvu je potrebná fragmentácia ornej pôdy t. j. rozdelenie veľkoblokovej ornej pôdy na menšie parcely napr. výsadbou nelesnej drevinovej vegetácie. Týmto zároveň zvýšime druhovú diverzitu a umožníme aj migráciu jednotlivým druhom rastlín a živočíchov.

- **Meliorácie**

Meliorácie sa nachádzajú severne od cesty do Družstevnej nad Hornádom po oboch stranách hospodárskeho dvora.

Sekundárne stresové faktory

Sekundárne antropogénne stresové javy ako negatívne pôsobiace sprievodné javy ľudských aktivít v krajine nie sú vždy priestorovo ohraničené. Ich pôsobenie sa prejavuje ohrozením resp. narušením prirodzeného vývoja ekosystémov.

- **Fyzikálna degradácia pôdy**

V zmysle zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy degradáciou pôdy označujeme fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami a živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami.

Erózia pôdy patri k sekundárnym stresovým faktorom, ktoré negatívne pôsobia na poľnohospodársky pôdny fond a poľnohospodársku výrobu a to ohrozením, resp. narušením prirodzeného vývoja bioty a narušením pôdneho krytu. Erózia má za následok aj urýchľovanie zanášania vodných nádrží, tokov a

kanalizácie. V našich podmienkach sa na nej podieľa najmä vodná, v menšej miere aj veterná, riečna a orbová (antropogénna) erózia.

Najrozšírenejšou formou v našich pôdno-klimatických podmienkach je vodná erózia, ktorá je vyvolávaná hlavne mechanickou silou povrchovej tečúcej vody, predstavuje odnos pôdnej hmoty po svahoch stekajúcou

vodou, pochádzajúcou z extrémnych zrážok a náhleho topenia snehu, jej translokáciou a akumulovanie na inom mieste.

Dôsledkom tohto procesu je vytváranie nežiaducich foriem (stružky, ryhy, výmole), stenčovanie pôdneho profilu, strata jemnozeme a živín, zhoršovanie textúry a štruktúry pôdy a vodného režimu, znižovanie úrodnosti, poškodzovanie rastlinného krytu, znečisťovanie vodných tokov, zanášanie vodných nádrží a pod.

Reálna erózia vyjadruje intenzitu pôdných strát alebo postihnutú plochu pôdneho povrchu eróziou, hustotu erózných rýh atď.

- **Znečistenie ovzdušia**

K znečisteniu ovzdušia v riešenom území negatívne prispieva najmä automobilová doprava - diaľnica D1 a cesta I/20, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ

nemera, ale za 90 % celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

- **Zaťaženie prostredia hlukom**

Zo stresových faktorov má významné miesto hluk, ktorý zhoršuje kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplýva nielen na faunu a flóru, ale aj na zdravie človeka.

Automobilová doprava predstavuje líniový stresový faktor, ktorý vplýva na okolitú krajinu, predovšetkým pozdĺž dopravných koridorov- diaľnice a cesty I. triedy, negatívne zaťažuje prostredie emisiami, hlukom a vibráciami.

2.11.11 Návrh opatrení a náhradná výsadba

V zastavanom území obce navrhujeme:

- pozdĺž pobrežných pozemkov vodných tokov (t.j. v nadväznosti na plochu pobrežných pozemkov – 10m/5m) zachovať disponibilné plochy pre doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie,
- náhradnú výsadbu realizovať v areáli nového cintorína s využitím autochtónnych druhov,
- vysadiť pozdĺž poľných ciest stromoradia **z ovocných drevín, s protierozívnou funkciou v území ohrozenom vodnou a pôdnou eróziou.**
- vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely
- vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
- dôsledne kontrolovať žumpy a spôsob likvidácie odpadových vôd v rekreačných lokalitách, kým nie sú napojené na obecnú kanalizáciu
- úprava tokov – vyčistením naplavenín a nánosov, revitalizácia a doplnenie brehovej zelene prirodzeným náletom
- náhradnú výsadbu realizovať v areáli nového cintorína

V katastrálnom území navrhujeme:

- doplniť brehovú porasty na plochách navrhovaných lokálnych biokoridorov prirodzeným náletom. Ide najmä o plochy vedľa potokov

- veľké hony ornej pôdy rozparcelovať na menšie a orbu robiť zásadne po vrstevniciach
- realizovať len nevyhnutný výrub stromov v brehových porastoch miestnych potokov a to na základe súhlasu príslušného orgánu OPaK
- uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lese – vylúčenie holorubov,
- maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov,
- v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa,
- stĺpy VN a VVN vedení s vodorovným usporiadaním vodičov opatriť násadkami proti sadaniu vtáctva
- vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd odvedením splaškových vôd do ČOV
- stabilizovať zosuvné územia a zabezpečiť monitoring
- prvky ÚSES na všetkých úrovniach je potrebné akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody – ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.
- na tokoch, najmä na hydrických biokoridoroch nevytvárať bariéry, ktoré by zamedzili migrácii vodných živočíchov a živočíchov migrujúcich tokmi
- realizovať lesotechnické a pôdohospodárske opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia – zmenšenie a spomalenie odtoku
- úprava tokov – vyčistením naplavenín a nánosov, revitalizácia a doplnenie brehovej zelene prirodzeným náletom
- neumiestňovať v alúviách vodných tokov zástavbu, ktorá by následne vyžadovala realizáciu technických protipovodňových opatrení/stavieb a v enklávach podmáčaných a zamokrených plôch v ostatnom území vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť a iné zásahy.

Ekostabilizačné opatrenia v biocentrách:

- minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok,
- využívať pôvodný genofond drevín na obnovu lesa,
- podporiť, resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva,
- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia,
- cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy,
- nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry,
- regulovaná kosba lúk a pasienkov,
- ťažba v mimohniezdnom období,

Povolené aktivity v biocentrách a biokoridoroch:

- les a historický park využívať na rekreáciu, pričom dbať na neznehodnocovanie genofondu

Náhradná výsadba

plochy pre náhradnú výsadbu za asanované dreviny sú navrhnuté nasledovne:

- na ploche nového cintorína
- na ploche navrhovanej izolačnej zelene medzi poľnohospodársky obrábanou pôdou a lokalitami bývania

2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava a dopravné zariadenia

2.12.1.1 Cestná sieť

Nadradená cestná sieť

Nadradenú cestnú sieť v obci Budimír tvoria cesty I/20 a diaľnica D1. Diaľnica D1 - Prešov – Budimír – Bidovce prechádza v dotyku s východnou hranicou k.ú. Bidovce a je súčasťou dopravného koridoru č. V, jeho modifikácie na území SR vetvou „A“, v trase Bratislava – Žilina – Košice – Užhorod (Ukrajina), v súlade s trasami európskych multimodálnych dopravných koridorov TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou), definovaných na Paneurópskej konferencii o doprave (Kréta, 1994) a je v súlade s územným

plánom VÚC Košického samosprávneho kraja. Tento úsek diaľnice je súčasťou hlavného diaľničného ťahu D1 na území SR.

Krátky úsek diaľnice D1 Prešov – Budimír zasahuje do východnej časti katastra obce, V strednej časti katastra sa nachádza mimoúrovňová križovatka Budimír – Bidovce s pokračovaním diaľnice v smere na Michalovce cez údolie rieky Torysa.

V mimoúrovňovej križovatke Bidovce - D1 sa križujú cesty:

- cesta diaľničného privádzača PR3 – Košice – D1, ktorá bola prekategORIZOVANÁ na cestu I/20
- cesta I/20
- dostavba mimoúrovňovej križovatky Bidovce do definitívneho tvaru s dostavbou nového úseku diaľnice D1 Budimír - Bidovce je priamym pokračovaním jestvujúcej diaľnice D1 Prešov – Budimír.
- cesty III/3339 a III/3325 v smere do obce Vajkovce a Rozhanovce,

Diaľnica D1 Prešov – Košické Oľšany zároveň tvorí totožný úsek s koridorom rýchlostnej cesty R4 Vyšný Komárnik – Svidník – Prešov – Milhošť.

Diaľnica D1 v úseku Budimír – Košické Oľšany je súčasťou „východného“ obchvatu mesta Košice a spolu s rýchlostnou cestou R2/R4 tvorí základný dopravný koridor mimo zastavané územie mesta Košice. Úsek diaľnice D1 Budimír – Bidovce je na komunikačný systém napojený v nasledujúcich mimoúrovňových križovatkách:

- MUK Budimír s napojením na cestu I/20 a „severný“ diaľničný privádzač do mesta Košice,
- MUK Košické Oľšany, kde je napojená rýchlostná cesta R2/R4 na diaľnicu D1 a MUK Hrašovík, kde je na rýchlostnú cestu R2/R4 napojená cesta I/19,
- MUK Bidovce, kde je diaľnica D1 napojená prostredníctvom cesty II/576 na cestu I/19,

Dôsledkom dopravného zaťaženia na diaľnici D1 je prekročenie hygienických limitov a preto boli pri realizácii diaľnice zároveň zrealizované aj technické opatrenia na zníženie úrovne hladiny hluku protihlukovými stenami, čím sa znížila hladina hluku pod úroveň hygienických limitov stanovených vyhláškou.

Zastavaným územím a centrom obce Budimír vedie v smere sever-juh trasa cesty I/20 Prešov - Košice ktorá v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1 a je súdežnou cestou pre diaľnicu D1 Prešov-Košice – Bidovce.

Severne od zastavaného územia obce sa na cestu I/20 napája cesta III/3337 v smere do Družstevnej pri Hornáde, v južnej časti katastra sa na mimoúrovňovú križovatku na ceste I. triedy I/20 napája cesta III/3339 v smere do obce Vajkovce a Rozhanovce, a cesta III/3325 v smere do obce Kráľovce, od ktorých sa odpaľujú miestna cesta v smere do obce Beniakovce.

V k.ú. obce sú na ceste I/20 známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2015. Známe sú aj údaje z celoštátneho sčítania dopravy na diaľnici D1, ktorá je z východnej strany v dotyku s k.ú. obce Budimír.

Výpočet intenzity dopravy pre návrhový rok 2040 bol prevedený pomocou koeficientov nárastu dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty I. triedy, podľa TP 07/2013 Prognóza výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040, pre VÚC Košice.

Intenzita dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z r.2015 a 2040

(zdroj: SSC, výpočty)

Sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%
		nákladné. automobily	osobné automobily	motocykle	vozidlá spolu	nákladné automobily
D1, 07370 Budimír	2015	4 006	12 528	32	16 566	24,19 %
	2040	7 290	23 177	60	30 527	23,88 %
I/20,00220, Budimír	2015	877	6 706	41	7 624	11,50 %
	2040	1 333	10 461	64	11 858	11,24 %

Z hore uvedených výsledkov Celoštátneho sčítania dopravy vyplýva aká výrazná dopravná záťaž je presmerovaná na kapacitnú a prepravne rýchlu diaľnicu D1. Je nevyhnutné podporovať výstavbu siete rýchlostných ciest a diaľnic, ktoré odľahčia obytné územie obcí od tranzitnej a ťažkej nákladnej dopravy. Vzhľadom na silné miestne prepravné vzťahy medzi obcami v úseku Košice – Prešov ostáva na ceste I/20 silná dopravná záťaž aj napriek súbehu diaľnice D1. Táto vysoká intenzita dopravy na I/20 je spôsobená aj krátkym a spojitým úsekom diaľnice D1 medzi Košicami a Prešovom.

Návrh na nadradenej a základnej komunikačnej sieti v obci

- v návrhu ÚPN je rešpektovaná trasa diaľnice D1 Prešov – Budimír a Budimír – Bidovce so šírkovým usporiadaním kategórie D26,5/120, s mimoúrovňovými križovatkami a jej ochranným pásmom
- v zastavanom území obce Budimír je rešpektovaná trasa cesty I/20, ktorá aj v návrhovom období bude v obci plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1 a zároveň aj naďalej bude plniť funkciu súbežnej cesty pre diaľnicu D1
- cesta I/20 je v zastavanom území obce vybudovaná kategórie MZ 11,5/50 a mimo zastavané územia obce je vybudovaná kategórie C 11,50/80. Pre návrhové obdobie je v zastavanom území obce rešpektovaná územná rezerva s postupným uvoľňovaním dopravného priestoru pre možnosť prestavby cesty I/20 na kategóriu MZ 14/60 (požiadavka SSC/8704/2021/2320/38356)
- v riešenom území ÚPN sú rešpektované trasy ciest III. triedy **a cesta do Beniakoviec** a aj v návrhovom období budú v zmysle STN 73 6110 cesty v zastavanom území plniť funkciu zberných komunikácií funkčnej triedy B3 s potrebnou prestavbou na kategóriu MZ 8,5/50 resp. 8,0/50, mimo zastavané územie na kategóriu C 7,50/70 v zmysle STN 73 6101, s min. jednostrannými chodníkmi pre peších šírky min. 2,0m
- v ÚPN navrhuje rezervovať územie pre možnosť prestavby križovatky cesty I/20 s III/3337 so smerom Družstevná pri Hornáde a s navrhovanou obsluhou miestnou komunikáciou na plnohodnotnú švorramennúpríesečnú križovatku so samostatnými zaraďovacími a odbočovacími pruhmi – s parametrami v zmysle príslušných STN
- pri vjazde a výjazde na/zo zastavaného územia obce riešiť na ceste I/20 prvky ukludnenia dopravy pre zabezpečenie bezpečnosti na ceste I/20 a pre zabezpečenie zníženia negatívneho dopadu hluku na zástavbu zrealizovanú pozdĺž cesty I/20,
- ochranné pásma diaľnice a ciest I. a III. tr. triedy v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. vyznačené v grafickej časti dokumentácie a v návrhu ÚPN sú obojstranné cestné ochranné pásma rešpektované
- Dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a ciest je v ÚPN riešené v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102.

2.12.1.2 Obslužné a prístupové cesty

Obslužné cesty sú napojené na cesty I. a III. tr., majú asfaltový povrch priemernej kvality, resp. sú štrkové. Všetky miestne cesty sú vybudované s ohľadom na obdobie ich realizácie a prispôbajú sa v šírkovom, smerovom a výškovom vedení okolitej zástavbe. O kategóriách preto nie je možné hovoriť pri žiadnej ceste. Ide často o slepé ulice. Komunikácie majú nepostačujúce šírkové parametre s premenlivou šírkouvozovky 3,0-4,0m, bez zrealizovaných obrátisk. Komunikácie je možné v zmysle STN 73 6110 zaradiť funkčnej triedy C3 do kategórie MO 3,75/30 - ide o jednopruhovú cestu s obojsmernou premávkou, ktoré by mali mať zrealizované výhybne po 100m a v neprehľadných úsekoch. Uličný priestor je v niektorých úsekoch širší, čo umožňuje cestu prestavať na kategóriu dvojpruhovej obojsmernej komunikácie v zmysle STN 73 6110.

Pozdĺž úzkych vozoviek ciest sú miestami pásy zelene, ktoré slúžia na vsakovanie povrchovej vody z vozovky. Pozdĺž miestnych ciest nie sú vybudované pešie chodníky.

Napriek tejto konštatácii ide o komunikácie plniace dostatočne funkciu obsluhy zástavby rodinnými domami s malou intenzitou dopravy. Úprava týchto komunikácií by bola finančne aj technicky mimoriadne náročná a vzhľadom na nutnosť zásahov do súkromného vlastníctva takmer nerealizovateľná. Stav zodpovedá súčasným potrebám a s ich úpravou do zodpovedajúcich kategórií je možné uvažovať iba vo výhľadovom horizonte.

Orientačne je možné konštatovať, že ide o MOK funkčnej triedy C2 a C3 v pomerných kategóriách MOK 3,75/30 až MOK 5,5/30(odvodená kategória zo základnej kategórie MOK 6,0/30).

Návrh

- miestne cesty navrhujeme dobudovať do kategórie MO - 7/40 (základná kat. MOK – 7,5/40) (šírka vozovky 6,0 m) , s odvedením do záchytných rigolov. Minimálna šírka navrhovaných uličných priestorov je navrhovaná pre kategóriu ciest MO 7,5/40 - 10,0 m, pre kategórie ciest MO 6,0/30 je navrhovaná min. šírka uličného priestoru 9,0m
- nedostatočných šírkových parametrov je prepojavacia komunikácia cesty I/20 v obci Budimír s komunikačnou sieťou obce Kráľovce. Na prepojavacej komunikácii bol ponad diaľnicu D1 zrealizovaný v rámci stavby D1 mostný objekt, na ktorom je šírka vozovky vyhovujúca iba pre jednosmernú premávku. V návrhu ÚPN navrhujeme prestavbu prepojavacej komunikácie v úseku zastavaného územia obce Budimír na kategóriu MO 6,0/30, s postupnou prestavbou a uvoľnením dopravného priestoru smerového oblúka juhovýchodne od dopravného napojenia nového cintorína
- miestne obslužné komunikácie radené do kategórie MOK 3,75/30, ktoré sú zrealizované so šírkou vozovky 2,75m (v zmysle STN 73 6110 ide o jednopruhovú miestnu komunikáciu s obojsmernou premávkou) navrhujeme postupne prestavať na odvodenú kategóriu MOK 4,0/30. Ide o komunikácie so šírkou vozovky 3,0m a voľným uličným priestorom min. 4,0m. Dôvodom odvodenia tejto kategórie zo základnej kategórie MOK 3,75/30 je bezpečný prejazd požiarnej techniky a pohotovostných vozidiel.(94/2004 Z.z. Vyhláška, ktorou sa stanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť /Aktuálne znenie - § 82Pristupová komunikácia musí mať trvale voľnú šírku najmenej 3 m)
- miestne obslužné cesty s jednostrannou zástavbou navrhujeme realizovať v kategórii MO 6,0/30 (prípadne z dôvodu akceptovania vlastníckych vzťahov a danosti šírky dopravného priestoru v kategórii MOK – 4,0/30 s výhybňami), pokiaľ sú ukončené naslepo komunikácie slepo ukončené navrhujeme zrealizovať obratisko
- navrhujú sa účelové cesty mimo zastavané územie v katastrálnom území v kategórii MO 5,0/30 – pôjde o cesty s obojsmernou premávkou a šírkou vozovky 4,0m, kde je potrebné pozdĺž ciest min. po 100m zrealizovať výhybne
- návrh funkčných tried a u navrhovaných miestnych ciest je vyznačený vo výkrese č. 5 Výkres verejného dopravného vybavenia

V návrhu ÚPN O boli riešené nové lokality výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti a výrobu, ktoré si vyžadujú návrh nového obslužného komunikačného systému s napojením na existujúci systém nadradených a obslužných komunikácií. Ide o tieto lokality:

- Lokalita Na záhumní

Návrh ÚPN sa dotýkajú dopravného sprístupnenia plôch nadmerných záhrad pre výstavbu RD. Riešené územie sa nachádza západne od cesty I/20 a od areálu starého cintorína. V návrhu pôjde o predĺženie existujúcej slepo ukončenej obslužnej komunikácie. Existujúci úsek cesty a jej predĺženie navrhujeme zrealizovať kategórie MO 6,0/30. V zmysle STN 73 6110 oprava O1 ide o dvojpruhovú obojsmernú miestnu komunikáciu so šírkou vozovky 5,0m. Cestu radíme do funkčnej triedy C3. Slepou ukončenú ulicu navrhujeme ukončiť obratiskom. Min. navrhovaná šírka uličného priestoru je 9,0m.

V západnej polohe lokality Na záhumní navrhujeme predĺžiť miestnu obslužnú komunikáciu v smere sever-juh a takto ju prepojiť a zokruhovať so zbernou komunikáciou - cestou III/3337 so smerom Družstevná nad Hornádom s miestnou obslužnou cestou pri cintoríne. Prepojovaciu cestu radíme do funkčnej triedy C2 a navrhujeme jej výstavbu kategórie MO 6,0/30 s výstavbou min. jednostranného chodníka pre peších s voľnou šírkou chodníka 1,5m. Pri navrhovaní trasy chodníka je potrebné rešpektovať parkovisko pre areál cintorína. – návrh chodníka by som nechala kvôli šírke uličného priestoru

- Lokalita Pod cestou, Za Kecerom

Riešené územie lokalít Pod cestou a Za Kecerom sa nachádza východne od cesty I/20. Dopravné napojenie obslužného komunikačného systému lokalít na nadradenú cestu I/20 je navrhované vo dvoch napojovacích bodoch zokruhovanou obslužnou komunikáciou, ktorej trasa je vedená existujúcou poľnou cestou s nespevneným povrchom.

Dopravné napojenie obslužnej cesty na I/20 je v južnej polohe týchto lokalít situované do existujúceho bodu napojenia na I/20 a v severnej polohe lokalít je bod napojenia situovaný do stykovej križovatky I/20 s cestou III/3337 do smeru Družstevná nad Hornádom. Navrhovaný systém ostatných miestnych obslužných komunikácií, ktorými bude dopravne sprístupnená navrhovaná zástavba RD, bude na nadradenú cestu I/20 napojený iba týmito dvoma napojovacími bodmi bez ďalšej možnosti návrhu novej križovatky, či nového napojenia miestnych komunikácií na I/20.

Navrhovanú zokruhovanú cestu považujeme za hlavnú obslužnú cestu územia, ktorú radíme do systému obslužných miestnych komunikácií funkčnej triedy C2, s výstavbou kategórie MO 7,5/40. Ide o dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu so šírkou vozovky 6,5m. Jednostranne navrhujeme pozdĺž vozovky cesty viesť chodník pre peších voľnej šírky min. 1,5m a jednostranne navrhujeme viesť pozdĺž vozovky cesty líniový pás zelene prevedenie podzemných inžinierskych sietí a pre odvodnenie vozovky cesty. Min. navrhovaná šírka uličného priestoru je navrhovaná 10,0m.

Na riešenom území je potrebné riešiť odvodnenie povrchov s dôrazom na hranicu záplavového územia Q100 toku Torysa.

Systém navrhovaných obslužných ciest má prevažne charakter slepo ukončených komunikácií, ktoré radíme do funkčnej triedy C3 a navrhujeme ich výstavbu kategórie MO 6,0/30.

Na slepo ukončených uliciach navrhujeme zrealizovať obrátiská.

- Lokalita Pod Sulov

Navrhovaná lokalita výstavby rodinných domov v lokalite Pod Sulovom je na nadradenú cestu I/20 napojená systémom obslužných ciest vo dvoch napojovacích bodoch. Severne navrhovaným systémom obslužných komunikácií lokality Za Kecerom a južne prepojovacou obslužnou komunikáciou Budimír – mimoúrovňové premostenie ponad D1 – obec Kráľovce.

Podmienkou pre možnosť výstavby v lokalite Pod Sulovom je:

- výstavba obslužných ciest v lokalite Za Kecerom v kategórii MO 6,0/30
- prestavba prepojovacej obslužnej komunikácie Budimír - Kráľovce v celom úseku zastavaného územia obce Budimír na kategóriu MOK 6,0/30,
- prestavba existujúceho úseku obslužnej komunikácie ku cintorínu v kategórii MOK 6,0/30

Novonarhovaný úsek obslužnej komunikácie, ktorý bude dopravne sprístupňovať navrhovanú zástavbu RD navrhujeme zrealizovať kategórie MOK 6,0/30. Cestu radíme do funkčnej triedy C3 a na jej slepom ukončení navrhujeme obrátisko.

- Lokalita Výrobná zóna

Severne od územia výrobnéj zóny, ktorá sa nachádza v južnej polohe zastavaného územia obce je navrhovaná zástavba rodinných domov, pri rešpektovaní ochranných pásiem VTL plynovodu. Dopravné sprístupnenie riešeného územia zástavby RD je navrhované cestou trasovanou paralelne s ochranným pásmom VTL a paralelne s existujúcou komunikáciou sprístupňujúcou výrobnú zónu. Obslužnú cestu RD navrhujeme zaradiť do siete ciest funkčnej triedy C3 s výstavbou v kategórii MOK 6,0/30. Cestu navrhujeme slepo ukončiť obrátiskom, bez možnosti vjazdu/výjazdu na cestu I/20 z dôvodu nedostatočnej vzdialenosti medzikrižovatkového úseku na ceste I/20.

Slepo ukončenú cestu navrhujeme prepojiť s existujúcou cestou výrobnéj zóny v bode existujúcej T križovatky. Cesta sprístupňujúca výrobnú zónu, bola zrealizovaná v rámci stavby výrobnéj zóny a jej napojenie na cestu I/20 je plnohodnotnou stykovou križovatkou so samostatnými pripojovacími a odbočovacími pruhmi. Týmto dopravným návrhom bude bezkolízne dopravne napojená navrhovaná zástavba RD na cestu I/20.

Pre navrhované územné rozšírenie ponukových plôch na výrobnú funkciu navrhujeme zrealizovať obslužné komunikácie kategórie MO 7,5/40 s min. jednostrannými chodníkmi pre peších v nadväznosti na zastávky PAD.

- Lokalita Beniaková Podhora

V lokalite Beniaková Podhora sú navrhované rozvojové funkčné plochy bývania v rodinných domoch, plochy občianskej vybavenosti a polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti a bytových domov.

Dopravné napojenie riešenej lokality na nadradenú cestnú sieť – na mimoúrovňovú križovatku Budimír na diaľnici D1 s diaľničným privádzačom E 50, PR3 smer Košice, je sieťou ciest III. triedy:

- **cesta III/3339 križovatka s I/20 Budimír – križovatka s III/3325 k.ú. Vajkovce,**
- **miestna cesta z úrovňovej križovatky s III/3339 do smeru Rozhanovce,**
- cesta III/3331 z obce Beniakovce so smerom do obcí Rozhanovce, Vajkovce,

Priame dopravné napojenie navrhovanej zástavby v lokalite je existujúcou prepojavacou komunikáciou vedenou od cesty III/3339, trasovanou východnou polohou navrhovanej obytnej zóny Beniakovce časť Beniakovca Podhora s napojením v obci Beniakovce a cestu III/3331. Prepojovacia komunikácia radíme do funkčnej triedy B3 a navrhujeme jej prestavbu kategóriu MO 7,5/50. Pozdĺž tejto komunikácie navrhujeme zrealizovať min. jednostranný chodník pre peších šírky min. 2,0m a samostatný cyklo – turistický chodník š. 3,0 m.

Navrhovaná zástavba v lokalite Beniakovca Podhora je dopravne sprístupnená sieťou miestnych obslužných komunikácií, ktorú je navrhované založiť pravouhlým zokruhovaným dopravným systémom s tromi kolmými napojeniami na hlavnú prepojovacia komunikáciu B3. Na B3 je dodržaná 80m vzdialenosť medzikrižovkových úsekov v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 oprava O1.

Miestne obslužné komunikácie radíme do funkčnej triedy C2, navrhujeme ich výstavbu kategórie MO 6,0/30. V zmysle STN 73 6110 oprava O1 ide o dvojpruhové obojsmerné miestne komunikácie so šírkou vozovky 5,0m.

Pozdĺž ciest navrhujeme zrealizovať min. jednostranný chodník pre peších s voľnou šírkou 1,5m a jednostranný líniový pás zelene pre vedenie podzemných inžinierskych sietí a pre odvodnenie vozovky ciest. Min. navrhovaná šírka uličného priestoru je 9,0m.

2.12.1.3 Cesty pešie a cyklistické

V obci je v centrálnej polohe obce vybudovaný pozdĺž cesty I/20 obojstranný chodník pre peších a v severnej polohe obce je vzhľadom na dané šírkové parametre dopravného priestoru zrealizovaný pozdĺž cesty I/20 chodník jednostranne, po ľavej strane cesty v smere jazdy na Prešov.

Vzhľadom na úzke verejné priestory popri jestvujúcich obslužných komunikáciách je obtiažne riešiť samostatné chodníky pre peších. Pre peší pohyb sú využívané vozovky ciest a pridružený uličný priestor.

Samostatné cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované.

KSK má v súčasnosti spracovaný dokument „Aktualizácia stratégie cyklistickej dopravy a cykloturistiky v KSK na obdobie 2022 – 2027 – 2030“, v ktorom je aktualizovaná Kostrová sieť KSK, v rámci ktorej pre úsek cyklomagistrály EUROVELO 11 je v k.ú. Budimír spracovaný zámer a pripravujú sa podklady na verejné obstarávanie na výber spracovateľa projektovej dokumentácie pre DUR/SP.

Návrh

- pozdĺž cesty I/20 navrhujeme v celom úseku zastavaného územia obce dobudovať obojstranný chodník voľnej šírky min. 2,0 m,
- pozdĺž navrhovaných obslužných komunikácií v lokalitách zástavby RD, občianskej vybavenosti a ponukových plôch výroby, navrhujeme zrealizovať min. jednostranné chodníky pre peších voľnej šírky min. 1,5m a jednostranne líniové pásy zelene pre vedenie podzemných inžinierskych sietí a pre odvodnenie vozovky ciest. Peší chodník navrhujeme zrealizovať aj pozdĺž existujúcej miestnej obslužnej komunikácie, ktorej trasa je vedená južne od cintorína.
- Pozdĺž cesty III/3337 – smer Družstevná nad Hornádom navrhujeme v celom úseku zástavby RD navrhujeme zrealizovať jednostranný chodník pre peších šírky min. 2,0m,
- novonavrhované chodníky a rekonštrukciu existujúcich chodníkov navrhujeme realizovať s bezbariérovou úpravou a s prvkami pre nevidiacich
- výstavba siete peších chodníkov je navrhovaná tak, aby bola docielená bezkolízna previazanosť systému chodníkov so zastávkami verejnej hromadnej dopravy, s objektmi občianskej vybavenosti, výrobnéj zóny a voľnočasovými aktivitami,

Návrh cyklotrást:

- cyklomagistrála EUROVELO š. 3,0 m sa navrhuje v smere od Zeleného dvora s pokračovaním severným smerom vedľa cesty I/20 .

- pre prepojenie obce s miestnou časťou Beniakova Podhora je navrhnutý zrealizovať min. jednostranný samostatný cyklo – turistický chodník š. 3,0 m.s odporúčaním pokračovať s cyklo – turistickým chodníkom do obce Beniakovce
- v samotnej obci budú pre cyklistov naďalej slúžiť jestvujúce a navrhované miestne cesty, cyklisti budú účastníkmi cestnej premávky
- navrhujeme budovať infraštruktúru pre cyklistickú dopravu – stojany, opravovne, predajne...

2.12.1.4 Parkovacie a odstavné plochy

Odstavovanie vozidiel pri rodinných domoch je zabezpečené na vlastných pozemkoch, v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku. Odstavenie vozidiel bytových domov je riešené formou spevnených plôch parkovísk. Parkovanie vozidiel pri objektoch občianskeho vybavenia je riešené formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Prehľad parkovacích plôch v obci:

lokality	kapacita
Kultúrny dom, ev. kostol	20
R-K kostol, cintorín	37
Športový areál	20
Základná škola	5
Železiarstvo	8
Spolu	90

Návrh statickej dopravy

- Pre zástavbu RD nie sú navrhované samostatné odstavné a parkovacie stojiská. Podmienkou pre investorov RD je realizovať potreby statickej dopravy na vlastných pozemkoch rodinných domov v počte min. 2 stojiská (v zmysle STN 73 6110 zmena Z2) a v takom počte, aby sa zabránilo parkovaniu vozidiel na vozovke ciest, na chodníkoch a pridruženom uličnom priestore.
- Pre bytové domy je potrebné navrhnuť garážové a odstavné stojiská pod objektmi bytových domov a parkovanie pre návštevy navrhovať na voľných stojiskách na teréne. Kapacity parkovacích stojísk je potrebné navrhovať v zmysle platných aktualizácií ukazovateľov STN 73 6110. Podľa platnej aktualizácie zmeny Z2 je ukazovateľom pre výpočet parkovacích a odstavných stojísk čistá podlažná plocha bytu bez balkónov.
- Pre polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti je potrebné dimenzovať počty parkovacích stojísk pre zamestnancov a zákazníkov pre konkrétne účelové jednotky v zmysle platných aktualizácií ukazovateľov STN 73 6110.

Potreba a návrh parkovacích miest pre vybavenosť obce:

Výpočet potrieb parkovacích státí bol spracovaný podľa ukazovateľov STN 736110 aktualizácia Z2 tab.20 pre občiansku vybavenosť a redukovaný podľa článku 16.3.10 uvedenej STN.

Výsledný redukčný súčiniteľ je $k = 0,48$ (pri použití redukčných koeficientov k_{mp} =koeficient mestskej polohy 0,6, k_d =koeficient vplyvu dĺžby dopravnej práce $k_d = 0,8$

druh vybavenosti (stav + návrh)	počet merných jednotiek spolu	ukazovateľ 1 parkovacie miesto na mernú jednotku	redukovaná potreba počtu parkovacích miest	návrh počtu park. miest
1 – Základná škola	86 zamest.	7 zamestn/1státie	6	5 státí
3 - r-k kostol	150 miest	4 miesta/1 státie	18	37 státí
12 – nový cintorín,	11 000 m ²	500m ² /1 státie	11	
3 – evanjelický kostol	150 miest	4 miesta/1 státie	18	Spoločné s KD
4 – g-k kostol	40 miest	4 miesta/1 státie	5	Pri Klase
5 OcÚ, kult. dom, pošta, komerč. vybavenosť	250 sed pre kult.dom	4 stol/1 státie	30	20 státí
11 – starý cintorín,	4 000 m ²	500m ² /1 státie	4– 10	10 státí
14 – Starý kaštieľ – OcÚ, KD	10 zamestnanci 120 návštevníci	4 návšt./1 státie	15	Pri Klase a KD
15 – kúria zdravot. stredisko	3 ambulancie	4zamest/1státie 0,5 státí/1 ambul.	3	Pri Klase a KD
19 - šport. areál, pizzeria	1 zamestnanec 100 návštevníci	4návšt/1 státie	12	20 státí
27 - Potraviny Klas	1160 m ²	20 m ² /1státie	28	30 státí

10 označenie – pre objekt – Hotel pre zvieratá sú zrealizované 4 parkovacie státi zrealizovaných pred objektom
Objekt južne od 10 – má taktiež zrealizované 4 parkovacie státi pred objektom

- pri návrhu počtu parkovacích a odstavných státí je potrebné navrhovať a situovať sústredené spevnené plochy tak, aby bola možná maximálna využiteľnosť parkovacích stojísk pri zameniteľnosti parkujúcich automobilov pre prevádzky s rozdielnou dobou konania podujatí, či otváracích hodín jednotlivých prevádzok. Pre takto navrhované sústredené parkovacie plochy na teréne bude potrebný menší záber plôch zelene.
- pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov požadujeme zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.
- Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

2.12.1.5 Osobná autobusová a železničná doprava

Autobusová doprava

Obec Budimír je na autobusovú dopravu napojená linkami prostredníctvom SAD Prešov a EUROBUS.

SAD Prešov:

707408 Prešov - Drienov - Lemešany - Košice

707410 Prešov - Lemešany – Košice

EUROBUS zabezpečuje linky v smere do obcí Chrastné, Kráľovce, Nová Polhora, Ploské, Šarišské Bohdanovce, Vtáčkovce, Bunetice, Drienov, Varhaňovce, do Prešova a Košíc.

V obci sú zastávky Základná škola a párové zastávky v oboch smeroch Budimír kaštieľ, Budimír čakáreň, Budimír rázcestie Ploské.

Zastávky sú vybavené samostatnými zastavovacími pruhmi, sú vybudované ani spevnené nástupné plochy pre cestujúcich. Zastávky sú vybavené prístreškami pre cestujúcich.

Návrh

- po rozšírení cesty I/20 na požadované šírkové parametre navrhujeme posunúť aj autobusové zastávky, riešiť zastávkový pás s nástupnou hranou s bezbariérovou úpravou a s prvkami pre nevidiacich, zastávky vybaviť obojstranne modernými čakacími prístreškami.
- situovanie existujúcich autobusových zastávok PAD je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie, nakoľko pešia dostupnosť na zastávky nepresahuje vzdialenosť 500m, čo je v súlade s STN 73 6110
- na všetkých zastávkach PAD navrhujeme zrealizovať samostatné zastavovacie pruhy pre spoje PAD, pre zastavovanie autobusov mimo jazdných pruhov zberných komunikácií, v zmysle ukazovateľov STN,
- dvojice autobusových zastávok navrhujeme prestavať tak, aby pešie prechody boli vyznačené za zastávkami PAD, aby bol zabezpečený bezpečný prechod pre peších,
- pre dopravnú obsluhu územia BeniakovaPodhora pravidelnou verejnou hromadnou dopravou (PAD) navrhujeme zriadiť obojstranne autobusovú zastávku v centrálnej polohe zástavby so situovaním na prepojujúcej komunikácii B3. Linky PAD budú obsluhovať aj existujúcu zástavbu v časti B. Podhora s prepojením na obsluhu samotnej obce Beniakovce.
Zastávky navrhujeme vybaviť:
 - samostatnými zástavovými pruhmi pre BUS mimo jazdných pruhov vozoviek ciest
 - čakacími priestormi a prístreškami pre cestujúcich.
- na všetkých autobusových zastávkach navrhujeme zrealizovať čakacie priestory pre cestujúcich s bezbariérovou úpravou a prvkami pre nevidiacich,

Železničná doprava

Katastrom obce neprechádza železnica. Najbližšia železničná stanica je v Košiciach.

2.12.1.6 Negatívne účinky hluku z dopravy

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku, ktorým je zaťažovaná zástavba obce, je intenzita dopravy na ceste I. triedy, ktorá prechádza zastavaným územím obce. Výpočet hluku je spracovaný pre rok 2040 pre zloženie dopravného prúdu pre cesty I. triedy, so zohľadnením sklonových pomerov nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol spracovaný v miere podrobnosti pre ÚPN-Z a predstavuje ekvivalentnú hladinu hluku bez redukcí možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Výpočet hluku od automobilovej dopravy v zastavanom území obce na ceste I/20 pre návrhový rok 2040

n	=	690 skutočných vozidiel/h
% NA	=	11,24 %
Faktory:		
F1	=	1,55
F2	=	1,22
F3	=	1,0
pomocná veličina X	=	1 305

Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5 m od osi cesty je 71,2 dB (A).

Ekvivalentná hluková hladina 65 dB (A) bude podľa výpočtu dosiahnutá vo vzdialenosti 34 m
60 dB (A) vo vzdialenosti 99 m.

Pre obytné súbory vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí stanovuje najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A).

Zdrojom hluku v obci je okrem cesty I/20 aj diaľnica D1. Hluk od diaľnice D1 eliminujú protihlukové steny realizované ako súčasť výstavby diaľnice.

Návrh

- Pre elimináciu hluku od cesty I/20 v konštrukcii vozovky realizovať drenážny mikrokoberec, ktorý zníži prognózované hladiny hluku pod prípustné hodnoty.

- obytné objekty navrhované a zrealizované pozdĺž ciest I. a III. tr. je potrebné opatrit' protihlukovými opatreniami:
 - povrchovou úpravou - pohltivé obklady, kamenné (gabionové) stenys protihlukovým účinkom,
 - použiť lokálne vetracie systémy bez možnosti otvárania okien, protihlukové okná,
 - zníženie rýchlosti na ceste I/20 – prvky ukludnenia pri vjazde/výjazde z obce
 - pri novostavbách a asanačných prestavbách nové objekty odsadiť v zmysle záväznej časti ÚPN min. 15m od osi cesty

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Z hľadiska vlastníka a prevádzkovateľa vodohospodárskych zariadení v obci Budimír spoločnosť VVS, a.s. prevádzkuje verejný vodovod a verejnú kanalizáciu.

2.12.2.1 Zásobovanie vodou

V obci Budimír je vybudovaný verejný vodovod v správe VVS, a.s., zásobovanie pitnou vodou je z vodárenskej sústavy Starina.

Vodovod je napojený na privádzacie potrubie DN 1000 mm VS Starina – Košice a privádzacím potrubím DN 80 mm je voda privádzaná do vodojemu Budimír o objeme 200 m³ (kóta dna 260,50 m n. m. a max. hladina 263,80 m n. m.). Z celkového počtu obyvateľov 1265 bolo v roku 2020 napojených na verejný vodovod 953 obyvateľov, čo predstavuje napojenosť 75,34 %.

Údaje o množstve distribuovanej vody a počte zásobovaných obyvateľov za roky 2018, 2019, 2020 sú uvedené v tab. č. 1.

Budimír	2018	2019	2020
Počet obyvateľov v obci	1195	1232	1265
- z toho napojení na vodovod	916	929	953
Počet prípojok	312	317	323
Voda fakturovaná tis. m ³ /rok	39 325,594	37 054,869	41 427,437
- domácnosti m ³ /rok	31 159,594	30 969,160	34 675,716
- poľnohospodárstvo m ³ /rok	-	-	-
- priemysel m ³ /rok	1 427,000	104,524	35,618
- ostatné m ³ /rok	6 739,000	5 981,185	6 716,103

Návrh

Celkove sa predpokladá nárast počtu obyvateľov obce Budimír k roku 2040 na 1900. Vzhľadom na to, že celkove je v obci navrhnutých viac bytov, než je potrebné pre 1 900 obyvateľov, lebo sa nepredpokladá majetkoprávne vysporiadanie všetkých stavebných pozemkov k návrhovému obdobiu a nedá sa presne odhadnúť, koľko bytov sa zrealizuje v obci a koľko v miestnej časti Beniaková Podhora, pri návrhu spotreby vody sa v obci uvažuje s 1 400 obyvateľmi a v m.č. Beniaková Podhora so 750 obyvateľmi.

- na základe Vestníka Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 477/99-810 z 29.2.2000 sme počítali k návrhovému obdobiu s dennou potrebou vody 160 l/os./deň. Pre ubytovaných v záhradkárskej lokalite (rekreácia) sme počítali k návrhovému obdobiu s dennou potrebou vody 160 l/os./deň.
- Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva k roku 2040, v ktorom sa predpokladá max. 1500 obyvateľov v obci, max. 750 obyvateľov v m.č. Beniaková Podhora, pričom celkový počet obyvateľov nepresiež'ne počet 1900 vzhľadom na to, že nie všetky pozemky navrhnuté v ÚPN budú majetkoprávne vysporiadateľné a teda nie na všetkých sa bude realizovať výstavba.

Potreba vody pre obyvateľstvo, technickú a občiansku vybavenosť**Počet obyvateľov:**

M

Špecifická potreba vody:g_o - bytový fond: -podľa vybavenosti bytov 135 l/os/d,

- obč. a tech. vybavenoti: -do 1000 obyvateľov 15 l/os/d

- obč. a tech. vybavenoti: -nad 1000 obyvateľov 25 l/os/d

Priemerná denná potreba vody:Q_p=M x g_o**Maximálna denná potreba vody:**Q_m=Q_p x k_d**Maximálna hodinová potreba vody:**Q_m=Q_p x k_h

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody		Maximálna denná potreba vody		Koeficient hodinovej nerovnomernosti	Maximálna hodinová spotreba	
	M	g _o	Q ₂₄		Q _{max.}			Q _h	
	osoby	l/os/d	m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s	k _h	m ³ /d	l/s
Budimír	1 500	160	240	2,78	384	4,44	1,80	691,20	8,00
spolu:	1500		240,0	2,8	384,0	4,4		691,2	8,0

AkumuláciaPotrebná akumulácia podľa STN 63 6650 - Vodojemy čl. 14 má byť 60 - 100 % Q_{max.}Maximálna denná potreba bude Q_{max} = 384 m³Potrebná akumulácia V_{min.} = 384 . 0,6 = 230,04 m³

Tlakové pomery jestvujúci vodojem:

Kóta dna vodojemu

260,50 m n.m. a max. hladina 263,80 m n.m.

Kóta najnižšieho terénu v obci

200 m n.m.

Kóta najvyššieho terénu v obci (jestv. zástavba)

260 m n.m.

Kóta najvyššieho terénu v obci (navrh.zástavba)

235 m n.m.

Hydrostatický tlak v najnižšom mieste zástavby

60,5 m vodného stĺpca

Hydrostatický tlak v najvyššom mieste jestv. zástavby

0,5 m vodného stĺpca

Hydrostatický tlak v najvyššom mieste navrh. zástavby

25,5 m vodného stĺpca

Tlakové pomery navrhovaný vodojem:

Kóta dna vodojemu

280,00 m n.m.

Kóta najnižšieho terénu v obci

200 m n.m.

Kóta najvyššieho terénu v obci (jestv. zástavba)

260 m n.m.

Kóta najvyššieho terénu v obci (navrh.zástavba)

235 m n.m.

Hydrostatický tlak v najnižšom mieste zástavby

80,0 m vodného stĺpca

Hydrostatický tlak v najvyššom mieste jestv. zástavby

20,0 m vodného stĺpca

Hydrostatický tlak v najvyššom mieste navrh. zástavby

45,0 m vodného stĺpca

m.č. Beniakova Podhora

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody		Maximálna denná potreba vody		Koeficient hodinovej nerovnomernosti	Maximálna hodinová spotreba	
	M	g _o	Q ₂₄		Q _{max.}			Q _h	
	osoby	l/os/d	m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s	k _h	m ³ /d	l/s
Beniak. Podhora	750	160	120	1,39	192	2,22	1,80	345,60	4,00
rekreácia	85	160	13,6	0,16	21,76	0,25	1,80	39,17	0,45
spolu:	835		133,6	1,5	213,8	2,5		384,8	4,5

AkumuláciaPotrebná akumulácia podľa STN 63 6650 - Vodojemy čl. 14 má byť 60 - 100 % Q_{max.}

Maximálna denná potreba bude $Q_{\max} = 213,8 \text{ m}^3$
 Potrebná akumulácia $V_{\min.} = 213,8 \cdot 0,6 = 128,28 \text{ m}^3$

Tlakové pomery navrhovaný vodojem:

Kóta dna vodojemu	255,00 m n.m.
Kóta najnižšieho terénu v obci	200 m n.m.
Kóta najvyššieho terénu v obci (navrh.zástavba)	235 m n.m.
Hydrostatický tlak v najnižšom mieste zástavby	55,0 m vodného stĺpca
Hydrostatický tlak v najvyššom mieste navrh. zástavby	20,0 m vodného stĺpca

V oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sa navrhuje:

- Pre navrhovaný rozvoj v obci vybudovať nový vodojem na kóte dna 280,00 m n.m. s kapacitou v návrhu 100 m³ a privádzacieho potrubia (DN 250) k tomuto vodojemu.
- Dobudovať spotrebnú vodovodnú sieť v navrhovanej zástavbe s DN/ID 200 až 100 na základe podrobných hydrotechnických výpočtov.
- Maximálna denná potreba $Q_{\max} = 6,6 \text{ l/s}$ bude zabezpečená aj naďalej z jestvujúcich zdrojov vody.
- Návrh je vyznačený na výkrese technickej vybavenosti - voda
- Zásobovanie vodou lokality Beniakov Podhora sa navrhuje z navrhovaného vodojemu v k.ú. Beniakovce na kóte 255 m n.m., s objemom $2 \times 200 \text{ m}^3$, z ktorého bude zásobovaná aj obec Beniakovce (pre B. Podhoru vrátane rekreácie je potrebná akumulácia 128,28 m³). Vodojem bude napojený na privádzacie potrubie DN 1000 mm VS Starina – Košice. Prípojka do m. č. Beniakovska Podhora bude realizovaná na k.ú. Beniakovce, mimo k.ú. Budimír
- Podľa STN 73 6620 čl. 26 hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti nemá prevýšiť 0,6 MPa (60 m vodného stĺpca). Podľa čl. 23 uvedenej STN hydrodynamický pretlak vo vodovodnej sieti v mieste napojenia prízemnej zástavby má byť väčší ako 0,25 MPa, avšak najmenej 0,15 MPa (m vodného stĺpca). Uvedeným ustanoveniam tlakové pomery budú vyhovovať.
- Trasy vodovodných a kanalizačných potrubí v jednotlivých lokalitách v rámci projekčnej činnosti navrhovať tak, aby boli umiestnené na verejných priestranstvách a vodovod podľa možnosti bol zokruhovaný, čím sa zabezpečí plynulá distribúcia pitnej vody
- V navrhovaných lokalitách do 6 RD riešiť vodovod združenou vodovodnou prípojkou vo vodomernej šachte umiestnenej na začiatku navrhovanej cesty do 10,0 m od bodu napojenia na verejný vodovod.
- Pri navrhovaných rozvojových aktivitách sú rešpektované vybudované vodárenské zariadenia a v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. dodržať ich ochranné pásma (1,8 m od osi potrubia na vodorovnej vzdialenosti, pri verejnom vodovode do priemeru DN 500 vrátane a 3,0 m od osi potrubia na vodorovnej vzdialenosti, pri verejnom vodovode s priemerom väčším ako DN 500.
- Pri križovaniach, či súbahu dodržať STN 73 6005 Priestorová úprava vedení technického vybavenia.
- Do priestoru nad vodovodné potrubie, ako aj v rozsahu ochranného pásma vodovodu nie je možné osadiť stavby s pevnými základmi (týka sa to osadenia stĺpov, stožiarov, základových dosiek, pätiiek, oplotenia, ktoré musí byť v ochrannom pásme demontovateľné).
- V zmysle § 19 ods. 5 zákona je v ochrannom pásme vodovodu zakázané:
 - vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie, alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo verejnej kanalizácii, alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav
 - vysádzať trvalé porasty
 - umiestňovať skládky
 - vykonávať terénne úpravy.
- Pri projektovej príprave rozvodných sietí vodovodu a pri realizácii jednotlivých investičných zámerov rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia a dodržať ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách.
- možnosti zásobovania pitnou vodou, spôsob a miesto napojenia na jestvujúce siete pri spracovaní jednotlivých stupňov PD odkonzultovať s prevádzkovateľom VV a VK v obci - VVS, a.s. Závod Košice

Potreba požiarnej vody

Potreba požiarnej vody: $Q_{\text{pož.}} = 6,7 \text{ l/s}$.

Na jednotlivých trasách vodovodu sú umiestnené požiarne hydranty, rozmiestnenie podľa príslušnej STN. Umiestnené sú tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody. Pri ďalšom návrhu v riešenom území brať na to ohľad, poprípade zabezpečenie požiarnej vody riešiť z potrubia, ktoré zabezpečí dostatočné množstvo požiarnej vody. Ak to nebude možné, zabezpečiť dostatočné množstvo vody na hasenie požiaru individuálne. Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.

Vnútnú potrebu požiarnej vody majú vybrané objekty zabezpečené podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

2.12.2.2 Kanalizácia

V obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia. Obec má vydané stavebné povolenie na kanalizáciu vydané Rozhodnutím OÚ Košice – okolie OSoŽP č. OU-KS-OSZP Z/2013/00008 zo dňa 17. 10. 2013 podľa projektovej dokumentácie „Budimír – kanalizácia“, k.ú. Budimír, k.ú. Kráľovce, ktorú vypracoval Ing. Július Žabka, Waterm spol. s r.o., Krivá 23, Košice, v júli 2013. V r. 2022 upravil a doplnil túto projektovú dokumentáciu Druprojekt IPZ Prešov, Ing. Grocký. PD rieši výstavbu splaškovej kanalizácie v obci Budimír, ktorá bude zaústená do ČOV Kráľovce. Projektovaná kapacita pre obec Budimír je 1200 EO, kanalizácia bude delená na gravitačné a tlakové úseky.

Priemerné množstvo odpadovej vody pre rok 2030 pri počte obyvateľov (za obec Budimír a Kráľovce) 1600 je vyrátané na 102 693,84 m³/rok

Gravitačná časť potrubia je navrhovaná z rúr KG PVC-U o profile DN300, 200 a 150 -prípojky.

Tlakové vetvy sú navrhované z rúr HD PE 90 a 110.

Tlaková vetva HDPE 110 bude vedená z čerpacej stanice ČS, odvádzajúcej odpadnú vodu do ČOV Kráľovce. Čerpacia stanica bude vybavená telemetrickým zariadením. Trasa výtlačného potrubia HDPE D110 bude križovať diaľnicu D1, VTL plynovod 4,0MPa a rieku Torysa.

V projektovej dokumentácii je stanovené množstvo odpadovej vody (Budimír):

Počet pripojených obyvateľov	1200
1200 obyv. á 145 l/d/obyv.	174 000 l/deň
technická vybavenosť	
1200 obyv. á 25l/deň/obyv.	30 000 l/deň

$$Q_{24} = 204 \text{ m}^3/\text{deň}$$

$$Q_{H,\max} = 204 \times 3,0 = 612 \text{ m}^3/\text{deň} = 25,5 \text{ m}^3/\text{hod} = 7,1 \text{ l/sek}$$

$$Q_{H,\min} = 204 \times 0,6 = 122,4 \text{ m}^3/\text{deň} = 5,1 \text{ m}^3/\text{hod} = 1,42 \text{ l/sek}$$

$$Q_{\text{roč}} = 204 \times 365 = 74\,460 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Čistenie v ČOV Kráľovce je zabezpečené v mechanicko – biologickej čističke odpadových vôd s obehovou nízko zaťažovanou dlhodobou aktiváciou s nitrifikáciou, denitrifikáciou s dosadzovacou nádržou a akumuláciou stabilizovaného kalu v kalojeme so zásobným priestorom na 150 dní.

Návrh

- Navrhujeme výstavbu splaškovej kanalizácie v celej obci z potrubia DN 300 PVC, z lokalít s nevhodnými spádovými pomermi tlakovú kanalizáciu s 5 čerpacími šachtami v zmysle spracovanej projektovej dokumentácie (viď grafická časť dokumentácie).
- Splaškové vody z centrálnej časti obce odvádzat do ČOV Kráľovce prostredníctvom výtlačného potrubia z čerpacej šachty č. 1
- Do doby dobudovania kanalizácie zachytávať odpadové vody vo vodotesnej žumpe. Obsah žump v súlade s § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sa bude zneškodňovať v zmluvnej čistiarni odpadových vôd

- Pri projektovej príprave rozvodných sietí kanalizácie a pri realizácii jednotlivých investičných zámerov rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia a dodržať ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách.
- Možnosti odvedenia odpadových vôd z navrhovaných lokalít pri spracovaní jednotlivých stupňov PD odkonzultovať s prevádzkovateľom VV a VK v obci - VVS, a.s. Závod Košice

Budimír obec**Potreba vody pre obyvateľstvo, technickú a občiansku vybavenosť**

Počet obyvateľov: M

Špecifická potreba vody:

go - bytový fond: -podľa vybavenosti bytov 135 l/os/d,
 - obč. a tech. vybavenoti: -do 1000 obyvateľov 15 l/os/d
 - obč. a tech. vybavenoti: -nad 1000 obyvateľov 25 l/os/d

Priemerná denná potreba vody: $Q_p = M \times go$ Maximálna denná potreba vody: $Q_m = Q_p \times k_d$ Maximálna hodinová potreba vody: $Q_{hm} = Q_p \times k_h$ **Prietok splaškových odpadových vôd**Priemerný denný prietok splaškov: $Q_{24} = (M \times go) : 1000$ $Q_{hmin} = k_{min} \times$ Minimálny hodinový prietok splaškov: Q_{24} $Q_{hmax} = k_{max} \times$ Maximálny hodinový prietok splaškov: Q_{24}

Spotrebisk o	Počet obyvateľo v	Špecifick á potreba vody	Priemerná potreba vody		Maximálna denná potreba vody		Koefficient hodinovej nerovno- mernosti		Maximálny hodinový prietok spláškov		Minimálny hodinový prietok spláškov	
	M	go	Q ₂₄		Q ₂₄		k _{max}	k _{min}	Q _{hmax}		Q _{hmin}	
	osoby	l/os/d	m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s			m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s
Budimír	1 500	160	240	2,78	480	5,56	2,50	0,6	600,00	6,94	144,00	1,67
spolu:	1 500		240,0	2,8	480,0	5,6			600,0	6,9	144,0	1,7

Miestna časť Beniaková Podhora

Spotrebisko	Počet obyvateľo v	Špecifick á potreba vody	Priemerná potreba vody		Maximálna denná potreba vody		Koefficien t hodinovej nerovno- mernosti		Maximálny hodinový prietok spláškov		Minimálny hodinový prietok spláškov	
	M	go	Q ₂₄		Q ₂₄		k _{max}	k _{min}	Q _{hmax}		Q _{hmin}	
	osoby	l/os/d	m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s			m ³ /d	l/s	m ³ /d	l/s
B. Podhora	750	160	120	1,39	240	2,78	2,50	0,6	300,00	3,47	72,00	0,83
rekreácia	85	160	13,6	0,16	27,2	0,31	2,50	0,6	34,00	0,39	8,16	0,09
spolu:	835		133,6	1,5	267,2	3,1			334,0	3,9	80,2	0,9

Denná produkcia znečistenia podľa BSK, CHSK a NL

$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}$, $CHSK = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}$, $NL = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$
 Obec Budimír

Spotrebisko	Počet	BSK ₅	CHSK	NL
	obyvateľov M			
	osoby	kg/d	kg/d	kg/d
Budimír	1 500	90	180	82,5
spolu:	1500	90	180	82,50

m.č. Beniakova Podhora

Spotrebisko	Počet	BSK ₅	CHSK	NL
	obyvateľov M			
	osoby	kg/d	kg/d	kg/d
Beniakova Podhora	750	45	90	41,25
rekreácia	85	5,1	10,2	4,675
spolu:	750	45	90	41,25

Návrh

- Odkanalizovanie lokality Beniakova Podhora navrhujeme do ČOV Vajkovce za podmienky intenzifikácie tejto ČOV. V prípade realizácie lokality skôr, ako bude vybudovaná ČOV s kanalizáciou v obci Beniakovce, do samostatnej ČOV (resp. dvoch ČOV) v tejto miestnej časti s odvedením vyčistených vôd do recipientu Torysa.
- Možnosti odvedenia odpadových vôd z navrhovaných lokalít pri spracovaní jednotlivých stupňov PD odkonzultovať s prevádzkovateľom VV a VK v obci - VVS, a.s. Závod Košice

Dažďové vody

V obci okrem lokality Pod lesom nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie.

Dažďové vody z územia obce sú odvedené ryhami, cestnými priekopami, jarkami a potokmi do Vajkovského potoka.

Odvádzanie vôd z povrchového odtoku (padnuté na strechy - t.j. vody neznečistené) sa navrhujú likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podlažia vsakovaním. Alternatívne je možné vody z povrchového odtoku zaustiť do miestnych vodných tokov resp. systému cestných rigolov. V rámci odvádzania dažďových vôd treba realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu navrhnuť odlučovače ropných látok pre cesty resp. spevnené plochy na parkovanie.

V katastri obce sa navrhuje sieť odvodňovacích kanálov pozdĺž miestnych a účelových ciest na odvedenie povrchových vôd.

2.12.2.3 Vodné toky a plochy

V katastrom obce tečie Vajkovský potok, do ktorého sa za diaľnicou vlieva Mlynský potok.

Kapacita uvedených vodných tokov nie je dostatočná na odvedenia návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q100).

V obci sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia:

- odvodňovací kanál „01“ (evid. č. 5404 080 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1971 o celkovej dĺžke 0,712 km v rámci vodnej stavby „OP Beniakovce“. Vodná stavba bola uvedená do prevádzky v roku 1970 s celkovou výmerou 50 ha,
- odvodňovací kanál „01“ (evid. č. 5404 080 002), ktorý bol vybudovaný v roku 1971 o celkovej dĺžke 0,085 km v rámci uvedenej vodnej stavby.

Katastrálne územie obce Budimír sa nachádza mimo vymedzených geotermálnych oblastí.

V rámci projektu: „Mapy povodňového ohrozenia a Mapy povodňového rizika“ boli pre vodný tok Torysa v súlade s § 6 a § 7 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, spracované Mapy povodňového ohrozenia a mapa povodňového rizika, ktoré slúžia ako podklad pre posudzovanie návrhov umiestnenia, príp. povolení činnosti v záplavovom území.

Návrh

- v zmysle § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov sú do ÚPN obce vyznačené záplavové čiary zobrazené na mapách povodňového ohrozenia
- do ÚPN je zapracovaná Q_{100} toku Torysa a sú rešpektované obmedzenia výstavby v inundačnom území, ako aj vykonávanie činností, ktoré sú v inundačnom území zakázané v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov
- v záplavovom území vodného toku Torysa v južnej časti k.ú. v m.č. Beniakov Podhora je navrhnutá plocha občianskej vybavenosti pre umiestnenie nebytových budov vymedzených § 20 ods.5b zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov - zariadení na krátkodobé pobyty medzi ktoré patria podľa § 43c ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z. (stavebný zákon): Hotely, motely, penzióny a ostatné zariadenia na krátkodobé pobyty, ktoré nezhoršia odtok povrchových vôd, chod ľadov alebo kvalitu vody, sú odolné voči tlaku vody a sú chránené pred zaplavením interiéru vodou.

Predmetný úsek vodného toku Torysa v rkm 19,8-21,0 bol predbežným hodnotením povodňového rizika (§ 5 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov) zaradený medzi geografické oblasti s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom, pre ktoré boli následne vyhotovené mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika v súlade s § 6 a § 7 citovaného zákona. Predmetná lokalita č. 33 situovaná v prirodzenom záplavovom území vodného toku Torysa môže byť podľa Mapy povodňového ohrozenia pre Q_{100} zaplavená vodou do výšky 1,2 m od súčasného terénu. Lokalita môže byť zaplavená už aj pri nižších prietokoch (Q_{50}), čo sa preukázalo pri povodni v roku 2010. Vypočítané výšky návrhovej hladiny Q_{100} sú platné pre aktuálny stav koryta toku a záplavového územia v čase výpočtu (vypracovanie mapy povodňového ohrozenia bolo ukončené v roku 2015 pričom digitálny model terénu použitý pri výpočte bol vyhotovený v období rokov 2011-2014). V súvislosti s možnými zmenami odtokových pomerov v povodí toku Torysa, prípadne zmenou prúdenia vody počas povodní v koryte vodného toku a na záplavovom území v súvislosti s diaľnicou v dotknutom území, môže dôjsť k zmene hladinového režimu a samotného rozsahu záplavového územia. V prípade výstavby objektov na predmetnej lokalite bude pre korektný návrh protipovodňových opatrení potrebné vypracovať nový hydrotechnický výpočet pre návrhový prietok Q_{100} so zohľadnením vykonaných zmien v príslušnom území.

Povinnosti vlastníka, správcu a užívateľa stavieb, objektov alebo zariadení, ktoré sú umiestnené v inundačnom území ustanovuje §37 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. V zmysle § 37 ods.1 citovaného zákona je vlastník, správca a užívateľ stavby, objektu alebo zariadenia, ktoré je umiestnené v inundačnom území, povinný vykonať opatrenia na zamedzenie alebo zmiernenie nebezpečenstva povodne alebo škodlivých následkov povodne na ochranu života, zdravia, majetku, životného prostredia, kultúrneho dedičstva a hospodárskej činnosti pred povodňami.

V zmysle § 20 ods. 6 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov je v inundačnom území zakázané

- a) zriaďovať oplotenie, živý plot alebo inú obdobnú prekážku, ktorá zhoršuje podmienky na odtok povrchových vôd,
- b) ťažiť zeminu, piesok, štrk alebo nerasty bez povolenia podľa osobitného predpisu,
- c) vykonávať terénne úpravy, ktoré môžu zhoršiť odtok povrchových vôd počas povodne,

d) obhospodarovat' lesné pozemky, poľnohospodárske pozemky alebo záhrady spôsobom, pri ktorom by mohlo dôjsť k zhoršeniu odtoku povrchových vôd počas povodne,

e) zriaďovať tábory, kempy a iné dočasné ubytovacie zariadenia okrem krátkodobého turistického stanovania.

V zmysle § 49 ods. 5 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov správca vodného toku nezodpovedá za škody spôsobené mimoriadnou udalosťou a škody vzniknuté užívaním vodných tokov.

- v blízkosti tokov **okrem Mlynského potoka** nie sú navrhnuté stavebné aktivity. **Pri Mlynskom potoku zabezpečiť individuálnu protipovodňovú ochranu stavebných objektov**
- pre výkon správy vodných tokov ponechať v zmysle § 49 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách a v znení neskorších predpisov pozdĺž drobných tokov a odvodňovacích kanálov voľný pobrežný pozemok v šírke 5,0 m od brehovej čiary a zároveň umožniť správcovi toku prístup k vodným tokom pre účely prevádzkových činností správcu toku.
- rešpektovať prirodzené inundačné územia tokov v zmysle § 20 zák.č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a rešpektovať v nich obmedzenia výstavby. Keďže v k.ú. riešenej obce nebolo orgánom štátnej vodnej správy vyhlásené inundačné územie vodných tokov, je potrebné výstavbu na lokalitách v blízkosti vodných tokov podmieniť umiestnením stavieb nad hladinu Q_{100} ročnej vody. Za inundačné územie považovať aj územie, zaplavené pri povodniach v minulých rokoch
- pre toky pretekajúce katastrálnym územím obce Budimír neboli spracované povodňového ohrozenia, ktoré by vyznačovali záplavové územie.
- na vodných tokoch navrhnuť retenčné jazierka a kaskády na zadržiavanie prívalových vôd a ochranu nižšie položeného územia
- v rámci odvádzania dažďových vôd navrhnuť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a zároveň pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku realizovať opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9.
- odvádzanie splaškových vôd z navrhovaných lokalít riešiť prostredníctvom verejnej kanalizácie. V prípadoch, kde nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu, zachytávať tieto vody vo vodotesných žumpách. Obsah žump je nutné v súlade s § 36, ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) zneškodňovať v zmluvnej čistiarni odpadových vôd s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou.
- lokalitu „Beniakova Podhora“ odkanalizovať do samostatnej ČOV, pokiaľ bude spĺňať všetky legislatívne požiadavky kladené na verejnú kanalizáciu
- prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanála je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ š.p. Hydromeliorácie
- opevnenie brehov nádrží riešiť spôsobom oživej kamennej nahádzky bez použitia betónových prvkov, pre oživenie brehov sa využiť domáce druhy stromov a krov a nad brehovou čiarou nádrže nerealizovať žiadny výrub stromov

Vodný potenciál územia a ochrana zdrojov

Termálne a minerálne pramene

Katastrálne územie obce Budimír sa nachádza mimo vymedzených geotermálnych oblastí.

Vodohospodársky chránené územia

V zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. a Nariadenia vlády SR č. 249/2003 Z.z. do katastrálneho územia obce Budimír nezasahuje žiadna vodohospodárska oblasť s vodárenskými a vodohospodársky významnými tokmi a ich ochrannými pásmami.

2.12.3 Energetika

2.12.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Cez k. ú. obce Budimír prechádza dvojité nadzemné elektrické vedenie ZVN2x400kV V487/488 Lemešany – USS Košice – Moldava nad Bodvou vo vlastníctve aspráve Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. Bratislava.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m.

Obec je na rozvod elektrickej energie napojená zo skupinovej prípojky z VN 22 kV vzdušného vedenia č. 397 zo 110/22 kV ES Východ Košice s možnosťou zásobovania z ES Prešov 2.

NN vedenie v obci je vzdušné a je napájané zo siedmich trafostaníc (z toho 6 sa nachádza na k.ú. obce Budimír a záhradkárska lokalita v južnej časti je el. energiou zásobovaná z transformačnej stanice nachádzajúcej sa na k.ú. obce Beniakovce)

Pre napájanie odberných elektrických zariadení v obci sú využívané ako zdroj el. energie tieto trafostanice v majetku VSD, a.s., resp. cudzie trafostanice (informácie prevzaté zo schválenej dokumentácie ÚPN – O z roku 2008, novšie informácie VSD, a.s. neposkytla):

Distribučné TS VSD, a.s.:

TS0205-0001 Budimír – stožiarová – 250 kVA

TS0205-0002 Budimír – stožiarová – 250 kVA

TS0205-0003 Budimír ZŠ stožiarová – 100 kVA

TS0205-0005 Budimír HD – stožiarová – 100 kVA

TS0205-0006 Budimír VVaK – stožiarová – 250 kVA

TS0205-0007 Budimír stožiarová

TS0205-0008 Budimír HD stožiarová

TS0205-0011 Budimír Výroba murovaná

TS0205-0012 Budimír RD murovaná

TS0205-0014 Budimír RD murovaná

Návrh

- pri realizácii lokalít bývania, technickej a občianskej vybavenosti je potrebné zabezpečiť projektovú dokumentáciu pre dané etapy. Tieto dokumentácie je potrebné konzultovať a odsúhlasiť na VSD a.s. Košice
- územný plán rieši rozvoj obce do roku 2040 s nárastom počtu napojených bytových jednotiek z 256 na 633 t.j. o 377b.j.

a) TS0205-0001 Budimír – stožiarová – 250 kVA

Lok. Pod Sulov 10 RD + Lok. Za Kecerom 6 RD + 14 v prielukách

b) bytový fond

Druh objektu	účel. jedn. (b.j.)	merná záťaž (kW/b.j.)	P _i (kW)	koef. súč.	P _s (kW)
BD	0	5,5	-	0,38	
RD	30	8,8	264	0,34	90
spolu			264		90

c) vybavenosť a iné zariadenia

$$P_{iv} = 10 \text{ kW}$$

$$P_{ib} = 264 \text{ kW}$$

$$P_{sb} = 90 \text{ kW}$$

$$P_{iv} = 10 \text{ kW, koef. súč.} = 0,8$$

$$P_{sv} = 8 \text{ kW}$$

$$P_{celk} = P_{sb} + P_{sv} = 90 + 8 = 98 \text{ kW} + 5 \% VO$$

$$P_{celk} = 103 \text{ kW, koef. súč.} = 0,7$$

$$P_{sum} = 72 \text{ kW}$$

$$n_t = \frac{P_{sum}}{\cos f_i \times \text{využ. tr.}} = \frac{72}{0,9 \times 0,75} = 107 \text{ kVA}$$

107 kVA navrhujeme vykryť zvýšením výkonu TS1 na 400 kVA

b) TS0205-0002 Budimír – stožiarová – 250 kVA

Lok. Na záhumní 20 RD + 10 v prielukách

bytový fond

Druh objektu	účel. jedn. (b.j.)	merná záťaž (kW/b.j.)	P _i (kW)	koef. súč.	P _s (kW)
BD	0	5,5	-	0,38	
RD	30	8,8	264	0,34	90
spolu			264		90

d) vybavenosť a iné zariadenia

$$P_{iv} = 10 \text{ kW}$$

$$P_{ib} = 264 \text{ kW}$$

$$P_{sb} = 90 \text{ kW}$$

$$P_{iv} = 10 \text{ kW, koef. súč.} = 0,8$$

$$P_{sv} = 8 \text{ kW}$$

$$P_{celk} = P_{sb} + P_{sv} = 90 + 8 = 98 \text{ kW} + 5 \% VO$$

$$P_{celk} = 103 \text{ kW, koef. súč.} = 0,7$$

$$P_{sum} = 72 \text{ kW}$$

$$n_t = \frac{P_{sum}}{\cos f_i \times \text{využ. tr.}} = \frac{72}{0,9 \times 0,75} = 107 \text{ kVA}$$

107 kVA navrhujeme vykryť zvýšením výkonu TS2 na 400 KVA

c) TS0205-0014 Budimír RD murovaná

Lok. Pod cestou 29 RD + Lok. Za Kecerom 12 RD

a) bytový fond

Druh objektu	účel. jedn. (b.j.)	merná záťaž (kW/b.j.)	P _i (kW)	koef.súč.	P _s (kW)
BD	0	5,5	-	0,38	
RD	41	8,8	361	0,34	122
spolu			361		122

b) vybavenosť a iné zariadenia

$$\begin{aligned}
 P_{iv} &= 10 \text{ kW} \\
 P_{ib} &= 361 \text{ kW} \\
 P_{sb} &= 122 \text{ kW} \\
 P_{iv} &= 10 \text{ kW, koef. súč.} = 0,8 \\
 P_{sv} &= 8 \text{ kW} \\
 P_{celk} &= P_{sb} + P_{sv} = 122 + 8 = 130 \text{ kW} + 5 \% VO \\
 P_{celk} &= 136 \text{ kW, koef. súč.} = 0,7 \\
 P_{sum} &= 96 \text{ kW}
 \end{aligned}$$

$$n_t = \frac{P_{sum}}{\cos f_i \times \text{využ. tr.}} = \frac{96}{0,9 \times 0,75} = 142 \text{ kVA}$$

142 kVA navrhujeme vykryť zvýšením výkonu TS14

d) Budimír - Beniaková Podhora

bytový fond

Druh objektu	účel.jedn. (b.j.)	merná záťaž (b.j.)	P _i (kW)	koef.súč.	P _s (kW)
BD	50	12,5	625	0,38	238
RD	200	12,5	2500	0,34	850
Komerčná vybavenosť	3	60	180	1	180
Materská škola	1	30	30	1	30
Osvetlenie	1	60	60	1	60
Spolu			3395		1358

e) vybavenosť a iné zariadenia

$$\begin{aligned}
 P_{iv} &= 10 \text{ kW} \\
 P_{ib} &= 3395 \text{ kW} \\
 P_{sb} &= 1358 \text{ kW} \\
 P_{iv} &= 10 \text{ kW, koef. súč.} = 0,8 \\
 P_{sv} &= 8 \text{ kW} \\
 P_{celk} &= P_{sb} + P_{sv} = 1358 + 8 = 1366 \text{ kW} + 5 \% VO \\
 P_{celk} &= 1343 \text{ kW, koef. súč.} = 0,7 \\
 P_{sum} &= 1004 \text{ kW}
 \end{aligned}$$

$$n_t = \frac{P_{sum}}{\cos f_i \times \text{využ. tr.}} = \frac{1004}{0,9 \times 0,75} = 1487 \text{ kVA}$$

Trafostanice v Beniakovkej Podhore budú napojené z VN rozvádzača (VN el. vedenie V397) jestvujúcej trafostanice „TS0237-0004 Beniakovce“.

Návrh transformačných staníc.

Označ.	P _i [kVA] - stav 2020	P _i [kVA]- návrh 2040	Poznámka
TS0205-0001 Budimír – stožiarová	250	400	Preložiť TS 1 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA
TS0205-0002 Budimír – stožiarová	250	400	Preložiť VN úsek od TS2 smerom k TS6 a preložiť TS2 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA

TS0205-0003 Budimír ZŠ stožiarová	100	100	Preložiť TS 3 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA
TS0205-0004 Budimír Beniakovce			Je na k.ú. obce Beniakovce
TS0205-0005 Budimír HD – stožiarová	100	100	
TS0205-0006 Budimír VVaK–stožiarová	250	250	
TS0205-0007 Budimír stožiarová			
TS0205-0008 Budimír HD stožiar.			
TS0205-0009 Budimír		630	Zahustiť kioskovú trafostanicu TS9 Beniakov Podhora
TS0205-00010 Budimír		630	zahustiť kioskovú trafostanicu TS10 Beniakov Podhora
TS0205-0011 Budimír Výroba murovaná			
TS0205-0012 Budimír RD murovaná			
TS0205-0014 Budimír RD murovaná			Zvýšiť výkon o 130 kVA
TS0205-00015 Budimír		250	Zahustiť kioskovú trafostanicu TS15 Beniakov Podhora
TS0205-00016 Budimír		250	Zahustiť kioskovú trafostanicu TS16 Beniakov Podhora

Nové trafostanice sú navrhnuté ako kioskové s vonkajšou obsluhou. Trafostanice v Beniakov Podhore budú napojené z VN rozvádzača (VN el. vedenie V397) jestvujúcej trafostanice „TS0237-0004 Beniakovce“.

Trafostanice a VN prípojky 22 kV.

Podľa postupu výstavby rodinných domov, bytových domov, občianskej vybavenosti a rozvoja podnikateľských aktivít do roku 2040 je potrebné:

- preložiť TS 1 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA
- preložiť VN úsek od TS2 smerom k TS6 a preložiť TS2 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA
- preložiť TS 3 do kioskovej trafostanice s výkonom 400 kVA
- zahustiť trafostanicu TS9 Budimír – Beniakov Podhora pre plochy bývania, polyfunkčné plochy bývania a občianskej vybavenosti do výkonu 630 kVA
- zahustiť trafostanicu TS10 Budimír – Beniakov Podhora pre plochy bývania, polyfunkčné plochy bývania a občianskej vybavenosti do výkonu 630 kVA
- zahustiť trafostanicu TS15 Budimír – Beniakov Podhora pre plochy bývania do výkonu 250 kVA
- zahustiť trafostanicu TS16 Budimír – Beniakov Podhora pre plochy bývania do výkonu 250 kVA
- previesť postupne rekonštrukcie jestvujúcich trafostaníc podľa tabuľky návrhu transformačných staníc
- podnikateľský sektor – požaduje sa výstavba samostatných trafostaníc
- pri rekonštrukcii alebo návrhu nových VN elektrických vedení realizáciu podmieniť osadením zábran proti sadaniu vtáctva

Sekundárne rozvody NN.

V novovybudovaných rodinných domoch sa meranie spotreby elektrickej energie realizuje v rozvádzačoch NN umiestnených na verejne prístupnom mieste (v oplotení) v zmysle smernice VSD.

Na NN sieťach je potrebné pre navrhovaný stav do r.2040 tieto zmeny:

- NN rozvody v obci realizovať prednostne zemnými káblami
- rekonštrukcie a zvyšovanie výkonu jestvujúcich trafostaníc podľa zaťaženia trafostaníc a nárastom nových odberov (viď tabuľka „Návrh transformačných staníc“)
- v jednotlivých jestvujúcich NN vedeniach previesť rekonštrukcie NN vedenia včítanie podperných bodov
- doplniť do jestvujúcich NN vedení posilňovacie vývody NN káblom
- vystať nové vedenie pre navrhované lokality RD, BD, občianskej vybavenosti a výroby

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárnej siete. Obec modernizuje verejné osvetlenie výmenou nových moderných LED svietidiel. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané.

2.12.3.2 Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D v rozsahu:

- Distribučná sieť tlakovej úrovne VTL
 - VTL plynovod DN 500, PN 4 MPa /Hrašovík – Budimír – Ličartovce/
 - VTL plynovod DN 100, PN 4 MPa ozn. PL Budimír - Družstevná pri Hornáde
 - VTL plynovod DN 150, PN 4 MPa ozn. PL Budimír – Kráľovce
- VTL prípojný plynovod DN 100, PN 4 MPa ozn. PR Budimír, ktorý napája regulačnú stanicu plynu (RS) Budimír
- Regulačná stanica Budimír má výkon 1200 m³/hod. a slúži pre zásobovanie strednotlakovej distribučnej siete obce Budimír.
- V obci Budimír je vybudovaná distribučná sieť tlakovej úrovne STL – 100 kPa z materiálu oceľ dopĺňovaná o úseky z polyetylénu (PE).
- Lokalita Pod Horou kat. úz. Budimír je zásobovaná z distribučnej siete tlakovej úrovne STL 2 - 300 kPa obce Beniakovce.

V katastrálnom území obce sa nachádza aj príslušenstvo plynárenských zariadení anódové uzemnenia, ktoré sú súčasťou zariadenia protikorozynej ochrany plynovodov. Zariadenia sa nachádzajú na parcelách číslo E-26/29 a E-1-552/292.

Návrh

Zásobovanie navrhovaných lokalít teplom bude v kombinácii alternatívne zdroje energie / elektrina / plyn.

Teplotné pásmo - 18°C : počítame 1,6 m³hod⁻¹ a 4 800 m³rok⁻¹ na 1 rodinný dom a 2 600 m³rok⁻¹ na 1 bytový dom.

Počet domov k roku 2 040 v ÚPN predpokladáme - 572 b.j. v RD a 61 b.j. v BD a polyfunkčných objektoch, z toho 372 b.j. v RD v obci a 200 b.j. v RD a 50 b.j. v BD a polyfunkčných objektoch v m.č. Beniakov Podhora. Vykurovanie plynom predpokladáme max. v 50-tich % bytového fondu, t.j. 286 b.j. v RD (z toho 186 v obci a 100 v m.č. Beniakov Podhora) a 36 b.j. v BD, z toho 11 b.j. v obci a 25 b.j. v m.č. Beniakov Podhora),

Potreba plynu - obyvateľstvo

Údaj		MJ	r. 2040
počet bytov	RD	b.j.	372
	BD	b.j.	11
% plynofikácie	RD	50 %	186
	BD	100%	11
počet odberateľov plynu			197

	špecif. potreba tis.m ³ /rok	v r. 2040 tis.m ³ /rok
ročná spotreba plynu spolu		999
z toho: - varenie	0,16	32

- ohrev vody	0,23	45
- vykurovanie	RD 4,80 BD 2,60	893 29

hodinová spotreba plynu	merná spotreba v m ³ /hod.	spotreba v r. 2040 v m ³ /hod.
na varenie	0,15	30
ohrev vody	0,25	50
vykurovanie	1,6	315
spolu		395

Pre občiansku vybavenosť sa uvažuje s 30% spotreby plynu pre obyvateľstvo:
 $999 \cdot 0,3 = 300 \text{ tis.m}^3/\text{rok}$

Rekapitulácia potreby plynu pre r. 2040 pre obec Budimír

Obyvateľstvo: 999 tis.m³/rok

Vybavenosť: 300 tis.m³/rok

Spolu: 1 299 tis.m³/rok

M.č. Beniakova Podhora

Potreba plynu - obyvateľstvo

Údaj		MJ	r. 2040
počet bytov	RD	b.j.	200
	BD	b.j.	50
% plynofikácie	RD	50 %	100
	BD	100%	25
počet odberateľov plynu			197

	špecif. potreba tis.m ³ /rok	v r. 2040 tis.m ³ /rok
ročná spotreba plynu spolu		604
z toho: - varenie	0,16	20
- ohrev vody	0,23	29
- vykurovanie	RD 4,80 BD 2,60	480 75

hodinová spotreba plynu	merná spotreba v m ³ /hod.	spotreba v r. 2040 v m ³ /hod.
na varenie	0,15	19
ohrev vody	0,25	31
vykurovanie	1,6	200
spolu		240

Pre občiansku vybavenosť sa uvažuje s 30% spotreby plynu pre obyvateľstvo:
 $604 \cdot 0,3 = 181 \text{ tis.m}^3/\text{rok}$

Rekapitulácia potreby plynu pre r. 2040 pre m.č. Beniakova Podhora

Obyvateľstvo: 604 tis.m³/rok

Vybavenosť: 181 tis.m³/rok

Spolu: 785 tis.m³/rok

Podľa postupu výstavby rodinných a bytových domov do roku 2040 je potrebné realizovať STL rozvod plynu v navrhovaných lokalitách.

2.12.3.3 Zásobovanie teplom

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18°C so strednou dennou teplotou vykurovacieho obdobia +2,9°C v zmysle STN 06 0210. Zásobovanie obce teplom je úplne decentralizované z objektových alebo združených zdrojov tepla so spaľovaním zemného plynu a pevných palív.

Na varenie, vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody v domácnostiach sa v Budimíre používa v prevažnej miere plyn. V obci nie sú vybudované samostatné zdroje tepla.

Kapacitné údaje sú obchodným tajomstvom dodávateľov jednotlivých médií, preto nie je možné vyhodnotiť ich spotrebu.

Objekty občianskeho vybavenia sú vykurované z kotlov ústredného vykurovania.

Návrh

- V obci navrhujeme podporovať a postupne meniť palivovú základňu zabezpečovania tepla zo zemného plynu náhradou za obnoviteľné zdroje energie, najmä biomasu poľnohospodársku a lesnú, slnečnú energiu a energiu z tepelných čerpadiel
- Realizovať projekty úspory energie vo verejnom osvetlení a úspory tepla v objektoch vo vlastníctve obce.

Celkovú spotrebu tepla pre ÚK a prípravu TÚV do roku 2040 stanovujeme pre vonkajšiu tepelnú oblasť - 18 0 C s tepelným príkonom 9,045 kW (t)/ b.j. u BD a 10,7 kW (t)/ b.j. u RD. Pre vybavenosť budeme uvažovať s potrebou 30 % z potrieb pre byty všeobecne.

Bilancia potreby tepla

Pre 572 b.j. do roku 2040 v RD, tepelný príkon bude:

$$Q_{rd} = 572 \times 10,7 = 6\,120 \text{ kW (t)}$$

Pre 61 b.j. do roku 2040 v BD, tepelný príkon bude:

$$Q_{bd} = 61 \times 9,045 = 552 \text{ kW (t)}$$

$$Q_{vyb} = (6\,120 + 552) \times 0,3 = 6\,672 \times 0,3 = 2\,002 \text{ kW (t)}$$

$$Q_{spolu} = 8\,674 \text{ kW (t)}$$

Ročná potreba tepla :

$$\text{Bytový fond} - 3,6 \times 6\,672 \times 2\,000 = 48,04 \text{ TJ/rok}$$

$$\text{Vybavenosť obce} - 3,6 \times 2\,002 \times 1\,600 = 11,53 \text{ TJ/rok}$$

$$\text{Spolu } Q_{rok} = 59,57 \text{ TJ/rok}$$

2.12.4 Rádiokomunikácie , telekomunikácie, diaľkové káble

Rádiokomunikácie

V obci je príjem televízneho a rádiového signálu zabezpečený prostredníctvom optických káblov.

Elektronické komunikácie

Diaľkové káble

Katastrálnym územím obce Budimír prechádzajú diaľkové telekomunikačné káble (viď. Výkres č. 4 grafickej časti) :

DK 5 (metalický) Prešov- Košice a optické diaľkové telekom. káble :DOK 22 Prešov- Košice

OOK153 Podhradová- Kendice

PDOK 155 Kráľovce- Prešov

Obec Budimír je súčasťou uzlového telefónneho obvodu Košice. Jednotlivé účastnícke stanice sú napojené z automatickej telefónnej ústredne prostredníctvom pružnej dvojstupňovej siete. Z účastníckych rozvádzačov sú závesnými káblami napojené účastnícke stanice.

V grafickej časti sú zakreslené jestvujúce káblové telekomunikačné vedenia.

Návrh

- Prípojným bodom pre telefónne stanice v navrhovaných lokalitách bude ATÚ. Telefónne káble v navrhovaných lokalitách riešiť ako optické uložené v zemi.
- k roku 2040 navrhujeme pre bytový fond 100 % telefonizáciu, to je $1,0 \times 663 \text{ b.j.} = 663$ párov telefónnych prípojk. Pre občiansku vybavenosť a výrobu navrhujeme cca 30 % podiel z bytových jednotiek, t.j. $0,3 \times 663 = 198$ párov telefónnych prípojk. Celková potreba bude 861 párov telefónnych prípojk
- napojovacím bodom pre tlf. stanice v nových lokalitách bude digitálna ATÚ Budimír a pre m.č. Beniaková Podhora ATÚ Beniakovce, ktoré budú kapacitne podľa potreby rozširované
- pre navrhované lokality pre pokládku nových telekomunikačných káblov je navrhnutý priestorový koridor pozdĺž existujúcich a navrhovaných miestnych ciest

Zariadenia sietí mobilných operátorov

Kataster obce Budimír je pokrytý mobilnou sieťou operátorov Orange, Telekom, O2 a optickými káblami MS Profi, Antik a Antik Telekom.

2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

2.13.1 Odpadové hospodárstvo

Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva z roku 2018, z ktorého uvádzame:

Na vývoz komunálneho odpadu z domácností sa pri nehnuteľnostiach určených na bývanie (rodinné domy, bytové domy) používajú zberné nádoby s objemom 110 l cca 366 nádob a s objemom 240 l cca 3 nádoby a s objemom 1100 l cca 10 nádob. Zber sa uskutočňuje podľa kalendára vývozu. Zber veľkoobjemného odpadu sa vykonáva len na základe objednávky alebo ho občania môžu odovzdávať do zberného dvora.

Triedený odpad je realizovaný na základe zmluvy v areáli Hospodárskeho dvora AGRO PLUS s.r.o. Budimír zberný dvor v ktorom sú na betónovej ploche umiestnené veľkokapacitné kontajnery (VKK) a to:

1 VKK o objeme 5 m³ pre sklo, 1 VKK o objeme 7 m³ pre plasty, 1 VKK o objeme 7 m³ pre drevo, 1 VKK o objeme 10 m³ pre objemný odpad, 1 VKK o objeme 7 m³ pre drobný stavebný odpad, 1 VKK o objeme 7 m³ pre izolačné materiály. Okrem kontajnerov sú na zbernom dvore umiestnené 3 unimobunky, ktoré slúžia na zber papiera a lepenky, tetrapakov a na administratívne účely a váha do nosnosti 200 kg.

Zberné miesto použitých prenosných batérií a akumulátorov sa nachádza v budove obecného úradu. Zber triedeného odpadu sa uskutočňuje vrecovým spôsobom podľa kalendára vývozu, ktorý je každoročne odovzdávaný občanom.

Údržbu zelene z verejných plôch, parku a z cintorína zabezpečuje obec. Súčasťou zberného dvora je aj betónová plocha pre biologicky rozložiteľný odpad.

Systém zberu triedených odpadov

- Plasty, sklo, papier a kartón, kovy a VKM sa zbierajú sa podľa harmonogramu, alebo ich občania môžu odovzdávať v zbernom dvore
- Nebezpečný odpad, elektroodpad sa zbierajú sa podľa harmonogramu
- Objemný odpad nadrozmerný odpad sa zbiera podľa požiadaviek obce alebo ho občania môžu odovzdávať do zberného dvora
- Drobný stavebný odpad sa zbiera podľa potreby alebo ho občania môžu odovzdávať v zbernom dvore
- Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) - odpad z údržby zelene a kompostovateľný odpad zo záhrad si občania zhodnocujú na vlastnom pozemku (kompostovisku) alebo ho môžu odovzdávať do zberného dvora
- Vytriedený odpad je odvázaný spoločnosťou FÚRA s.r.o. oprávnenou nakladať s odpadmi. Odpad
- je následne zhodnotený u jednotlivých recyklátorov.

Zneškodňovanie komunálneho odpadu je zabezpečené na základe zmluvných vzťahov so spoločnosťami s oprávnením na túto činnosť. V tabuľke sú uvedené údaje z roku 2020:

Kosit a.s.	zmesový komunálny odpad		212776kg
	separovaný zber od domov	sklo	20243 kg
		papier	22068 kg
		plasty, kov, VKM	20742 + 180+146
H&V Investment, s.r.o. Košice	zberný dvor	veľkoobjemový odpad	23,220 t
		izolačné materiály	2,52 t
		stavebná suť	44,56 t
		drevo	26,55 t
MMPR, s.r.o.	šatstvo, obuv, textil, hračky, a iné užitočné veci		5480 kg
Ľubomír Ludvik WINDOORS	použité šatstvo		
H+EKO spol. s r.o.	elektrospotrebiče		19030 kg
INTA, s.r.o.	jedlé oleje a tuky		162 kg
INSA, s.r.o.	nakladanie s použitými batériami a akumulátormi		14 kg

Návrh

- vytvoriť v obci efektívny odpadový systém, ktorý zabezpečí ekologickejšie a ekonomickejšie spracovávanie a zhodnocovanie odpadov
- zvýšiť objem už separovaných zložiek – papier, sklo, plasty, kov, biologicky rozložiteľný odpad, šatstvo, obuv, textilie, čím a zníži produkcia zmesového KO
- rozšíriť separované zložky KO o ďalšie zložky rozmiestnením špecializovaných zberných nádob (napr. jedlé oleje)
- odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zák. o odpadoch č. 223/2003Z. z. V týchto prevádzkach využívať technológie šetriace prírodné zdroje, predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu a podľa možnosti zhodnocovať, alebo zneškodňovať odpady aj zo širšieho územia,
- zariadenia pre podnikanie vo vlastných účelových stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie,
- komunálny odpad - nakladanie s komunálnymi odpadmi do ktorých spadajú aj zariadenia občianskeho vybavenia a turizmu sa bude riadiť VZN obce, je potrebné v obci zabezpečiť úplný separovaný zber zložiek KO – papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľný odpad
- nebezpečný odpad a ostatné odpady vo výrobe, službách a školstve zbierať špecializovaným spôsobom a odovzdať oprávnenej osobe,
- zber, odvoz a zneškodňovanie všetkých druhov odpadov zabezpečiť zmluvnými partnermi pri zvyšovaní separácie a ich energetického využitia,
- produkciu odpadov vznikajúcich výkonom predmetu podnikania je navrhnuté odovzdávať osobe oprávnenej nakladať s odpadmi,
- v domácnostiach zabezpečiť kompostovanie v domácich kompostéroch
- na hospodárskom dvore vybudovať kompostovisko pre potreby obce
- zlikvidovať všetky nelegálne skládky domového odpadu a sute.

2.13.2 Čistota ovzdušia

Obec je plynofikovaná.

V obci sú evidované malé a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Na riešenom území sa meranie čistoty ovzdušia a prahného spádu neuskutočňuje.

Na znečistení ovzdušia sa výraznejšou mierou podieľa doprava - cesta I/20 a cesty III. tr. Napriek tomu z hľadiska produkcie oxidu uhoľnatého v časovom horizonte roku 2040, ani za nepriaznivých rozptylových podmienok nebudú prekročené povolené imisné limity oxidu uhoľnatého. Obdobný stav sa predpokladá aj u oxidu dusíka.

2.13.3 Hluk

Zdrojom hluku v obci je diaľnica D1 a cesta I/20. Pre elimináciu hluku od cesty I/20 v konštrukcii vozovky realizovať drenážny mikrokoberec, ktorý zníži prognózované hladiny hluku pod prípustné hodnoty.

Negatívne účinky hluku z dopravy

Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5 m od osi cesty je 71,2 dB (A).

Ekvivalentná hluková hladina 65 dB (A) bude podľa výpočtu dosiahnutá vo vzdialenosti 34 m

60 dB (A)

vo vzdialenosti 99 m.

Pre obytné súbory vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí stanovuje najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A).

Návrh

- pre elimináciu hluku od cesty I/20 v konštrukcii vozovky realizovať drenážny mikrokoberec, ktorý zníži prognózované hladiny hluku pod prípustné hodnoty.
- obytné objekty navrhované a zrealizované pozdĺž ciest I. a III. tr. je potrebné opatriť protihlukovými opatreniami:
 - povrchovou úpravou - pohltivé obklady, kamenné (gabionové) steny s protihlukovým účinkom,
 - použiť lokálne vetracie systémy bez možnosti otvárania okien, protihlukové okná,
 - zníženie rýchlosti na ceste I/20 – prvky ukľudnenia pri vjazde/výjazde z obce
 - pri novostavbách a asanačných prestavbách nové objekty odsadiť v zmysle záväznej časti ÚPN min. 15m od osi cesty

2.13.4 Kontaminácia poľnohospodárskych pôd

Namerané hodnoty rizikových prvkov (Cd, Pb, Cr, Hg, As, Cu, Zn, Ni, Se a polyaromatické uhľovodíky) v poľnohospodárskych pôdach KÚ Budimír sú pod prípustným limitom. Pôda v katastri obce nie je kontaminovaná.

2.13.5. Geologicky nestabilné územia

Vo výkrese Výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v M 1 : 10 000 sú vyznačené geologicky nestabilné územia podľa mapy svahových deformácií zverejnenej na stránke apl.geology.sk/geofond/zosuvy/.

V riešenom katastrálnom území je zaregistrovaných 8 potenciálnych a 1 aktívnej svahovej deformácie, ktoré sčasti zasahujú do západnej časti zastavaného územia a západnej časti miestnej časti Beniakova Podhora.

Územia bezprostredného okolia registrovaných svahových deformácií a územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou ku vzniku svahových deformácií patria taktiež do rájónu nestabilných území. Širšie okolie svahových deformácií patrí do rájónu potenciálne nestabilných území. Ide o územie s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný výskyt svahových deformácií vplyvom prírodných pomerov. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

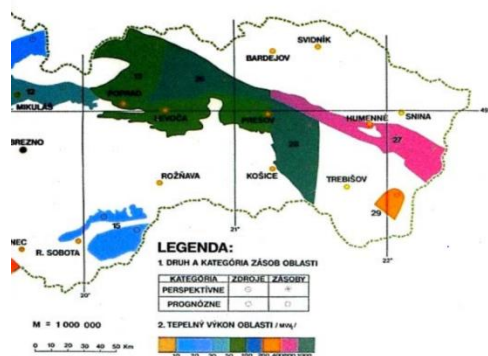
Návrh

Zosuvné územia sú plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

2.13.6. Geotermálna energia

V k.ú. Budimír je geotermálny vrt, okolo ktorého je ochranné pásmo 10 m..

Zdroj: Využitie geotermálnej energie v podmienkach Slovenska, Ing. Ladislav Bartko, PhD., a kol. Katedra procesného a environmentálneho inžinierstva Košice.

tí geotermálnych vôd na území Slovenska [14]

Zdroj: Využitie geotermálnej energie v podmienkach Slovenska, Ing. Ladislav Bartko, PhD., a kol. Katedra procesného a environmentálneho inžinierstva Košice.

2.13.6. Radón

Kataster obce spadá do nízkeho a stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

2.14. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

K.ú. obce Budimír sa nenachádzajú prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory.

2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu v k.ú. obce Budimír sú geologicky nestabilné územia, plochy so stredným radónovým rizikom, plochy v inundačnom území Torusy, podmäčané územia a plochy v ochranných a bezpečnostných pásmach ciest (diaľnica, cesty I. a III. triedy) a tranzitných produktovodov (VTL plynovody a ich zariadenia, VVN vedenia a vodovod Starina).

2.16. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

PP ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja obce

Národné poľnohospodárske a potravinové centrum, Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy neeviduje v katastri obce pôdu kontaminovanú cudzorodými látkami.

Orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona 57/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov zabezpečuje ochranu najkvalitnejšej pôdy v katastrálnom území obce.

V katastrálnom území Budimír sú najkvalitnejšie pôdy podľa kódu BPEJ: 0406002, 0411002, 0411005, 0412003, 0415005, 0550202, 0556002.

Lokality navrhované na záber k výhľadovému roku 2 040:

	v zastav. území (ha)	mimo zastav. územie (ha)	celkom (ha)
záber PF celkom	3,70	50,92	54,62
z toho PP	2,78	43,69	46,47
nepoľnohospodárska pôda	0,92	7,23	8,15

2.17. Hodnotenie navrhovaného riešenia

2.17.1. Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych dôsledkov

Územný plán akceptuje limity a obmedzenia vyplývajúce z nadregionálneho biokoridoru a minimalizuje zásah do prvkov kostry ÚSES.

Zasahuje do zosuvných území, v týchto lokalitách podmieňujeme vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia pred vydaním povolenia akejkoľvek výstavby posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.

Akceptuje všetky jestvujúce a navrhované ochranné pásma. Návrh územného plánu citlivo rieši ďalší rozvoj obce s minimálnym zásahom do prírodného prostredia. Pre zlepšenie životného prostredia obce navrhuje vybudovanie kanalizácie pre celú obec s odvádzaním splaškových vôd do ČOV Kráľovce a výstavbu ČOV pre m.č. Beniakova Podhora.

2.17.2. Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska ekonomických dôsledkov

Návrh sa sústreďuje na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a ponukových plôch pre rozvoj výroby. V ÚPN sa navrhuje lepšie podmienky na oživenie ekonomiky v tejto oblasti.

2.17.2. Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska sociálnych dôsledkov

Oživením podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít, rozvojom obce vzniknú nové pracovné príležitosti v obci, čo bude mať pozitívne sociálne dôsledky pre obyvateľov obce. V ÚPN sa navrhujú plochy pre bývanie.

2.17.4. Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska územno-technických dôsledkov

Navrhované riešenie komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce a z toho vyplývajúcu technickú vybavenosť. Územný plán obce hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce, navrhuje spôsob zásobovania vodou, elektrickou energiou, plynofikáciu, odkanalizovanie všetkých lokalít a odvedenie splaškovej kanalizácie do ČOV Kráľovce a ČOV Vajkovce, resp. do vlastnej ČOV v m.č. Beniakova Podhora. Navrhuje koridory na uloženie elektronických káblov do zeme.

3 Doplnujúce údaje územného plánu obce

Zoznam použitých podkladov a mapové podklady

- Atlas podnebia ČSSR
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, rok 2011, Štatistický úrad
- ÚPN VÚC Košický kraj, 2017
- Podklady získané v rámci prípravných prác od:
 - OÚ Košice, odb. starostlivosti o životné prostredie
 - OÚ Košice, odb. opravných prostriedkov
 - RÚSES Košice – okolie, 2019
 - Dopravný úrad
 - ŠGÚLŠ
 - Krajský pamiatkový úrad Košice,
 - Obvodný banský úrad Košice
 - Úrad Košického samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja a projektového riadenia
 - SEPS, a. s.,
 - VDS, a.s.,
 - Distribúcia SPP, a. s.
 - Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.
 - Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.
 - Slovenská správa ciest
 - VDS, a.s.,
 - Sčítanie obyvateľstva, domov, bytov 2011, 2021 Štatistický úrad
 - Porealizačné zameranie vodovodu vetva 1-2 z 3.11.2021